

Uchwała Nr LII/343/2018
Rady Gminy Łabowa
z dnia 24 sierpnia 2018r.

**w sprawie: uchwalenia częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.), oraz Uchwałą Nr XIX/119/16 Rady Gminy Łabowa z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa,
Rada Gminy Łabowa uchwala co następuje:

§1

1. Uchwala się częściową zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łabowa przyjętego uchwałą Nr XXIV/163/04 Rady Gminy Łabowa z dnia 3 grudnia 2004 r. zmienioną uchwałą Nr IV/26/07 Rady Gminy Łabowa z dnia 23 stycznia 2007r., w zasięgu obszaru położonego w miejscowości Nowa Wieś, gmina Łabowa, zwaną dalej „Studium”, którego ustalenia zawarte są w załącznikach Nr 1-4 do niniejszej uchwały.
2. Granice obszaru objętego częściową zmianą Studium przedstawiono na załącznikach graficznych do niniejszej uchwały nr 2 i 4.
3. Integralnymi częściami uchwały są:
  - 1) Załącznik Nr 1 – uwarunkowania rozwoju – ujednolicony tekst;
  - 2) Załączniki Nr 2 - ujednolicony rysunek pn. „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” w skali 1: 10 000;
  - 3) Załącznik Nr 3 – ujednolicony tekst studium;
  - 4) Załącznik Nr 4 – ujednolicony rysunek studium, pn. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” w skali 1: 10 000;
  - 5) Załącznik Nr 5 – rozstrzygnięcie Rady Gminy o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

§2

Na obszarze opracowania częściowej zmiany Studium tracą moc ustalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa uchwalonego uchwałą Nr XXIV/163/04 Rady Gminy Łabowa z dnia 3 grudnia 2004r.

§3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łabowa.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Krzysztof Skraba

WÓJT GMINY ŁABOWA

**STUDIUM
UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŁABOWA**

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

TEKST JEDNOLITY STUDIUM

Zmiany studium oznaczono kolorem czerwonym

Opracował zespół w składzie:

- Mgr inż. Wanda Mrówka – zagadnienia przestrzenne i infrastruktura.

Uprawnienia urbanistyczne nr

- Mgr inż. Oktawian Duda – zagadnienia przestrzenne i ochrona środowiska Uprawnienia urbanistyczne nr 1074/90, czł. Okręgowej Izby Urbanistycznej w

Katowicach Nr rej. KT-063

- Ludmiła Zub - opracowania graficzne.

Opracowano na podstawie materiałów:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy

Łabowa (główny projektant - mgr inż. arch. Maria Modzelewska)

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa - opracowanie Urzędu

Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

- Wniosków organów właściwych do uzgodnienia i opiniowania projektu studium. - Koncepcji ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

- Materiałów do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa,

- Materiałów Statystycznych Urzędu Gminy Łabowa oraz Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu.

- Studiów uwarunkowań i projektów planów miejscowych gmin sąsiednich.

- Opracowania Ekofizjograficznego dla Gminy Łabowa (mgr Joanna Sliwińska i.

mgr inż. Antoni Szewczyk)

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP.

II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE:

1. Polityka przestrzenna państwa na obszarze województwa.
2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa.
3. Programy zadań rządowych.
4. Studia dla sąsiednich gmin.
5. Ochrona Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

III. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE.

1. Charakterystyka obszaru.
2. Zagadnienia demograficzne.
3. Zagadnienia społeczne.
4. Wnioski.

IV. UWARUNKOWANIA INFRASTRUKTURALNE.

1. Charakterystyka wyposażenia w infrastrukturę techniczną.
2. Stan gospodarki wodnej.
3. Komunikacja.
4. Wnioski.

V. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE:

1. Charakterystyka obszaru /użytkowanie i zainwestowanie!
2. Struktura własności gruntów.
3. Leśnictwo.
4. Gospodarka rolna.
5. Turystyka i rekreacja.
6. Działalność rzemieślniczo - usługowo - produkcyjna.
7. Surowce mineralne.
8. Wnioski.

VI. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE.

1. Położenie i charakterystyka środowiska.
2. Konserwatorska ochrona przyrody.
3. Ocena stanu środowiska.
4. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju.
5. Wnioski.

VII. UWARUNKOWANIA KULTUROWE.

1. Charakterystyka kulturowa obszaru.
2. Ochrona konserwatorska.
3. Uwarunkowania rozwoju.
4. Wnioski.

VIII. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW PUBLICZNYCH

IX. OCENA MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY – WNIOSKI

1.D Możliwości i ograniczenia rozwoju gminy.

2.d Główne problemy i konflikty

**INTEGRALNĄ CZĘŚCIĄ OPRACOWANIA JEST MAPA W SKALI 1 : 10 000:
„SYNTEZA UWARUNKOWAŃ I TRENDY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO”**

I. WSTĘP.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa”, jako istotny dokument dla zarządzania gospodarką przestrzenną, będzie określać politykę przestrzenną Gminy oraz lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego Gminy w dostosowaniu do specyfiki jej obszaru. Ustalenie tych zasad zależy przede wszystkim od rozpoznania charakterystycznych uwarunkowań przestrzennych Gminy Łabowa. Zależy również od zewnętrznych uwarunkowań rozwoju wynikających z planu zagospodarowania przestrzennego województwa i z materiałów do programu zadań rządowych oraz koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju. Zakres opracowania uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Łabowa przyjęto zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. zwana dalej „ustawą” (Dz. U. Nr 80 poz. 717, art. 10 ust. 1). Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego sformułowano w kontekście elementów korzystnych, działających na rozwój gminy, jak też elementów ograniczających jej rozwój, uwzględniając związki rozwoju przestrzennego z rozwojem społeczno-gospodarczym gminy.

Część graficzna została opracowana na mapie w skali 1: 10 000.

Opracowanie zakończone zostało wnioskami określającymi możliwości rozwoju przestrzennego gminy i jej bariery, - przyrodnicze, społeczno - gospodarcze i techniczne - oraz główne problemy i konflikty.

Kolejnym, zasadniczym etapem „Studium...”, będzie określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i zasad polityki przestrzennej.

II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE:

1. ELEMENTY POLITYKI PRZESTRZENNEJ PAŃSTWA NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA W RELACJI DO „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY”.

„Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” dotyczy także zasad prowadzenia polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa. Koncepcja ta powinna być uwzględniona w „planie zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego”. Oba te dokumenty nie mogą być ze sobą sprzeczne.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łabowa”, należy zgodnie z ustawą uwzględnić uwarunkowania, cele i kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa, określone również w planie zagospodarowania przestrzennego województwa oraz uzgodnić go z wojewodą w zakresie zgodności z programami zadań rządowych, oraz zarządem województwa w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa.

Aktualnie, koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju jest w opracowaniu. Nie ma dotąd wojewódzkiego programu zadań rządowych służących realizacji celów publicznych o znaczeniu krajowym. W „Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju”, zawarte są ustalenia, które rzutują na rozwój regionu, a tym samym gminy Łabowa.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łabowa” nie może być sprzeczne z następującymi ustaleniami, zawartymi w w/w koncepcji:

- traktowanie południowej granicy państwowej ze Słowacją jako wewnętrznej granicy Unii Europejskiej;
- możliwość stosowania preferencji dla regionów „trudnych” - rejon górski województwa małopolskiego - wynikająca z regionalnej polityki Unii Europejskiej;
- ekorozwój jako wyznacznik cywilizacji przeszłości oraz promowanie zasad ekorozwoju na obszarze województwa małopolskiego;
- wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego jako ważnego czynnika rozwoju w sferze rekreacji, turystyki i postępu społeczno-gospodarczego;
- przyjęcie jako jednego z głównych celów strategicznych - ochronę i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego i ochrona dziedzictwa kulturowego;
- przyjęcie strategii zrównoważonego rozwoju w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego.

2. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA.

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego” został opracowany i przyjęty stosowną uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego. Z analiz i studiów wykonywanych w ramach tego opracowania, wynikają następujące uwarunkowania, które rzutują na rozwój gminy:

- położenie w najcenniejszych przyrodniczo i kulturowo obszarach, do objęcia ochroną w oparciu o ustawę o ochronie przyrody oraz krajową koncepcję ochrony krajobrazu kulturowego, poprzez rezerваты i parki krajobrazowe;
- położenie w obszarze szczególnej ochrony zasobów wodnych;
- położenie w rejonie o dominacji rekreacji;
- oraz w rejonie gdzie leśnictwo podporządkowane jest roli ochronnej lasów.

W materiałach planu województwa, Łabowa jest ośrodkiem gminnym, położonym w obszarze oddziaływania miast Nowy Sącz i Krynica, na trasie drogi krajowej Brzesko - Nowy Sącz - Krynica, o znaczeniu międzyregionalnym, a poprzez przejście graniczne w Muszynie, również o znaczeniu międzynarodowym.

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa” określa modelowe rozwiązanie układu komunikacyjnego zapewniającego prawidłowy rozwój województwa.

Zgodnie z nim, elementami o charakterze ponad lokalnym w zakresie komunikacji, wpływającymi na rozwój gminy są:

- Droga krajowa nr 75 Brzesko - Nowy Sącz - Krynica z odgałęzieniem Muszyna - granica państwa - Bardejov;
- Droga wojewódzka Tarnów - Grybów - Krzyżówka o znaczeniu regionalnym.

Realizacja tego założenia wiąże się z modernizacją drogi krajowej oraz lokalizacją węzła drogowego w rejonie Krzyżówki, na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką Tarnów - Grybów - Krzyżówka, co wymaga uzgodnienia z gminą uzdrowską Krynica.

Przebieg drogi krajowej przez obszar gminy powoduje ograniczenia związane z zagospodarowaniem obszarów położonych w sąsiedztwie drogi oraz wywołuje uciążliwości wynikające z ruchu tranzytowego. Z drugiej strony, jest czynnikiem aktywizującym jej rozwój w związku ze zwiększeniem dostępności gminy i usprawnieniem powiązań komunikacyjnych z ośrodkami krajowymi i Słowacją oraz możliwością rozwoju usług związanych z obsługą trasy komunikacyjnej.

Działania związane z ochroną zasobów wody wpływają na zwiększenie retencyjności obszaru na ilość zasobów wody utrzymanie dobrej ich jakości, co w efekcie będzie czynnikiem korzystnym dla dalszego rozwoju gminy.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego przewidziano zwiększenie retencji powierzchniowej oraz zalecono rozważenie potrzeby i możliwości budowy małych

zbiorników retencyjnych w modelu ochrony przed powodzią w tym zbiornika „Nawojowa” na rzece Kamienica.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy - ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa wprowadza się do planu miejscowego po uprzednim uzgodnieniu terminu realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i warunków ich wprowadzenia. Negocjacje z gminą przeprowadza w takim przypadku marszałek województwa.

W sprawie zbiornika „Nawojowa” - terminu realizacji nie uzgodniono. Marszałek województwa nie wystąpił z inicjatywą przeprowadzenia negocjacji.

Z wszelkich dostępnych materiałów wynika, że gmina Łabowa położona jest w terenach zaliczanych do górskich i podgórszych o istotnych ograniczeniach dla rozwoju rolnictwa wynikających z warunków topograficznych, klimatycznych i ochronnych oraz do rejonu o ukształtowanym hodowlano-pastewnym systemie gospodarowania, wysokim udziale użytków zielonych i roślin pastewnych oraz chowie bydła i owiec.

W planie zagospodarowania województwa gmina Łabowa znajduje się w strefie dominacji rekreacji, w którym tereny rolne stanowić będą ważny element w kształtowaniu sfery przyrodniczej regionu, a zasady ekologiczne będą podstawą rozwoju gospodarki rolnej. Rekreacja powinna być w gminie Łabowa funkcją dominującą poza terenami leśnymi.

Dla zapewnienia prawidłowego rozwoju województwa, w modelu założono konieczność kompleksowego wyposażenia całego województwa w infrastrukturę techniczną, związaną z doprowadzeniem wody, gazu, energii elektrycznej, zapewnieniem unieszkodliwiania ścieków i odpadów, zapewnieniem łączności telekomunikacyjnej oraz właściwej gospodarki cieplowniczej.

Elementami ponad lokalnymi infrastruktury technicznej, warunkującymi prawidłowe funkcjonowanie województwa i powiatu nowosądeckiego na terenie gminy Łabowa są:

- Istniejąca linia w/n kV relacji GPZ „Gorzków” - GPZ „Krynica”, napowietrzna, zapewniająca dostawę mocy dla rejonu Muszyny - Krynicy. Przebieg linii wywołuje ograniczenie zainwestowania w jej bezpośrednim sąsiedztwie i jest związany z oddziaływaniem tej linii na ludzi i środowisko.
- Istniejący gazociąg wysokoprężny 200/150 mm i PN 2,5 Mpa relacji Grybów - Krynica, dostarczający gaz m.in. do gminy Łabowa poprzez stację redukcyjno - pomiarową w Polanach i Mochnacze Wyżnej. Na bazie tego gazociągu, po jego modernizacji, możliwa będzie dalsza gazyfikacja gminy. Przebieg gazociągu wywołuje ograniczenie zainwestowania w bezpośrednim jego sąsiedztwie.
- Istniejąca droga krajowa nr 75 Brzesko - Nowy Sącz - Krynica klasy GP, stanowiąca główną oś komunikacyjną gminy, powiązana węzłem drogowym na Krzyżówce z drogą wojewódzką Zborowice - Grybów - Krzyżówka, z odgałęzieniem w kierunku Tylicza i Bardiowa.
- Istniejący system dróg powiatowych.

Z planu województwa wynika, iż gmina Łabowa w całości leży w „strefie realizacji różnorodnych form ochrony środowiska” zgodnie z ustawami o ochronie przyrody i o ochronie dóbr kultury. W tej strefie znajdują się obszary już objęte ochroną konserwatorską jak również te, które z racji walorów kwalifikują się do objęcia ochroną w różnorodnych formach, w celu kształtowania spójnego z krajowym, karpackiego systemu obszarów cennych przyrodniczo.

Na obszarze gminy, w paśmie Jaworzyny, położona jest część Popradzkiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny oraz 4 rezerваты przyrody.

Gmina znajduje się również w Europejskiej Sieci Ekologicznej (ECONET), w rozległej strefie biocentrów, węzłów ekologicznych i korytarzy ekologicznych rangi europejskiej. Wynika z tego konieczność przyjęcia w studium gminy ochrony bioróżnorodności i zapewnienia funkcjonowania przyrody Karpat, jak również ochrony walorów przyrodniczych, będących podstawą rozwoju funkcji gospodarczych, takich jak rekreacja, leśnictwo, gospodarka wodna.

Wynika z tego konieczność rozwoju gminy na zasadach proekologicznych.

Istotne są formy i rozmiary działalności gospodarczej w obrębie gminy, jak również to, że obszary najcenniejsze, (czyli wybitnie górskie, w tym PPK), objęte będą działalnością mniej intensywną, a tereny mniej wartościowe i przekształcone, bardziej intensywną.

Obszar Gminy objęty jest również, różnymi formami ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym dotychczas na tym obszarze niestosowanymi. Dotyczą one ochrony krajobrazu kulturowego, jako obrazu przekształceń przestrzeni, dokonanych przez pokolenia mieszkańców o swoistych cechach kulturowych.

Wyrazisty charakter prowadzonej gospodarki i panującego obyczaju, zachowały zwłaszcza tereny związane z wąskimi dolinami bocznych dopływów Kamienicy, w tym głównie wchodzące w skład PPK i jego otuliny.

Zachowana ich wartość kulturowa zobowiązuje do odmiennego od przekształconego obszaru doliny Kamienicy zagospodarowania, bazującego na wykorzystaniu walorów krajobrazu kulturowego dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym szeroko rozumianej.

Lasy na terenie województwa pełnią zarówno funkcję ochronną jak i gospodarczą. W lasach powinna być prowadzona racjonalna gospodarka podporządkowana ochronnej roli lasów oraz zapewniająca naturalny kierunek w hodowli lasu i ciągłość ich użytkowania.

Zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa, gmina Łabowa położona jest w całości w strefie szczególnej ochrony zasobów wody. W związku z tym, na całym obszarze gminy obowiązywać będą zaostrzone rygory w użytkowaniu i zagospodarowaniu tego terenu, związane z ochroną źródeł i utrzymaniem równowagi hydrologicznej, jak i również ze zwiększeniem retencyjności. Narzuca to między innymi wprowadzenie dla tego obszaru:

- zasad ochrony źródeł i gleb szkieletowych;
- zakazu poboru wody bezpośrednio ze źródeł;
- zakazu odwadniania stoków przez systematyczne drenowanie i podcinanie stoków;
- zasad zagospodarowania obszaru zgodnych z zasadami racjonalnej gospodarki na obszarach górskich, zapewniających naturalną retencję wód opadowych oraz zmniejszenie odpływu i erozji;
- zasad intensyfikacji gospodarki rolnej i leśnej, dostosowanych do ochrony ilościowej i jakościowej wód;
- ograniczenia regulacji technicznej rzek i potoków na rzecz obudowy biologicznej.

W tym kontekście, położenie gminy Łabowa w strefie szczególnej ochrony zasobów wody jest ograniczeniem rozwoju dla całego obszaru oraz ograniczeniami w użytkowaniu terenów.

3. PROGRAMY ZADAŃ RZĄDOWYCH.

Zgodnie z przepisami art. 48 ust. 1-3 i art. 49 ust. 1-2 ustawy - ministrowie i centralne organy administracji rządowej (w zakresie swojej właściwości rzeczowej) sporządzają programy zadań rządowych służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym. Programy te - po

zaopiniowaniu przez sejmiki województw - przyjmuje Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, uwzględniając cele i kierunki wymienione w art. 47 ust. 2 ustawy. Rejestr programów prowadzi minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej, występując do marszałka województwa z wnioskiem o wprowadzenie programu do planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

W toku opracowania „studium” - organom Gminy Łabowa nie przekazano żadnych zadań wynikających z programów rządowych.

W rozdz. VIII wyszczególniono natomiast wnioski postulatywne zgłoszone przez zainteresowane organy i instytucje, wynikające m.in. z planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Warunki wprowadzenia zadań rządowych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są zawsze negocjowane.

W propozycjach do zadań rządowych przewiduje się m.in. sanitację całej zlewni rzeki Dunajec, a więc i zlewni rzeki Kamienicy oraz rzeki Białej.

To zadanie pojawia się i wynika z powiązań międzyobszarowych i jest korzystne dla rozwoju gminy.

W niniejszym studium należy uwzględnić funkcjonowanie 3 rezerwatów przyrody: Baranowiec, Łabowiec, Uhryń oraz umożliwić objęcie ochroną rezerwatową dalszych obszarów. W funkcjonowanie obszaru gminy włączone jest funkcjonowanie Popradzkiego Parku Krajobrazowego razem z otuliną, położonego na znacznym obszarze gminy. Uwzględnienie zasad funkcjonowania wynika z rozporządzenia Wojewody Małopolskiego.

4. STUDIA WYKONYWANE DLA SASIEDNICH GMIN.

Wszystkie gminy sąsiednie posiadają opracowane w trybie ustawy z 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym „Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Jednak gminy te nie przysłały żadnych uwag ani wniosków do „Studium dla Gminy Łabowa”.

Z rozeznania uwarunkowań rozwoju gmin sąsiednich (na podstawie planów zagospodarowania przestrzennego) oraz wykonanej do niniejszego studium analizy powiązań przestrzennych, wynikają głównie uwarunkowania związane z ponad lokalnymi elementami infrastruktury technicznej, stanowiącymi powiązania zewnętrzne.

Są to:

- istniejąca linia 110 kV Gorzków - Krynica i istniejący gazociąg wysokoprężny Grybów - Krynica;
- droga krajowa Brzesko - Nowy Sącz - Krynica z odgałęzieniem do granicy państwa z przejściem granicznym w Muszynie;
- droga wojewódzka Tarnów - Grybów - Krzyżówka;

Natomiast potrzeba zapewnienia dobrej jakości wód powierzchniowych rzek Kamienica i Biała oraz ich dopływów, jak i również zwiększenia zasobów wody w gminach sąsiednich /Nawojowa, Kamionka Wielka, Grybów/, wiąże się z koniecznością uporządkowania gospodarki ściekowej i odpadami w obydwu zlewniach i przyjęcia sposobu zagospodarowania całego obszaru gminy zapewniającego zachowanie i poprawę warunków retencji naturalnej.

Istotna jest również ochrona ciągów ekologicznych przed zainwestowaniem, warunkujących prawidłowe funkcjonowanie struktury przyrodniczej Beskidów.

5. PLAN OCHRONY POPRADZKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO.

Gmina Łabowa położona jest częściowo w obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego, a częściowo w jego otulinie. Północna, pozostała część gminy wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Plan ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego - według uzyskanych informacji - jest w trakcie opracowania.

Z opracowanych analiz do planu ochrony PPK oraz koncepcji ochrony PPK z zakresu środowiska przyrodniczego, nie wynikają żadne dodatkowe szczególne uwarunkowania, które nie byłyby uwzględnione w analizach prowadzonych dla potrzeb studium gminnego.

W zakresie środowiska przyrodniczego, należy podkreślić elementy które będą rzutowały na strategię ochrony przyrody w PPK, a tym samym będą stanowiły podstawę ustaleń dla studium gminy Łabowa. Są one następujące:

- obszar gminy Łabowa w znacznej części znajduje się w strefie źródłiskowej Beskidu Sądeckiego, która odznacza się wysoką gęstością sieci rzecznej i źródeł w skali Karpat;
- część południowa gminy stanowi obszar cenny przyrodniczo, reprezentatywny dla Beskidu Sądeckiego, który zarazem jest fragmentem dużej struktury przyrodniczej, jaką jest Pasma Jaworzyny Krynickiej; w związku z tym, sposób gospodarowania na obszarze gminy Łabowa musi być zharmonizowany z sąsiednimi gminami, które wchodzi w skład PPK w obrębie tego pasma górskiego;
- Gmina położona jest w strefie ciągów ekologicznych o znaczeniu ogólnokarpackim zapewniają spójność przyrodniczą obszaru PPK z obszarami otaczającymi niezbędną dla funkcjonowania przyrody parku,
- w gminie znajdują się 3 rezerваты przyrody oraz 3 pomniki przyrody,
- lasy państwowe stanowią w większości dobrze zachowane naturalne ekosystemy zasługujące na zachowanie ich elementów genetycznych i struktur drzewostanów,
- około 23% powierzchni użytków rolnych gminy, położone jest na obszarze PPK, a 54% na obszarze otuliny o określonych zasadach użytkowania i zagospodarowania.
- obszar PPK należy do obszarów specjalnie chronionych w zakresie czystości powietrza atmosferycznego.

Dotychczasowe analizy zasobów środowiska kulturowego, opracowane dla potrzeb planu ochrony PPK zawierają ogólne rozpoznanie zasobów dziedzictwa kulturowego obszaru, w tym:

- ochrony rozłogu pól z drogami gospodarczymi, skarpami, jarami, zadrzewieniami śródpolnymi, małą architekturą;
- przebiegu linii lasów, utrzymania polan śródleśnych związanych z tradycyjną formą gospodarowania;
- ustalenia granicy terenów możliwych do zabudowy, przy uwzględnieniu zasady kształtowania historycznych zespołów osadniczych.

Rozwiązanie tej problematyki w „Studium...” jest warunkiem pożądanego rozwoju obszaru, wykorzystującego walory krajobrazu kulturowego.

Natomiast z analiz dotychczasowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy wykonywanych dla potrzeb planu ochrony PPK wynika, iż tereny wyznaczone do zainwestowania mogą być w zasadzie dalej utrzymywane.

Z analiz z zakresu gospodarki wodnej i infrastruktury technicznej do Planu Ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego wynika, że:

- obszar gminy cechują stosunkowo duże zasoby wód powierzchniowych, związane z rzeką Kamienicą i jej licznymi dopływami mają wyższy spływ jednostkowy w obszarze parku i otuliny wynoszący 15 l/sek. i km²;
- obecny sposób użytkowania zlewni potoków, dzięki wysokiej lesistości, daje gwarancję utrzymania stanu czystości tych wód i zapewnia dobre warunki dla retencji naturalnej;
- zasobniejsze, przydatne do gospodarczego wykorzystania zbiorniki wód podziemnych, związane z terasami rzecznyymi Kamienicy i dopływów, są silnie zainwestowane, a zasobne zbiorniki utworów fliszowych, występujące w szczytowych partiach pasma Jaworzyny, są terenami zwartych kompleksów leśnych - wody te są więc w większości niedostępne dla wodociągów zbiorczych, dla celów zaopatrzenia w wodę mogą być brane pod uwagę główne wody powierzchniowe;
- słabe wyposażenie obszaru gminy w urządzenia infrastruktury technicznej, głównie kanalizacji i oczyszczalni, obniża jakość życia mieszkańców, oraz stanowi zagrożenie dla jakości środowiska, szczególnie wód;
- istniejące linie napowietrzne powinny być w miarę możliwości skablowane;
- z analiz w zakresie komunikacji wynika konieczność ograniczenia rozwoju dróg lokalnych i leśnych, szczególnie pomiędzy obszarami położonymi po przeciwległych stronach głównego pasma Beskidów.

III. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE.

1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU.

- Gmina Łabowa zajmuje powierzchnię 11 912 ha, co stanowi 0,78% powierzchni województwa małopolskiego. Część obszaru gminy Łabowa tj. ok. 6943 ha, co stanowi 49,9% powierzchni ogólnej położona jest na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego, a ok. 2520 ha tj. 21,2% na obszarze jego otuliny.
- W skład gminy wchodzi 13 jednostek administracyjnych: Łabowa (siedziba gminy), Barnowiec, Czaczów, Kamiarna, Kotów; Krzyżówka, Łabowiec, Łosie, Maciejów, Nowa Wieś, Roztoka Wielka, Składziste Uhryń. Obszarowo do największych wsi na terenie gminy Łabowa należą wsie: Nowa Wieś (18,5%) oraz Łabowa (10,9%).
- Gęstość zaludnienia brutto wynosi 42 NV/km² co stawia gminę na jednym z ostatnich miejsc w województwie (średnia wojewódzka 214 M/km²). Największe zaludnienie występuje na terenach wsi Czaczów, Łabowa i Maciejów. Gęstość zaludnienia w Uhryniu wynosi 7 osób/km², w Czaczowie 99 osób/km².
- Liczba mieszkańców stałych na terenie gminy Łabowa wynosi około 5045 osób, co stanowi 0,15 % ludności województwa. Na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego zamieszkuje ok. 12,6 % ludności gminy, a na obszarze jego otuliny ok. 44,6%.

2. ZAGADNIENIA DEMOGRAFICZNE.

- Liczba ludności.

W stanie istniejącym na terenie gminy Łabowa liczba ludności stałej wynosi 5045 osób, w tym kobiety stanowią 47,3 % (2384 osób), a mężczyźni 52,7 % (2661 osób).

- Struktura wieku ludności w poszczególnych grupach wiekowych przedstawia się następująco:

- w wieku przedprodukcyjnym 2571 osób tj. 51,0 %;
- w wieku produkcyjnym 1972 osoby tj. 39,1 %;
- w wieku poprodukcyjnym 502 osoby tj. 9,9 %.

Grupa wiekowa	Liczba ludności	%
0-14	1.453	28,80
15-19	544	10,78
20-29	815	16,15
30-49	1.279	25,35
50-64	528	10,46
65 i więcej	426	8,46
Ogółem	5.045	100,00

Gmina charakteryzuje się stosunkowo dużym odsetkiem ludzi młodych (39,6 %) i odbiega korzystnie w stosunku do średniej dla terenów wiejskich województwa (33,7%).

Obecnie, znaczną grupę bo ok. 16,1 % stanowi ludność w wieku zakładania rodzin, oraz grupa stabilizacji zawodowej 25,3 %.

Wchodzenie w wiek aktywności zawodowej licznych liczebnie członków roczników, powoduje zwiększenie zachwianej już równowagi na lokalnym rynku pracy oraz wpływa na powstawanie nowych gospodarstw domowych, Równocześnie, wywołuje to zwiększone potrzeby mieszkaniowe oraz konieczność tworzenia nowych, głównie pozarolniczych miejsc pracy.

Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi w gminie ok. 95 osób. Świadczy to o stosunkowo dużym obciążeniu ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku nieprodukcyjnym, co w zasadniczy sposób rzutuje na warunki ekonomiczne rodzin.

- Procentowo, poziom wykształcenia ludności w wieku 15 lat i więcej na terenie gminy przedstawia się następująco:
  - wyższe 3,08%
  - średnie 19,98%
  - zasadnicze zawodowe 28,68%
  - podstawowe 41,79%
  - bez wykształcenia 6,42%

Spółeczeństwo gminy Łabowa charakteryzuje się niskim stopniem wykształcenia. Zaledwie 23,06 % osób posiada wykształcenie średnie i wyższe.

- Ruch naturalny ludności.

W latach od 1997 r. do 2003 r., w gminie Łabowa wzrosła liczba ludności o 264 osoby, co daje średnioroczny przyrost rzeczywisty ok. 38 osób/rok.

Na obszarze gminy ulega zmniejszeniu wskaźnik przyrostu naturalnego z 25,5/1000 mieszkańców w 1985 r. Do 10,32/1000 mieszkańców w 2003 r., jednak gmina Łabowa nadal charakteryzuje się bardzo wysokim przyrostem naturalnym ludności. Średnio w województwie prężność demograficzna wynosi 1,6/1000 M, a w gminie Łabowa aż 10,32/1 000M.

Charakterystyczną cechą zmian demograficznych w gminie jest dodatnie saldo migracji (+10 osób). Obserwuje się malejące natężenie ruchów migracyjnych w relacji miasto - wieś. Następuje sukcesywnie zmniejszenie odpływu ludności ze wsi i uzyskanie dodatniego salda, które wykazuje tendencje wzrostowe. Sytuację demograficzną w gminie można określić jako korzystną, nie występują bowiem takie zjawiska jak depopulacja czy deformacja struktury płci i wieku.

- Pracujący w Gminie.

Liczba pracujących na terenie gminy wynosi 3.021 osób, w tym sektorze prywatnym ok. 250 osób oraz 445 w obsłudze rolnictwa, co daje 695 osób; pozostałe osoby zatrudnione są w gospodarstwach indywidualnych oraz ok. 240 osób w sektorze publicznym.

Obecna struktura zatrudnienia w gminie Łabowa odzwierciedla nieprawidłowości i daleko odbiega od struktury gospodarki rynkowej rejonów rozwiniętych. Analiza struktury zatrudnienia wg sektorów gospodarki narodowej obrazuje te nieprawidłowości.

Sektorowo: sektor I (rolnictwo i leśnictwo) - 1.500 osób,
sektor II (przemysł i budownictwo) - 760 osób,
sektor III (usługi) - 761 osób.

Struktura zatrudnienia na obszarze gminy jest niekorzystna. 49,6 % stanowi ludność pracująca w rolnictwie (w województwie stanowi ok. 46.5%).

Przeludnienie agrarne stanowi problem utrzymania rodziny, a tym samym wpływa na obniżenie poziomu życia.

- Wielkość bezrobocia i szacunkowy bilans zasobów siły roboczej.

Bezrobocie należy do najbardziej obserwowanych zjawisk społeczno-gospodarczych w ostatnich latach. Stopa bezrobocia wynosi obecnie 19,0 % to jest około 494 osoby zarejestrowane w biurach pracy, w tym kobiety stanowią około 236 osób tj. około 47,8%.

Dla orientacji skali bezrobocia należy podać, że liczby ogółem bezrobotnych, ok. 45 % nie posiada prawa do zasiłku, (wśród nich duży odsetek ludzi młodych, którzy u progu swego dorosłego życia otrzymują status bezrobotnego), a ok. 45 % pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy. Zauważa się niekorzystne zjawisko kumulacji osób długotrwale bezrobotnych (ponad rok) w jednej rodzinie.

Prawo do różnego rodzaju zasiłków posiada w Gminie aż 1.585 osób.

Zachwianie równowagi na rynku pracy w znacznym stopniu związane jest z dokonującą się transformacją systemową. Do czynników wpływających dodatkowo na nierównowagę na rynku pracy w gminie Łabowa należy zaliczyć ukryte bezrobocie agrarne. Największe nasilenie tego zjawiska występuje głównie na terenach w których już dzisiaj zauważa się obniżoną aktywność gospodarczą. Gmina Łabowa jeszcze niedawno cechowała się wysokimi wskaźnikami dojazdów do pracy (głównie do Nowego Sącza i Krynicy), a obecnie w związku z narastającym bezrobociem znaczna część mieszkańców tracąc pracę w mieście wróciła na swoje gospodarstwa rolne, traktując je jako jedyne źródło dochodu.

Bezrobocie jest dla wielu rodzin czynnikiem, który powoduje degradację ekonomiczną jednostki i rodziny.

W gminie około 390 osób (tj. ok. 15,8% ludności w wieku produkcyjnym) korzysta z pomocy materialnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

3. ZAGADNIENIA SPOŁECZNE.

- Mieszkalnictwo.

Zasoby mieszkaniowe w gminie Łabowa, stanowi 878 mieszkań o 4390 izbach.

O standardzie mieszkaniowym świadczą następujące wielkości w porównaniu do średnich dla terenów wiejskich dawnego województwa nowosądeckiego.

- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę 16,8 m² - (15,3m²)

- przeciętna liczba osób na mieszkanie 6,00 - (4,63)

- przeciętna liczba osób na izbę 1,19 - (1,29)

Jak wynika z powyższego, wskaźniki w gminie odbiegają korzystnie od średnich dla terenów wiejskich w d. województwie nowosądeckim.

Dodatkowym ważnym elementem określającym stan zasobów mieszkaniowych, jest okres ich wybudowania, który w poszczególnych przedziałach lat przedstawia się następująco:

Przed 1945 rokiem	196 mieszkań	14,7 %
1945-1960 r.	88 mieszkań	6,6%
1961-1970r.	125 mieszkań	9,4 %
1971-1978r.	139 mieszkań	10,5 %
1979-1988 r.	170 mieszkań	12,8 %
1989-1994 r.	89 mieszkań	6,7 %
1995-2003 r.	521 mieszkań	39,3%

40 % zasobów mieszkaniowych powstało w ostatnim 10-leciu!

Na obszarze gminy zauważa się przeciętny ruch budowlany na przestrzeni ostatnich lat. Świadczy o tym liczba wydawanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych:

Rok	Liczba wydawanych pozwoleń
1985	13
1988	19
1991	29
1992	26
1994	33
1995	23
1997	44
1999	77
2001	78
2003	67

Zauważa się również sukcesywną poprawę standardów mieszkaniowych. Z wielkości 10,5 m²/osobę i 1,96 osoby/izbę w 1970 r. wskaźniki te wzrosły w 1995 r. do 13,4 i 1,52 w 1995 r., do 13,8 i 1,44w 2000 r. oraz do 16,8 i 1,19w 2003 r.

- Infrastruktura społeczna.

Gmina Łabowa należy do obszarów niedoinwestowanych w zakresie urządzeń infrastruktury społecznej na terenie województwa. Sieć usług obejmuje jedynie urządzenia o charakterze podstawowym, nie zapewniając kompleksowej obsługi mieszkańców.

- ❖ Opieka zdrowotna jest niedostateczna. Na obszarze gminy znajduje się tylko Ośrodek Zdrowia we wsi Łabowa.
- ❖ W zakresie oświaty na terenie gminy funkcjonuje 6 szkół podstawowych we wsiach: Łabowa, Czaczów, Kamianna, Maciejowa, Nowa Wieś oraz szkoła filialna w Roztoce Wielkiej.
- ❖ W zakresie handlu funkcjonuje około 35 sklepów i punktów sprzedaży detalicznej. Bazę gastronomiczną na terenie gminy stanowi restauracja „Kiczera” w Łabowej, Zajazd „Pod Pstrągiem” w Nowej Wsi kawiarnia w „Domu Pszczelarza” w Kamiennej oraz ok. 10 innych obiektów gastronomicznych (liczba zmienna).
- ❖ W centrum Łabowej w budynku remizy OSP swoją siedzibę mają Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna. Placówka posiada dobre warunki lokalowe, dysponuje sprzętem

audiowizualnym i komputerowym. Organizuje zajęcia kulturalno - rekreacyjne i wychowawcze dla dzieci i młodzieży. Ponadto, na terenie gminy znajduje się filia oraz 3 punkty biblioteczne, jak również świetlica wiejska w Roztoce Wielkiej.

- ❖ W Łabowej znajduje się punkt filialny Banku Spółdzielczego w Nawojowej. •:• Działalność prowadzą dwie placówki pocztowe w Łabowej i Nowej wsi.
- ❖ Ochotnicza Straż Pożarna działa w pięciu sołectwach: Łabowej, Kamiannej, Nowej Wsi, Łosiu i Czaczowie.
- ❖ Bazę turystyczną stanowi:
  - Schronisko „Na Łabowskiej Hali” - ok. 50 miejsc noclegowych, pole namiotowe na 20 namiotów i wyciąg narciarski orczykowy.
  - Pensjonat - „Dom Pszczelarza” w Kamiannej ok.. 50 miejsc noclegowych, wyciąg narciarski orczykowy.
  - Motel w Krzyżówce (prywatny).
  - Ok. 15 gospodarstw agroturystycznych (liczba zmienna) i liczne kwatery prywatne.

Obiekty turystyczne sezonowe to:

- Schronisko młodzieżowe w Czaczowie (szkoła podstawowa) na ok. 25 miejsc noclegowych).
- Dom Strażaka w Kamiannej na około 100 miejsc noclegowych.

4. WNIOSKI.

1. Gmina Łabowa jest niedostatecznie wyposażona w urządzenia usługowe, co powoduje niski poziom życia ludności oraz niedostateczną dostępność do usług podstawowych. Z usług wyższego rzędu ludność korzysta w miastach Nowy Sącz oraz Krynica. W gminie zauważa się niewielką tendencję rozwoju gospodarczego oraz turystyki i rekreacji, w stopniu całkowicie niewystarczającym w stosunku do istniejącego potencjału ludnościowego i walorów naturalnych.

2. Gmina posiada wyraźnie korzystniejsze, niż pozostałe tereny województwa, uwarunkowania wynikające z procesów demograficznych. Lecz jednocześnie:

- Duży odsetek ludności w wieku produkcyjnym będzie nadal silnie oddziaływać na potrzeby mieszkaniowe oraz lokalny rynek pracy.
- Istniejąca struktura wiekowa ludności, powoduje obecnie duże obciążenie ludności w wieku produkcyjnym, ludnością w wieku nieprodukcyjnym, co wpływa na obniżenie warunków ekonomicznych rodzin, a tym samym obniża poziom ich życia.

3. Duża liczba ludności w wieku produkcyjnym oraz liczba ludności bezrobotnej stanowi bardzo poważny problem społeczno-ekonomiczny. Zjawisko bezrobocia jest problemem ogólnokrajowym, jednak bez podjęcia odpowiednich działań w sferze gospodarczej zjawisko to będzie się pogłębiać, a tym samym stanowić barierę w rozwoju gminy.

Bez podjęcia działań w sferze gospodarczej, gmina nie będzie w stanie rozwiązać problemów związanych z zapewnieniem miejsc pracy dla młodzieży osiągnącej wiek produkcyjny oraz pracy dla osób będących już bezrobotnymi, a także zagospodarować rezerwy siły roboczej tkwiącej w rolnictwie.

4. Niski stopień wykształcenia ludności, o czym świadczy bardzo duża grupa (stanowiąca aż 48,2 %) ludności z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia, rzutuje na skalę potrzeb mieszkańców, wpływa hamująco na poprawę poziomu i jakości ich życia.

5. Bezrobocie wywiera najbardziej negatywny wpływ na warunki bytu. Rodziny, w których są osoby bezrobotne, zaspokajają swoje potrzeby na znacznie niższym poziomie. Rozmiary bezrobocia oraz skutki społeczne uzasadniają uznanie tego zjawiska za jeden z najważniejszych problemów społecznych.

6. Jednym z czynników ograniczających rozwój gminy jest istniejąca struktura zatrudnienia, odbiegająca od struktury gospodarki rynkowej rejonów rozwiniętych. Zbyt duże zatrudnienie w rolnictwie, świadczy o powolnym tempie przemian zarówno gospodarczych, jak i rynku pracy.

7. Ważnym czynnikiem wpływającym na standard życia mieszkańców gminy Łabowa, są warunki mieszkaniowe. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy charakteryzują się obecnie korzystnymi wskaźnikami w skali województwa. O potrzebie posiadania przez każde gospodarstwo domowe samodzielnego mieszkania, świadczy ruch budowlany w ostatnich latach. Mieszkalnictwo napotyka bariery na rozwoju wynikające głównie z uwarunkowań finansowo-ekonomicznych oraz przestrzennych (w tym ograniczeń rozwoju mieszkalnictwa na obszarach chronionych).

8. Niedoinwestowanie w sferze infrastruktury społecznej, niski standard urządzeń usługowych oraz zła dostępność do usług ogranicza możliwość poprawy poziomu i jakości życia mieszkańców. Wpływa również ograniczająco na aktywizację społeczno-gospodarczą.

IV. UWARUNKOWANIA INFRASTRUKTURALNE.

1. CHARAKTERYSTYKA WYPOSAŻENIA W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNA.

Gmina Łabowa jest słabo wyposażona w sieci wodociągowe. Zbiornicze wodociągi oparte na ujęciach źródeł funkcjonują jedynie we wsi Kamianna i obsługują centrum Wsi Łabowa, wodociąg oparty na ujęciu potoku Feleczyń o wydajności 518 m³ /dobę, obsługujący część tej wsi oraz obiekty Nadleśnictwa.

Na pozostałym obszarze woda dostarczana jest z indywidualnych ujęć, głównie studniami kopanymi lub bezpośrednio ze źródeł.

Na całym obszarze gminy brak jest zbiorczych systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Funkcjonujące urządzenia do utylizacji ścieków to kilka małych zakładowych oczyszczalni związanych wyłącznie z obiektami, dla których były realizowane. Powstające na obszarze gminy ścieki gromadzone są w zbiornikach, lub są bezpośrednio zrzucane do wód powierzchniowych, powodując ich zanieczyszczenia. Sytuacja ta ulegnie jednak zdecydowanej poprawie w związku z podjęciem przez władze gminy w 2004 r. szeroko zakrojonej inwestycji kanalizacyjnej z grupową oczyszczalnią ścieków w Maciejowej.

Na obszarze gminy Łabowa brak jest scentralizowanych, bądź grupowych systemów grzewczych. Obiekty ogrzewane są głównie piecami węglowymi, część obiektów użyteczności publicznej i usługowych posiada własne kotłownie wbudowane. Częściowo, w budownictwie mieszkaniowym czynnikiem grzewczym jest gaz.

Gmina z znacznym stopniem jest zgazyfikowana w oparciu o gazociąg wysokoprężny 200/150 mm i Pn 2,5 Mpa, poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe w Polanach i Mochnacze Wyżnej. Do chwili obecnej nie ma jeszcze sieci gazowej we wsiach Uhryń, Łosie i Rostoka Wielka.

Cały obszar gminy korzysta z energii elektrycznej, która dostarczana jest napowietrzną linią 30 kV za stacji 110/30/15 kV „Błonie” w Nowym Sączu i od strony Grybowa. Bezpośrednio do odbiorców energia dostarczana jest siecią niskich napięć, poprzez stacje transformatorowe, w większości słupowe. Planowana jest przebudowa sieci na zunifikowane napięcie 15 kV.

Gmina Łabowa znajduje się w strefie numerycznej /SN/ Nowego Sącza, w okręgu telefonicznym OT Krynica, obejmującym swym zasięgiem również rejon Muszyny-Krynicy. Znajdują się tu dwie centrale telefoniczne, w Łabowej i w Nowej Wsi. Łącznie na obszarze gminy jest 787 abonentów telefonicznych (2002 r.) co daje wskaźnik 165/1000 mieszkańców przy średniej wojewódzkiej 274,4.

Wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną, poza gazyfikacją tak jak innych terenów wiejskich w województwie jest słabe. Braki odczuwalne są zwłaszcza w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz utylizacji ścieków i odpadów. Taki stan wyposażenia obniża standard życia mieszkańców gminy i powoduje degradację środowiska przyrodniczego. Nie wpływa także korzystnie na ruch rekreacyjny i turystyczny.

2. STAN GOSPODARKI.

Obszar gminy Łabowa w większości położony jest w zlewni rzeki Kamienicy - prawostronnego dopływu Dunajca. Wieś Kamiąca położona jest w zlewni rzeki Białej, również dopływu Dunajca. Zlewnie te charakteryzują się wysokimi odpadami /800-900 mm/, wysoką lesistością oraz dużymi deniwelacjami terenu.

Na terenie gminy duże zasoby wód powierzchniowych związane są przede wszystkim z Kamienicą, rzeką typowo górską, o dużych wahaniami stanu wód.

Dla przekroju wodowskazowego Łabowa charakterystyczne przepływy wynoszą:

• Przepływ średni roczny	1,22 m ³ /s
• Przepływ najniższy	0,10 m ³ /s
• Przepływ średni niski	0,15 m ³ /s
• Przepływ wysoki	205,00 m ³ /s
• Przepływ najwyższy zaobserwowany	165,00 m ³ /s

Szacuje się wielkość zasobów wód powierzchniowych na około 18 ml m³/rok.

Jakość wód Kamienicy nie podlega stałej kontroli na terenie gminy.

Wszystkie dopływy Kamienicy i Białej również nie mają obecnie prowadzonych badań jakości wód.

Wody podziemne nie posiadają liczących się zasobów na obszarze gminy Łabowa. Zasobniejsze zbiorniki wód podziemnych związane są wyłącznie z terasą rzeczno-rzeczniczną Kamienicy. Warstwa wodonośna zbudowana jest tam ze żwirów, otoczków i piasków, a wydajność pojedynczych otworów może wynosić 2-4 m³/godz.

Zasobniejsze zbiorniki szczelinowo-parowe utworów fliszowych występują w górnych partiach pasmach Jaworzyny, gdzie wydajność pojedynczych otworów może wynosić 2-8 m³/godz. Są one jednak trudne do pozyskania.

Wody podziemne na pozostałym obszarze gminy, nie są przydatne dla wodociągów zbiorczych.

Podstawowym źródłem wody dla gminy mogą być wody powierzchniowe, zwłaszcza potoków, których zlewnie są w naturalny sposób chronione przed zanieczyszczeniem.

Obecnie wody powierzchniowe wykorzystywane są w bardzo niewielkim stopniu do celów zaopatrzenia w wodę /ujęcie dla wodociągu zbiorczego w Łabowej.

W większym stopniu wody powierzchniowe wykorzystywane są w gospodarce rybackiej. Na obszarze gminy stawy rybne zlokalizowane są w Łabowej /powierzchnia 1,44 ha/, Uhryniu /powierzchnia 1,01

ha/ i Nowej Wsi /powierzchnia 0,30 ha!, w których prowadzona jest głównie hodowla pstrąga. Lokalizacja tych stawów narzuca rygory dla czystości wód do nich dopływających.

Górski charakter przepływających przez obszar gminy rzek i potoków powoduje zagrożenie powodziowe i znaczną erozję brzegów. Dla przeciwdziałania tym zjawiskom rzeka Kamienica do 19-go km biegu uregulowana jest opaskami faszynowymi i stopniami betonowymi, ujściowy odcinek potoku Łabowiec stopniami betonowymi i drewnianymi oraz zaporami p. rumowiskowymi. Wymagane są dalsze regulacje, jednak głównie poprzez obudowę biologiczną.

3. KOMUNIKACJA.

Istotne znaczenie dla funkcjonowania i rozwoju gminy Łabowa ma system komunikacyjny zapewniający dostępność oraz obsługę komunikacyjną.

- Droga krajowa Brzesko - Nowy Sącz - Krynica, o centralnym przebiegu przez obszar gminy na kierunku zachód - wschód;
- Droga wojewódzka Tarnów - Grybów - Krzyżówka, biegnąca na niewielkim odcinku wschodnim obrzeżem gminy.
- Dostępność do poszczególnych wsi zapewniają drogi powiatowe bezpośrednio włączone do drogi krajowej:
  - nr 25 326 Polany - Kotów zapewniająca również powiązanie z gminą Grybów;
  - nr 25 337 Nowa Wieś - Rostoka;
  - nr 25 338 Nowa Wieś - Łosie;
  - nr 25 339 Łabowa - Łabowiec;
  - nr 25 340 Maciejowa - Składziste;
  - nr 25 341 Czeczów - Baranowiec.

Bezpośrednią obsługę obszaru zapewniają również drogi gminne.

- Długość dróg powiatowych na obszarze gminy wynosi 26 km, a gminnych —20 km.
- Sieć dróg powiatowych i gminnych jest wystarczająca dla obsługi gminy. Jednak ich parametry techniczne są niskie - drogi charakteryzują się wąskimi jezdniami oraz nienormalnymi łukami poziomymi. W dużym stopniu wynika to z warunków naturalnych, które w zasadniczy sposób wpłynęły na ukształtowanie sieci dróg lokalnych oraz rozwój osadnictwa.

Tereny mieszkaniowe skoncentrowane są wzdłuż dróg, które biegną w wąskich dolinach, wzdłuż potoków i ich rozwój jest ograniczony przez zróżnicowane ukształtowanie terenu. Drogi powiatowe i gminne obsługują obszary zainwestowane, natomiast ich kontynuacją na obszarach leśnych są drogi zakładowe (leśne) związane z obsługą działalności gospodarczej prowadzonej przez Nadleśnictwo Nawojowa.

Sieć dróg leśnych jest stosunkowo dobrze rozwinięta.

- Transport pasażerski obsługiwany jest przez komunikację autobusową PKS oraz linie prywatne.
- Zaplecze motoryzacyjne stanowią stacje paliw w Łabowej i Nowej Wsi. Pozostałe usługi związane z motoryzacją znajdują się w nowym Sączu.

Teren objęty zmianą w oparciu o Uchwałę Nr XIX/119/16 z dnia 15 marca 2016 r. położony jest w północnej części sołectwa Nowa Wieś, w dolinie potoku Wiśnicz. Dostępność komunikacyjną terenu zapewnia istniejące powiązanie z drogą krajową nr 75

4. WNIOSKI.

1. Obszar gminy Łabowa, poza znacznym stopniem gazyfikacji i EE, jest słabo wyposażony w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej. Odczuwalne jest to zwłaszcza w zakresie gospodarki ściekami i odpadami.

Stan wyposażenia w infrastrukturę techniczną jest czynnikiem ograniczającym rozwój gminy i powoduje pogorszenie jakości środowiska.

2. Położenie gminy przy drodze krajowej nr 99 Brzesko - Nowy Sącz - Krynica jest korzystne dla rozwoju gminy z uwagi na zapewnienie dogodnego dostępu do obszaru gminy. Przebieg przez obszar gminy drogi prowadzącej do przejścia granicznego w Muszynie zwiększa dostępność gminy oraz możliwość dogodnych powiązań zarówno z ośrodkami krajowymi, jak i również zagranicznymi. Położenie gminy przy trasie międzynarodowej stwarza również warunki rozwoju gminy związane z możliwością obsługi ruchu turystycznego.

3. Warunki naturalne w południowej części gminy (wąskie doliny), wpływają na niskie parametry techniczne dróg lokalnych. Utrudniają też ich modernizację i rozwój, ograniczając dostępność przez nie obszarów i dalszy ich rozwój.

4. Występujące na obszarze gminy zasoby wód podziemnych są niedostępne lub nie mają większego znaczenia gospodarczego, mimo to stanowią obecnie podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę. Wielkość zasobów wód podziemnych nie jest czynnikiem sprzyjającym rozwojowi obszaru.

5. Gmina posiada wystarczające zasoby wód powierzchniowych. Obecny sposób użytkowania i zagospodarowania górnych partii zlewni potoków dopływających do kamienicy stwarza naturalne warunki dla ochrony ilości wód, mogących być źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców. Wielkość zasobów wód powierzchniowych jest czynnikiem korzystnym dla rozwoju gminy.

6. Głównym zagrożeniem dla zasobów wody jest brak rozwiązań gospodarki ściekowej, a także nadmierna eksploatacja źródeł i wód podziemnych. Konieczność ochrony zasobów wody wymaga wprowadzenia rygorów w użytkowaniu, ograniczających sposób zagospodarowania.

7. Obecna koncentracja zainwestowania wzdłuż dolin potoków jest korzystna dla infrastruktury technicznej, gdyż umożliwia grawitacyjne odprowadzanie ścieków i grawitacyjny dosył wody. Wychodzenie z zainwestowaniem w wyższe partie i poza tradycyjnie zasilenie doliny nie jest wskazane.

V. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE.

1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU.

Gmina Łabowa zajmuje obszar 11 912 ha. Obszar gminy, charakteryzuje leśny typ użytkowania terenu. W przestrzeni gminy, największy udział mają lasy, co plasuje gminę na pierwszym miejscu wśród gmin w województwie pod względem lesistości (średnia wojewódzka 28,6%).

Struktura użytkowania obszaru gminy przedstawia się następująco:

- Lasy i zadrzewienia zajmują -8605 ha tj. 72,3 % pow. Gminy
- Użytki rolne - 2880 ha tj. 24,2 % pow. Gminy
- Wody - 89ha tj. 0,7%pow. Gminy
- Tereny osiedleńcze - 167 ha tj. 1,4 % pow. Gminy
- Tereny komunikacyjne - 158 ha tj. 1,3 % pow. Gminy
- Inne - 11 ha tj. 0,1 % pow. Gminy

Lasy zajmują aż 72,3 % powierzchni gminy, tj. 8,605 ha. Jest to najwyższy wskaźnik zalesienia w województwie. W strukturze własnościowej lasów dominuje własność państwowa - 77 % lasów administrowana jest przez Nadleśnictwo Nawojowa. Dalej to własność prywatna - ok. 15 % lasów, gmina - ok. 6 %, inne —2 5 lasów.

Użytki rolne zajmują tylko 24 % powierzchni gminy. Większe powierzchnie terenów rolnych położone są w dolinie Kamienicy i na jej najbliższych wzgórzach. Duży udział w przestrzeni rolniczej, zajmują użytki rolne tj. pastwiska i łąki - ok. 43 %, sady zalewne 24 ha, a pozostałe 57 % to grunty orne. Warunki górskie środowiska, w znacznym stopniu ograniczają możliwości produkcyjne terenów rolnych i preferują pastewny system użytkowania ziemi. W krajobrazie rolniczym dominują użytki zielone i uprawy roślin pastewnych z enklawami upraw niektórych zbóż i ziemniaków.

Tereny osiedleńcze zajmują zaledwie 1,4 % (167 ha) powierzchni gminy. Świadczą one o niewielkim stopniu zainwestowania na obszarze gminy. Składają się z terenów zabudowanych, niezabudowanych i zieleni. Największy odsetek, bo 83,4 % (139,2 ha), stanowią tereny już zabudowane. Tereny będące własnością prywatną zajęte pod zabudowę mieszkaniową (116,6 ha) stanowią 83,7 ha terenów zabudowanych, w tym zabudowa zajmuje ok. 97 ha, a mieszkalnictwo indywidualne 19,9 ha.

Tereny komunikacyjne zajmują powierzchnię 158 ha, co stanowi 1,3 % powierzchni gminy. Tereny te obejmują drogi publiczne na obszarze gminy - krajowe, wojewódzkie i gminne.

2. STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW.

- Stan ewidencji gruntów.

Gmina Łabowa należy do gmin województwa, w której stan własności gruntów uległ generalnej przebudowie i przekształceniu po II Wojnie Światowej. Po wysiedleniu ludności łemkowskiej, część terenów została zalesiona i przekazana Lasom Państwowym. Na pozostałym terenie zostały zaprojektowane nowe gospodarstwa kilkunastohektarowe, w zależności od terenu oraz nowy układ pól - przeważnie w układzie łańcuchowym z zabudową wzdłuż dróg. Powstały mapy poregulacyjne w skali 1:2000 i nowa ewidencja gruntów.

Gmina Łabowa zajmuje obszar 11 910 ha. Jest podzielona na 13 jednostek ewidencyjnych o bardzo zróżnicowanej wielkości powierzchni od 205 ha Krzyżówka do 2208 ha - Nowa Wieś. Posiada zaktualizowaną w latach 1989-1990 ewidencję gruntów i należy do gmin w województwie o najmniejszej liczbie działek - ok. 4960, co usprawnia działanie i obsługę ludności.

Regulacja własności po roku 1990 wynikająca z ustaw szczególnych, została praktycznie zakończona. Spowodowała likwidację Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa, będącego w użytkowaniu Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Nawojowej. Większość tych terenów została

przekazana Lasom państwowym. Powstały nowe grupy własności tj. własność Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa i własności gminy - komunalna.

- Stan władania gruntów.

Struktura władania gruntów w gminie, w ujęciu głównych grup własnościowych przedstawia się następująco:

- Skarb Państwa —7.016ha - 58,89%
- Gminy komunalna — 635 ha - 5,33%
- Prywatna —4.261 ha - 35,80%

Stan władania gruntami sporządzony na podstawie zestawień rocznych dla wsi, w ujęciu grup rejestrowych, przedstawia się następująco:

- Głównym użytkownikiem gruntów w gminie jest państwowe Gospodarstwo Leśne - Lasy państwowe, w którego zarządzanie znajduje się ok. 56 % powierzchni gminy, a we wsiach Łabowiec, Składziste, Uhryń nawet powyżej 70 %. Tereny te administrowane są przez Nadleśnictwo w Nawojowej.
- Własność osób fizycznych zajmuje ok. 35 % powierzchni gminy, a 84,1 % to własność indywidualnych gospodarstw rolnych. Na terenie gminy zajmuje się ok.. 700 gospodarstw rolnych, w tym w grupach obszarowych:

1 - 2 ha - 192 gospodarstwa - 28,6 %

2 - 5 ha - 329 gospodarstw - 47,5 %

5 - 7 ha - 118 gospodarstw - 17,0%

7 - 10 ha - 41 gospodarstw - 5,9 %

powyżej 10 ha - 7 gospodarstw - 1,0 %

Struktura gospodarstw rolnych gminy jest przeciętnie korzystna zarówno pod względem wielkości gospodarstw jak i rozłogu pól. Łańcuchowy układ własności, charakterystyczny dla większości terenów, jest korzystny dla organizacji produkcjirolnej. Indywidualne gospodarstwa również wydzierżawiają grunty rolne od RSUW - Łabowa i Agencji Własności rolnej Skarbu Państwa.

Poszczególne jednostki administracyjne wykazują bardzo duże zróżnicowanie pod względem liczby gospodarstw, od 18 we wsiach Łabowiec i Uhryń do 148 we wsi Łabowa. Większe jednostki to Czaczów (79), Maciejowa (83), Nowa Wieś (110) i Łabowa (148). Średnie to: Składziste (29), Barnowiec (29), Kotów (37), Kamiama (28), Łosie (26), Rostoka Wielka (57) i Krzyżówka (31).

Specyficzna struktura niektórych jednostek, a szczególnie tych małych, położonych wśród lasów i oddalonych od głównych ośrodków obsługi, zarówno obsługi ludności jak i gospodarki rolnej, wymaga inicjowania i uruchamiania mechanizmów, które wpłyną na podniesienie poziomu życia ludności i zagospodarowania terenów.

- Grunty Gminy Łabowa to ok. 635 ha tj. 5,3 % powierzchni gminy. Są to głównie tereny leśne, tereny usług publicznych i drogi gminne. Gmina nie posiada większych zasobów gruntów możliwych do zabudowy, co ogranicza jej możliwości oddziaływania na rozwój gminy. Aktywna polityka samorządu gminy, w zakresie gospodarki gruntami, w tym powiększanie zasobów gruntów, może przyczynić się do rozwoju gminy i kształtowania ładu przestrzennego.
- Grunty Skarbu Państwa to około 59 % powierzchni gminy. Największy udział mają grunty będące w zarządzie PGL - Lasy Państwowe.
- Około 181 ha zajmują drogi, a 93 ha wody, - co stanowi łącznie 2,3 % gminy.

- Pozostałe grunty Skarbu Państwa zajmują ok. 58 ha, które częściowo są wydierżawione. Zasoby gruntów Skarbu Państwa możliwych do zabudowy, są również znikome i nie mogą wywierać większego wpływu na rozwój przestrzenny gminy. Większe znaczenie mają w kształtowaniu strefy ekologicznej obszaru i jej zagospodarowaniu ze względu na duży udział lasów będących w zarządzie PGL - Lasy państwowe i gminy.
- Czynniki wpływające na rozwój i warunkujące zagospodarowanie gminy.
  - Struktura własnościowa gminy łabowa, ukształtowana w okresie powojennym, wywarła istotny wpływ na jej stan zagospodarowania i ogólny rozwój w ubiegłym okresie. Była istotnym czynnikiem stabilizującym rozwój i integrację społeczności gminy. Przemiany ustrojowe i poczucie stabilizacji, być może przyczynią się do aktywizacji tych terenów, wykorzystując zasoby i ich korzystne położenie.
  - Gmina łabowa posiada korzystną strukturę własnościową lasów, około 73 % powierzchni lasów znajduje się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego - Lasy Państwowe, co stwarza warunki do prowadzenia gospodarki leśnej z uwzględnieniem funkcji ochronnych. Również kórzystna struktura gospodarstw rolnych, pozwala na lepszą organizację produkcji rolnej.
  - Gmina nie posiada zasobów gruntów możliwych do zabudowy, które pozwoliłyby jej na oddziaływanie i większy wpływ na rozwój i zagospodarowanie terenów gminy w tym realizację celów publicznych. Aktywizacja rozwoju gminy, wymaga od samorządu Gminy prowadzenia aktywnej polityki w zakresie gospodarki gruntami - tworzenia zasobów gruntów oraz inicjowania działań, które przyczynią się do rozwoju gminy.
  - Stan i szczegółowa struktura jest w materiałach do „Studium...” z 1997 r. Dane w tym zakresie nie uległy większym zmianom:

- grunty orne	940 ha	-36,7%
-łąki	1075 ha	-42,0%
- pastwiska	544 ha	-21,1%
-sady	3 h	- 0,1%.

2. LEŚNICTWO.

Lasy i zadrzewienia zajmują powierzchnie 8605 ha, co stanowi 72 % obszaru gminy. Jest to najwyższy wskaźnik zalesienia gmin w województwie nowosądeckim, z czego wynika, że leśnictwo stanowi i stanowić powinno jedną z najważniejszych dziedzin społeczno-gospodarczych obszaru.

Warunki przyrodnicze stwarzają bardzo dobre możliwości wzrostu i rozwoju drzewostanów leśnych. Świadczy o tym zdecydowana przewaga żyznych siedlisk lasu górskiego, obejmującego ok. 90 % obszarów leśnych i 8 % lasu mieszanego górskiego z potencjalnymi przewodnimi gatunkami jodłą i bukiem w drzewostanach oraz domieszkami modrzewia, świerka, jaworu, lipy, wiązu i innych.

Struktura gatunkowa lasów jest następująca: jodła - 35 %, buk - 27 %, sosna - 25 %, świerk - 10 %, inne - brzoza, modrzew, olsza - 3 % udziału drzewostanów.

Z przedstawionej struktury wynika zbyt duży udział sosny, spowodowany powojennymi zalesieniami gruntów porolnych i stosowaniem do nasadzeń sosny jako gatunku przedpionowego.

Lasy na terenie gminy mają do spełnienia wielorakie funkcje poza produkcyjno-społeczne oraz gospodarcze, szczególnie ze względu na swoje położenie na stokach górskich. Dotyczy to szczególnie ich funkcji ochronnych gleb, wód, regulacji klimatu, kształtowania krajobrazu, a także zachowawczej ochrony przyrody.

Ok. 117 ha to lasy rezerwatowe, zaś ponad 6 tyś. Ha to lasy ochronne państwowe. Lasy niepaństwowe nie są zaliczane formalnie do lasów ochronnych.

Oceniając stan zachowania lasów, ich znaczenie przyrodnicze i gospodarcze można wyróżnić:

- Lasy o wysokim potencjale produkcyjnym i przyrodniczym, odporne na zagrożenia zewnętrzne. Należą tu lasy: jodłowe, bukowo-jodłowe i bukowe, o naturalnym charakterze, obejmujące zdegradowaną większość dawnych kompleksów leśnych zarówno w paśmie jaworzyny i Margonii. Znaczna część tych lasów w paśmie Jaworzyny zasługuje na ochronę zachowawczą oraz gospodarkę mającą na celu utrwalenie właściwego układu gatunkowego i struktur naturalnych w drzewostanach. Tu położone są rezerваты przyrody założone jeszcze w okresie międzywojennym, oraz lasy zasługujące na ich włączenie w obszar rezerwatowy. Nierzadko są to starodrzewia znacznie przekraczające 100 lat.
- Lasy o przeciętnym potencjale produkcyjnym i przyrodniczym, zajmujące znaczenie mniejsze obszary, są to gorsze lasy bukowe, świerkowe i mieszane pełniące zarówno funkcje ochronne jak i gospodarcze. -
- Lasy w przebudowie drzewostanów przedpionowych - przeważnie sosnowych - w kierunku docelowych drzewostanów jodłowych - bukowych.

W strukturze własnościowej przeważają lasy państwowe, zajmujące ponad 70 % powierzchni lasów ogółem, zarządzane przez Nadleśnictwo Nawojowa. Pozostała powierzchnia to lasy: gminne, spółdzielni produkcyjnej oraz prywatne. Stan jakościowy tych ostatnich jest niższy niż lasów państwowych.

W łabowej znajduje się główna baza techniczna nadleśnictwa oraz szkółka drzew leśnych obsługująca całe Nadleśnictwo.

Stan zdrowotny i sanitarny lasów uznać należy za dobry. Duże szkody w uprawach i młodnikach powoduje zwierzyna łowna, szczególnie jelenie, których stan ilościowy jest dość wysoki. Stoki pod łabowską Hałą należą do obwodu łowieckiego Lasów państwowych, gdzie gospodarkę łowiecką prowadzi Nadleśnictwo. Jest to obwód dewizowy z dobrym stanem zwierzyny: jeleni, saren i dzików. Gospodarkę łowiecką w paśmie Margonia prowadzi Koło Łowieckie.

4. GOSPODARKA ROLNA I ŻYWNOŚCIOWA.

Zasoby i waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

- Użytkowanie terenów rolnych.

Tereny rolne w gminie łabowa zajmują 2562 ha, co stanowi 21 % powierzchni ogólnej gminy (średnia dla województwa 59,2 %).

Na przestrzeni lat 1985-2003, nastąpiło zmniejszenie użytków rolnych o około 400 ha, głównie na skutek zalesień i zmian własnościowych.

Struktura użytków rolnych w gminie została przedstawiona w rozdz. 2 „Struktura własności gruntów”.

Zawarte kompleksy użytków rolnych występują w dolinie Kamienicy na wysokości od 420 m.npm. do wysokości 550-650 m.npm., a enklawy użytków rolnych występują powyżej 800 m.npm.

Około 23 % powierzchni użytków rolnych gminy położona jest na obszarze Popradzkiego parku Krajobrazowego, a 54 % na obszarze otuliny PPK i podlega zasadom użytkowania obowiązującym dla Parku.

- Typologia i klasyfikacja bonitacyjna gleb oraz przydatność rolnicza gleb.

Największy obszar gleb zajmują gleby brunatne. Gleby pseudobielicowe, a w dolinach rzek mady, występują na niewielkim obszarze. Niewielkie enklawy zajmują również gleby torfowe, mułowo-

torfowe, murszowate o łącznej powierzchni 17 ha. Gleby organiczne podlegają szczególnej ochronie przed zainwestowaniem, zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Wg klasyfikacji bonitacyjnej, w użytkach rolnych dominują gleby klas V - 63 %. Gleby klas VI - zajmują 18 %, IV - 18 %. Większe kompleksy gleb Masy IV występują na łagodnych stokach we wsiach Maciejowa, Łabowa, Czaczów, Nowa Wieś. Gleby klas IV podlegają ochronie przed zainwestowaniem, a Rada Gminy może zwiększyć reżimy ochrony, zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Gleby klas IV gruntów ornych tworzą najlepsze w skali gminy kompleksy glebowe, zbożowo-górskie (23 %), o dobrych warunkach uprawy różnego rodzaju zbóż.

W obrębie gruntów ornych, największy udział - ok. 50 % - zajmują kompleksy owsiano-ziemniaczane górskie, przydatne pod uprawy ziemniaków, niektórych zbóż i roślin pastewnych.

Grunty kompleksu owsiano - pastewnego górskiego, zajmują ok. 16 % powierzchni

gruntów ornych, docelowo wskazane są pod zadarnianie, szczególnie na stokach i wsąsiedztwie lasów, w celu zmniejszenia procesów erozyjnych i zwiększenia opłacalności produkcji.

W obrębie użytków zielonych dominują kompleksy słabe i bardzo słabe - ok. 80 % o niskiej wartości rolniczej. Położone na terenach o dużych spadkach wskazane są do zalesienia i zadrzewienia ochronnego.

- Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Obszar gminy położony jest w strefie terenów górskich i podgórskich, co pozwala rolnikom korzystać z ulg w podatku rolnym, a gminie z dotacji. Około 77 % użytków rolnych znajduje się na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Sposób użytkowania i zagospodarowania tych terenów musi uwzględniać zasady zawarte w statucie PPK.

Tereny rolne charakteryzuje niski wskaźnik ogólnej waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wykonanej przez IUNG, który wynosi 38,9 pkt. Niska jest jakość i przydatność rolnicza, z dominacją gleb kwaśnych, płytkich, szkieletowych, klas V, VI przydatnych pod użytki zielone i uprawy roślin pastewnych.

Dużym ograniczeniem dla produkcji rolnej w gminie są warunki klimatyczne, które ograniczają możliwości upraw wielu roślin ciepłolubnych i wymagających dłuższego okresu wegetacji. Okres wegetacji kształtuje się w granicach 200-170 dni.

Tylko w niższych partiach doliny Kamienicy możliwa jest z dobrymi efektami uprawa roślin zbożowych, warzyw, ziemniaków przy uwzględnieniu przydatności poszczególnych kompleksów glebowych, warunków klimatycznych oraz ochrony gleb przed procesami erozyjnymi.

Z uwagi na duże zakwaszenie gleb, wymagane jest zwiększenie wapnowania gleb w celu zwiększenia plonów, jak również blokowania metali ciężkich, utrudniając ich pobieranie przez rośliny.

PRODUKCJA ROLNICZA.

Produkcja rolna prowadzona jest głównie przez indywidualne gospodarstwa rolne. Na terenie gminy jest 687 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 3,7 ha użytków rolnych (przy średniej dla województwa 3,3 ha).

Produkcję rolniczą charakteryzują następujące wskaźniki:

- Struktura zasiewów i upraw w gospodarstwach indywidualnych:
  - zbożowe - 47,6%
  - ziemniaki - 57,9 %
  - pastewne - 13,7%
- obsada zwierząt gospodarskich:

- było ogółem 1.511 sztuk (59 sztuk na 100 ha użytków rolnych)

- trzoda chlewna 168 sztuk

- Produkcja brojlerów prowadzona była przez Rolniczą Spółdzielnię Usługowo - Wytwórczą w Łabowej w ilości 30 tyś. sztuk /ok. 36 ton mięsa!, obecnie w upadłości oraz 1 prywatny kurnik.
- Hodowla ryb jest prowadzona w 3 obiektach na powierzchni ok. 3,0 ha.

Produkcję rolniczą gminy charakteryzuje pastewny system użytkowania Ziemi z dużym udziałem użytków zielonych i roślin pastewnych w powierzchni uprawowej, który stanowi bazę paszową dla chowu bydła mlecznego i rzeźnego, prowadzoną w stadach dostosowanych do możliwości produkcyjnych pasz w gospodarstwie.

Natomiast produkcja brojlerów jest produkcją przemysłową, opartą na paszach z zewnątrz. Jest kierunkiem produkcji, który stwarza duże zagrożenie dla środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Ubocznymi kierunkami produkcji jest rozwijające się ostatnio owczarstwo, chów trzody chlewnej, hodowla ryb.

OBSŁUGA GOSPODARKI ROLNEJ.

Gmina Łabowa posiada bardzo skromną sieć urządzeń obsługi gospodarki rolnej. W ośrodku gminnym znajdują się punkty zaopatrzenia w elementarne środki produkcji - nawozy mineralne, środki ochrony roślin, pasze treściwe, materiał siewny oraz punkt skupu zwierząt i lecznica zwierząt.

Rolnicza Spółdzielnia Usługowo - Wytwórcza w Łabowej świadczy usługi produkcyjne dla rolników oraz prowadzi ubój i przetwórstwo mięsa drobiowego głównie z własnej produkcji (obecnie w upadłości).

Punkt inseminacyjny znajduje się w Łabowcu.

Skup mleka z terenu gminy prowadzi Zakład Mleczarski w Dąbrowej i Spółdzielnia Mleczarska w Krynicy, a skup żywca również zakład „Parkur” w Mochnacze Wyżnej.

Struktura i sposób obsługi gospodarki rolnej znajduje się wciąż w trakcie zmian i dostosowania do prawideł gospodarki rynkowej.

CZYNNIKI ROZWOJU ROLNICTWA WPŁYWAJĄCE NA ROZWÓJ I ZAGOSPODAROWANIE GMINY

Do istotnych czynników wpływających na rozwój rolnictwa, jak również warunkujących rozwój gminy Łabowa należy zaliczyć:

- Niewielkie zasoby rolniczej przestrzeni produkcyjnej i niski potencjał produkcyjny tych terenów oraz niski poziom intensywności i niskie efekty produkcji rolnej.

Niskie dochody ludności gminy - głównie rolniczej, ograniczają również możliwości wszelkiego inwestowania. Dlatego też, możliwości rozwoju gminy należy upatrywać głównie w rozwoju pozarolniczych funkcji i miejsc pracy, wykorzystując inne aspekty rozwojowe, szczególnie walory środowiska przyrodniczego i położenie gminy.

- Znaczne obszary terenów rolnych stanowiące enklawy wśród obszarów cennych przyrodniczo o randze krajowej i europejskiej, na których ekologiczne zasady winny być podstawą rozwoju nie tylko gospodarki rolnej.

Ekologiczne podstawy rozwoju i produkcja żywności wysokiej jakości, stwarzają szanse rozwoju gminy - w tym poprawy efektów gospodarki rolnej i wzrostu opłacalności produkcji rolnej, ochrony środowiska oraz rozwoju różnych form rekreacji usług.

Gospodarstwa ekologiczne i agroturystyczne to przyszłościowe formy gospodarowania, których rozwój należy wspierać i promować na obszarze gminy.

- Gmina Łabowa posiada korzystną w skali województwa strukturę gospodarstw rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi ok. 3,70 ha, przy średniej dla województwa 3,30 ha. Korzystniejszy jest również układ zabudowy i rozłóg pól, co stwarza warunki do łatwiejszego uzbrojenia w infrastrukturę oraz organizację produkcji rolnej i jej obsługi. Na 1 mieszkańca przypada ok. 0,60 ha gruntów rolnych. Wszystko to stwarza możliwości wzrostu produkcji towarowej, szczególnie surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego.

- Ukształtowany pastewny system użytkowania ziemi i hodowlany system gospodarowania - z chowem bydła i owiec, pozwalają na efektywne wykorzystanie zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej i ochronę walorów środowiska naturalnego.

Istnieją jeszcze nie wykorzystane rezerwy, które pozwalają na wzrost produkcji rolnej - niskie wskaźniki pogłowia zwierząt gospodarskich, o wiele niższe od średnich dla województwa dowodzą możliwości rozwojowych tych kierunków. Korzystna struktura gospodarstw rolnych, z dużym udziałem gospodarstw o powierzchni powyżej 5,0 ha, stwarza możliwości rozwoju chowu bydła i owiec, wykorzystując preferencje rozwoju tych kierunków w województwie. Istnieją również warunki rozwoju ubocznych kierunków produkcji, takich jak hodowla ryb, pszczelarstwo, czy też hodowli koni dla potrzeb hipoterapii.

Natomiast wszelkie formy hodowli przemysłowej stwarzają duże zagrożenie dla środowiska i powinny być ograniczone.

- Rozdrobniona struktura produkcji rolnej wymaga sprawnych i specyficznych systemów obsługi gospodarki rolnej.

Obecny stan wyposażenia w urządzenia obsługi jest wysoce niezadowolający i w znacznym stopniu wpłynął na spadek produkcji rolnej w ostatnim okresie. Uwarunkowaniem dalszego rozwoju produkcji rolnej, szczególnie towarowej, wpływającej na poprawę dochodów ludności będzie restrukturyzacja systemów obsługi oraz wzrost konkurencyjności wytwarzanych surowców i produktów.

5. REKREACJA.

Gmina Łabowa zajmuje obszar bardzo atrakcyjny turystycznie. Znaczny potencjał stanowią zarówno walory i wartości przyrodnicze jak i zachowane obiekty architektury oraz budownictwa łemkowskiego, wśród których najcenniejsze to cerkwie i kapliczki. Dobre warunki klimatyczne, ukształtowanie terenu oraz szata roślinna pozwalają na uprawianie turystyki pieszej, narciarskiej i rekreacji zimowej.

Tranzytowe położenie w stosunku do beskidzkich szlaków turystycznych, biegnących wzdłuż granic gminy, pozwala na dalszy rozwój ukształtowanego w Łabowej lokalnego, lecz ważnego węzła turystyki. Możliwości gminy w tym zakresie nie są wykorzystywane, tym bardziej iż gmina już dysponuje urządzeniami turystycznymi /wyciągi narciarskie/ i pewną bazą noclegową - schroniska, ośrodki Apiterapii.

Stwarza to szansę dla rozwoju funkcji turystyczno - rekreacyjnych i tym samym tworzenia nowych miejsc pracy. Łabowa ma szansę stać się ośrodkiem usługowo - rozrządowym dla ruchu rekreacyjnego w tym rejonie Beskidów, a także rejonem rozwojowym dla dalszych (poza Kamianną) lokalnych, lecz kompleksowo wyposażonych ośrodków rekreacji zimowej.

6. DZIAŁALNOŚĆ RZEMIEŚLNICZO - USŁUGOWO - PRODUKCYJNA.

Wynikiem dokonującej się w kraju na przestrzeni ostatnich lat reformy gospodarczej, jest m.in. Żywiłowy rozwój sektora prywatnego.

Efektom tych procesów na terenie gminy Łabowa jest funkcjonowanie ok. 121 podmiotów gospodarczych, w tym w sektorze publicznym zaledwie 8 tj. 6,6 %, a w sektorze prywatnym ok. 113, co stanowi 93,4 %. Z ogólnej liczby, ok. 95 są to podmioty gospodarcze prowadzone przez osoby fizyczne, a pozostałe to spółki prawa handlowego i cywilnego.

Dominuje działalność produkcyjna (29 podmiotów), budownictwo (28 podmiotów) oraz handel i naprawy (ok. 26 podmiotów).

Tempo przemian na rynku pracy na obszarze gminy Łabowa jest powolne (wolniejsze niż średnio w województwie), co świadczy o niskim stopniu rozwoju gospodarczego.

7. SUROWCE MINERALNE.

Na terenie gminy Łabowa nie zostały zatwierdzone ani zarejestrowane złoża surowców mineralnych.

W latach 80- tych we wsi Łabowa prowadzona była eksploatacja surowca ilastego na potrzeby lokalnej cegielni. Złoże to zostało wyeksploatowane.

Według danych archiwalnych oraz uzyskanych od Geologa Wojewódzkiego, na terenie gminy nie występują tereny perspektywiczne dla eksploatacji surowców mineralnych na większą skalę. Byłoby to również niekorzystne ze względu na położenie gminy na terenie PPK, lub jego otuliny.

8. WNIOSKI.

1. Gmina Łabowa należy w skali województwa do obszarów słabo rozwiniętych gospodarczo. Brak wystarczających środków inwestycyjnych przy dużym niedoinwestowaniu gminy, zmuszający do kierowania ich na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb, ogranicza aktywację i rozwój społeczno - gospodarczy.
2. Aktywizacja rozwoju gospodarczego gminy wymaga od samorządu lokalnego prowadzenia aktywniejszej polityki w tym zakresie, również w zakresie stwarzania warunków do zagospodarowania terenów i inwestowania.
3. Tereny atrakcyjne turystycznie są ważnym atrybutem dla rozwoju gospodarczego. Stwarza to szansę między innymi tworzenia pozarolniczych miejsc pracy, wzrost dochodów i poprawę warunków życia na wsi.
4. Zachowany krajobraz kulturowy, wykształcony na bazie odmiennej od pobliskiej Sądecczyny kultury łemkowskiej, stanowi walor podnoszący atrakcyjność obszaru, zwłaszcza dla rozwoju rekreacji.
5. Rolnictwo jest jedną z głównych dziedzin gospodarczych gminy, co znajduje odzwierciedlenie w strukturze zatrudnienia (ok. 74 % ogółu zatrudnionych jest w indywidualnych gospodarstwach), o dużych ograniczeniach rozwojowych wynikających z warunków środowiska górskiego i potrzeby ochrony wartości środowiska przyrodniczego.
6. Lasy i leśnictwo z racji wskaźnika zalesienia najwyższego w województwie - 72 % obszaru gminy, stanowią i będą stanowić ważną dziedzinę jej rozwoju społeczno - gospodarczego.
7. Bogate przyrodniczo i gospodarczo lasy stwarzają duże możliwości rozwoju gospodarczego opartego na pożytkach leśnych: drewnie, runie leśnym, pożytkach pszczelarskich, łowiectwie itp., oraz dziedzinach pokrewnych bazujących na tych bogactwach: turystyce, przyrodo-lecznictwu, rekreacji.
8. Cenne zespoły naturalne lasów jodłowych i jodłowo-bukowych zasługują na racjonalną gospodarkę gwarantującą zachowanie ciągłości gatunkowej jodły i buka, a równocześnie objęcia ochroną zachowawczą fragmentów naturalnych lasów w paśmie Jaworzyny.

9. Lasy niepaństwowe nie zaliczane do ochronnych powinny być do tej kategorii włączone.

VI. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

1. POŁOŻENIE I CHRAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA.

Gmina Łabowa leży w południowej części województwa małopolskiego. Pod względem fizyczno-geograficznym obszar gminy leży w obrębie Karpat Zewnętrznych, w mezoregionie Beskidu Sądeckiego i Beskidu Niskiego. Ma położenie pomostowe. Leżąc we wschodniej części Beskidu Sądeckiego i w zachodniej części Beskidu Niskiego obejmuje również środkową i górną część doliny Kamienicy Nawojowskiej, która stanowi pomost pomiędzy wymienionymi masywami górskimi. Granice gminy są w większości naturalne. Północna i południowa granica gminy opiera się na grzbietach Pasma Margoni - Czerszli oraz pasma Jaworzyny Krynickiej. Wschodnia granica biegnie wzdłuż wododziałowego garbu, łączącego te pasma z lokalnym obniżeniem w rejonie węzła drogowego na Krzyżówce.

Obszar gminy zawarty jest między wysokością 407 m npm. (Dolina Kamienicy na granicy z gminą Nawojowa), a 1091 m npm. (Hala Krajna). Środowisko przyrodnicze ma charakter wybitnie górski. Maksymalne deniwelacje przekraczają 600 m. Około 70 % obszaru leży powyżej 700 m nad poziom morza. 77 % powierzchni stanowią góry średnie i niskie wraz z pogórzami wysokimi, tj. obszary wysoko położone, o znacznych deniwelacjach, stromych i bardzo stromych stokach. Pogórza średnie i niskie, tj. obszary stanowiące niższy stopień gór, o łagodniejszej rzeźbie - zajmują 15 %, a doliny - tylko 8 %.

Główną osią obszaru gminy jest dolina Kamienicy Nawojowskiej, o przebiegu SE-NW. Do niej od północy i od południa opadają stoki górskie, w wyższych partiach bardzo strome, w dolnych łagodniejsze. Dno doliny znajduje się na wysokości 400-600 metrów npm., a jej szerokość wzrasta z biegiem rzeki od 200 m w rejonie Nowej Wsi do ok. 500 m w Łabowej Maciejowej.

Część gminy, położona na południe od doliny Kamienicy należy do Beskidu Sądeckiego i obejmuje znaczącą część grzbietu i północnych skłonów Pasma Jaworzyny Krynickiej. Położony w przewadze powyżej 700 m npm. Osiąga w obrębie grzbietu głównego: Wierch Nad Kamieniem - 1084 m., Hala Krajnia - 1091 m., Hala Łabowska - 1065 m., Runek - 1082 m. Składa się z licznych grzbietów i dolin, równoległych do siebie. Stoki są strome i bardzo strome, z przewagą spadków >25%, rozczłonkowane gęstą siecią wąskich i głębokich dolinek wciosowych, stałe odwadnianych. Występuje tu klasycznie rozwinięty schodowy stylrzeźby, od pogórzy niskich, średnich i wysokich aż do gór średnich. Powszechnie jest niszczenie stoków przez procesy grawitacyjne. Jest to obszar wybitnie górski i trudno dostępny, w przewadze zalesiony. Stanowi źródło licznych lewobrzeżnych dopływów kamienicy Nawojowskiej.

Część gminy położona na północ od doliny Kamienicy, (tj. ok. 30 %) zaliczana jest do Beskidu Niskiego. Obejmuje grzbiet i południowe skłony Pasma Jaworzyny (Koziego Żebra). Jest to obszar niższy, słabiej urzeźbiony i bardziej jednostajny w porównaniu z pasmem Jaworzyny Krynickiej. Główny grzbiet wyznaczają szczyty: Margoń Wyżna - 776 m, Sapalska Góra - 830 m, Jaworzyna (Kozie Żebro) - 889 m, Tokarnia - 830 m, Czerszla - 877 m, Jaworzynka - 756 m i Pasieczka - 792 m. Grzbiet ten odznacza się stromymi stokami i jest prawie w całości zalesiony.

Z uwagi na rozpiętość pionową, która maksymalnie wynosi 684 m, środowisko przyrodnicze gminy jest piętrowo zróżnicowane, tworząc klasycznie piętrową, typowo beskidzką strukturę przyrodniczą. Dotyczy to warunków klimatycznych, florystycznych oraz stosunków wodnych i glebowych.

Dolna część gminy, tj. dolina Kamienicy wraz z przyległymi pogórzami sięgającymi do wysokości ok. 650 m npm. Leży w piętrze umiarkowanie ciepłym (średnie temp. roku od +60C do +80C), a górna (650 - 1091 m npm.) w umiarkowanie chłodnym (śr. temp. roku od +40C do +60C). Sumy rocznych opadów wynoszą od 850 mm w dolinie Kamienicy do 1000 mm na najwyższych szczytach.

Z uwagi na wysokie opady, wybitnie górską część gminy stanowi obszar źródliskowo-alimentacyjny o wysokim potencjale hydrologicznym. Odnacza się najwyższą w skali Karpat gęstością źródeł (7 - 12 źr./1 km²), jak również największą gęstością sieci rzecznej (>3

Na obszarze gminy przeważają gleby słabe, silnie szkieletowe o niskiej wartości produkcyjnej, ale z racji silnej szkieletowości - o najwyższych walorach hydrologicznych.

Zgodnie z warunkami glebowo-klimatycznymi kształtują się piętra roślinne. Naturalna szata roślinna to przede wszystkim zbiorowiska leśne, zaroślowe oraz w mniejszym stopniu trawy i ziołorośla. Lasy i zadrzewienia zajmują 72% obszaru gminy. Właściwości glebowo-klimatyczne zdecydowały, że większość zbiorowisk roślinnych charakterystycznych jest dla regla dolnego. Spośród nich najbardziej typowe i przeważające są zbiorowiska buczyn karpaccich z bukiem i jodłą w drzewostanach, zbiorowiska jedlin na siedliskach lasu górskiego i lasu mieszanego górskiego oraz olszyny karpacciej na łąkach w dolinach potoków. Ponadto, częste są zbiorowiska lasów przedplonowych sosnowych, brzozowych oraz przejściowe zbiorowiska łąkowo - leśne.

Skład gatunkowy drzewostanów leśnych potwierdza występowanie wymienionych zbiorowisk, który łącznie z ekotopem pozwala na określenie potencjalnych zespołów roślinnych oraz zgodności gatunkowej z typem siedliska leśnego.

Największy udział gatunkowy w drzewostanach leśnych ma jodła zajmując - 35%, następnie buk —27%, sosna - 25%, świerk - 10% i inne (brzoza, modrzew, olsza) - 3%.

W zależności od położenia oraz składu gatunkowego w gminie występują:

- Krajobraz lasów bukowych, bukowo-jodłowych i jodłowych regla dolnego, najbardziej charakterystycznych i pożądaných na wysokością od 550 do 1100 m n.p.m.;
- Krajobraz lasoborów świerkowych i świerkowo-bukowych regla dolnego;
- Krajobraz lasów przedplonowych-sosnowych, brzozowych i mieszanych z tymi gatunkami, na pogórzach i reglu dolnym; • Krajobraz lasów łąkowych-nadrzecznych i przypotokowych, olszowych i wierzbowych.

Lasy w połączeniu z rzeźbą terenu kształtują naturalny krajobraz gminy, typowy krajobraz Beskidów i jednocześnie bogactwo przyrody terenu.

Z szatą leśną nierozłącznie jest związany świat zwierząt puszczańskich. Należą tu zarówno rzadkie zwierzęta leśne ochronione jak też zwierzęta łowne.

Występują tu ssaki: niedźwiedź brunatny, żbik, ryś, wilk, jeleń, dzik, sarna, lis, borsuk, kuna leśna, oraz ptaki: kuropatwa, jarząbek, przepiórka, orlik, orzeł przedni, jastrząb, krogulec, myszołowy, kobuz, pustułka, bociany oraz liczne gatunki ptaków śpiewających.

W lasach zachowały się cenne, rzadkie zbiorowiska naturalnych starodrzewów bukowo - jodłowych, których fragmenty objęto ochroną rezerwatową, a znajdujące się starodrzewia poza ich granicami również zasługują na taką ochronę. Lasy w przygrzbietowych partiach Łabowskiej Hali skupione wokół istniejących rezerwatów: Barnowiec, Łabowiec i Uhryń stanowią dla nich naturalną strefę ochronną i pomimo dobrej dostępności użytkowej zachowały naturalne walory.

W obszarach gminy występują bardzo cenne i coraz radsze lasy jodłowe mające dobre warunki siedliskowe.

Gmina stanowi fragment karpacciej przestrzeni przyrodniczej Beskidów. Zalesione grzbiety obydwu pasm górskich stanowią ważne węzły ekologiczne o wysokim potencjale biotycznym. W Europejskiej Sieci Ekologicznej ECONET zaliczone zostały do biocentrów rangi europejskiej o podstawowym znaczeniu dla funkcjonowania przyrody Karpat. Przestrzeń przyrodnicza obydwu masuwów połączona jest ciągami ekologicznymi, które przebiegają przez obszar gminy poprzecznie w stosunku do doliny Kamienicy, jak również wzdłuż tej rzeki.

2. KONSERWATORSKA OCHRONA PRZYRODY

Najwyższe zalesione grzbiety Beskidu Sądeckiego wchodzą w skład Popradzkiego Parku Krajobrazowego, a niższe partie o charakterze pogórzy aż po rzekę Kamienicę - w skład otuliny Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

Obszar PPK wraz z otuliną zajmuje 71% powierzchni gminy Łabowa. Park Krajobrazowy obejmuje 5 943 ha terenu gminy, tj. 50% powierzchni, zaś 2 520 ha, tj. 21% powierzchni znajduje się w otulinie.

PPK został utworzony w celu kompleksowej ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych, uzdrowiskowych, turystycznych i kulturowych, a zachowanie tych wartości realizowane jest poprzez dostosowanie działalności gospodarczej do wymogów ochrony przyrody i racjonalną gospodarkę zasobami przyrody.

W gminie Łabowa w obszarze PPK występują 4 rezerваты przyrody, zaliczane do rezerwatów leśnych:

- „Łabowiec” o pow. 53,85 ha, chroni fragment puszczy karpackiej z drzewostanem jodłowo - bukowym, sprawiającym wrażenie prawdziwie puszczańskiego charakteru. Rezerwat uznany jest za ścisły, a przebywanie w nim dozwolone jest jedynie w celach naukowych i dydaktycznych.

- „Uhryń” o pow. 16,52 ha, chroni fragment puszczy karpackiej z drzewostanem jodłowo - bukowym. Zaliczany jest do rezerwatów ścisłych.
- „Barnowiec” o pow. 44,57 ha. Jest to fragment puszczy karpackiej z ciekawymi krajobrazowo rozpadlinami skalnymi. Obok rezerwatu prowadzi szlak turystyczny na Łabowską Halę.

- „Łosie” o pow. 2,13 ha, utworzony dla upamiętnienia miejsca śmierci profesora Czaji - członka PAN. Rezerwat nie posiada szczególnych walorów przyrodniczych i przewidziany jest do likwidacji.

Ponadto, ochroną pomnikową w gminie objęto:

- o zespół skał piaskowcowych pod Wierchem nad Kamieniem, w pobliżu Łabowskiej Hali, na powierzchni ok. 4 ha wraz z otaczającym drzewostanem, jako ciekawy obiekt krajobrazowy.

- o Drzewo - dąb, obok szosy, przy budynku gminy Łabowa.

- o 2 drzewa, jesion - jawor, w otoczeniu zabytkowej cerkwi w Łabowej, własność parafii Rzymsko - Katolickiej.

Istniejące rezerваты przyrody: Baranowiec, Łabowiec i Uhryń nie posiadają strefy ochronnej - otuliny. Wskazane jest objęcie strefą ochronną całego przygrzbietowego obszaru lasów naturalnych pod Łabowską Halą i Runkiem, na powierzchni ok. 1500 ha.

Teren objęty zmianą w oparciu o Uchwałę Nr XIX/119/16 z dnia 15 marca 2016 r. położony jest w całości w granicach Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu . Część terenu znajduje się w granicach obszaru NATURA 2000 PLB180002 Beskid Niski.

Równocześnie do objęcia ochroną konserwatorską kwalifikują się:

- Dolna część doliny Uhryńskiego Potoku o długości 1,2 km - proponowana do utworzenia rezerwatu przyrody nieożywionej, ze względów geologicznych (najlepiej odsłonięty profil utworów dolnego eocenu w strefie sądeckiej) oraz ze względów geomorfologiczno - krajobrazowych;

- Skalisty fragment Uhryńskiego Potoku położony w pobliżu proponowanego wyżej rezerwatu, w odległości ok. 50 m od gajówki w górę potoku, powyżej mostu; proponowany do ochrony jako stanowisko dokumentacyjne ze względów geologicznych i krajobrazowych (efektywne odsłonięcie pionowo ustawionych ławic piaskowców i margli łąckich, z bogatym stanowiskiem hieroglifów);

- Wodospad w Łosiańskim Potoku znajdujący się przy ostatnich zabudowaniach Wsi Łosie, proponowany do ochrony jako stanowisko dokumentacyjne ze względów geologicznych (strefa nasunięcia tektonicznych podjednostek płaszczowiny magurskiej oraz przykład ewolucji progów wodospadowego);

- Odślonięcie margli łąckich w korycie rzeki Kamienicy, znajdujące się w centrum Wsi Łabowa, po obu stronach mostu; proponowana do ochrony jako stanowiska dokumentacyjne ze względów geologicznych;

- Fragment koryta rzeki Kamienicy w Czaczowie, ok. 50 m powyżej mostu i ujścia potoku Czaczowiec, proponowane do ochrony jako stanowisko dokumentacyjne ze względów geologicznych i geomorfologicznych (interesujące formy erozyjne w korycie górskiej rzeki oraz dobrze udokumentowana i typowa dla stref sądeckiej sekwencja piaskowców, łupków i margli z osadami osuwisk podmorskich).

3. OCENA STANU ŚRODOWISKA.

- Ponadlokalne zagrożenia środowiska przyrodniczego.

Określona sfera zagrożeń środowiska przyrodniczego jest niezależna od sposobu gospodarowania na terenie gminy a wynika z zakresu aktywności różnego rodzaju zagrożeń funkcjonujących na terenach sąsiednich, a nawet zagrożeń o charakterze globalnym.

W przypadku gminy Łabowa zagrożenia ponadlokalne bliskiego zasięgu nie wpływają w sposób istotny na jakość środowiska obszaru opracowania. Gmina pod tym względem jest korzystnie położona, odizolowana wzniesieniami od większych źródeł zanieczyszczenia atmosfery, jakimi są miasto Nowy Sącz, czy Krynica, jak również obejmuje ona w całości główną zlewnię rzeki Kamienica, co sprawia, że nie jest ona „zasilana” zanieczyszczeniami spoza terenu gminy.

Wyjątek stanowią uciążliwości komunikacyjne. Gmina położona jest bowiem na trasie do Krynicy. Wiąże się to z ruchem komunikacyjnym wielokrotnie większym, aniżeli wynikałoby to z zakresu funkcjonowania gminy.

W okresie sezonu turystycznego oraz wypoczynku sobotnio-niedzielnego dominuje ruch osobowy, w dni robocze uciążliwy staje się ruch towarowy. Ruch ten rośnie z roku na rok. Natężenie ruchu zaznaczać się będzie zwłaszcza w okresie weekendów i sezonu narciarskiego. Obecnie Krynica jest miejscowością chętnie odwiedzaną w tym okresie przez narciarzy.

Powyższe spowoduje zwiększenie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych i natężenia hałasu, oraz możliwość skażenia gleb.

Zauważa się napływ zanieczyszczeń miejsko - przemysłowych dalszego zasięgu z terenu Śląska, Krakowa i Słowacji, jak również emisji o charakterze globalnym. Świadczą o tym niekorzystne zmiany w drzewostanach w strefie powyżej 1000 m n.p.m.

W ostatnich latach obserwuje się jednakowoż znaczny spadek tego rodzaju emisji wskutek prowadzonych procesów restrukturyzacyjnych przemysłu, jak również znacznego postępu w instalowaniu urządzeń odpylających.

- Lokalne źródła zagrożeń środowiska.

Głównymi antropogenicznymi źródłami zagrożeń dla środowiska przyrodniczego jest mieszkalnictwo, drobna produkcja rzemieślnicza i usługowa oraz rolnictwo.

W gminie Łabowa ok. 83% powierzchni terenu zajmują lasy, łąki i pastwiska, 1,4% tereny osiedleńcze.

Jeżeli chodzi o działalność gospodarczą dominuje funkcja rolnicza, głównie o strukturze małych gospodarstw oraz leśnictwo, obiekty usługowe są nieliczne. Na terenie opracowania nie ma działalności o charakterze przemysłowym.

Głównym lokalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest ciepłownictwo, oparte na indywidualnych źródłach ciepła (paleniskach domowych), opalanych węglem bądź koksem. Z oczywistych powodów emitory te nie są zaopatrzone w żadne urządzenia odpylające, toteż wszystkie związki będące skutkiem spalania opału emitowane są bezpośrednio do atmosfery. Pomimo, iż większość wsi jest obecnie zgazyfikowana, gaz nie jest stosowany powszechnie do celów grzewczych.

Charakterystycznie dla tego rodzaju emisji są duże wartości pyłu opadającego i zawieszonoego, SO₂, NO₂, CO.

Emisja zanieczyszczeń z ciepłownictwa rośnie znacznie w okresie grzewczym.

Omawiając źródła zanieczyszczenia powietrza nie sposób pominąć emisji z komunikacji. Największą aktywność w tym zakresie przypisać należy drodze krajowej Nowy Sącz - Krynica, która obciążona jest głównie ruchem tranzytowym. Nasilenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych w zakresie ruchu samochodów osobowych rośnie znacznie w okresie sezonu turystycznego i wypoczynku sobotnio-niedzielnego, w dni robocze niezwykle uciążliwy jest ruch ciężkich samochodów, z których znaczny udział stanowi transport wód mineralnych z rozlewni w Krynicy.

Koncentracji zanieczyszczeń sprzyjają inwersje termiczne, toteż najbardziej uciążliwe są emitory zlokalizowane w dolinach o tendencjach stagnacji powietrza.

Największy ładunek zanieczyszczeń odprowadzany jest od wód powierzchniowych i podziemnych w ściekach bytowych. Teren gminy nie jest wyposażony w kanalizację, ani oczyszczalnię ścieków, skutkiem czego ścieki zwykle nieczyszczone, czasem podczyszczone odprowadzane są do wód powierzchniowych, lub rozsączone do gruntu stają się zagrożeniem dla wód podziemnych.

Gromadzenie ścieków w zbiornikach szczelnych, okresowo wybieralnych, jest tylko z pozoru bezpieczną formą ich zagospodarowania. Rolnicze wykorzystanie takich ścieków jest w znacznej mierze ograniczone ze względu na duży udział w nich detergentów

Ścieki bytowe zawierają spory ładunek skażeń bakteriologicznych i zanieczyszczonych organicznych z udziałem związków azotu i fosforu.

Zródłem zanieczyszczeń o podobnym składzie są ścieki i odpady z hodowli.

Na terenie gminy nie występują duże fermi hodowlane (liczące powyżej 100 DJP). Wyjątek stanowią gospodarstwa hodowli drobiu we wsi Łabowa.

Ścieki z tych gospodarstw mają dużą koncentrację związków organicznych, wysoki wskaźnik biologicznego zapotrzebowania tlenu. Sposób gromadzenia odpadów z hodowli także często jest niewłaściwy (niezabezpieczone gnojowniki).

Niekorzystnym elementem sprzyjającym zanieczyszczeniu wód jest koncentracja zainwestowania na terenach o większej przenikalności pionowej, co stanowi szczególnie zagrożenie dla wód podziemnych (wsie Łabowa, Nowa wieś, oraz niższe partie wsi Czaczów, Skiadziste, Ubryń), jak również fakt, iż w warunkach górskich wszystkie praktycznie obiekty znajdują się w obszarze silnego odpływu wód (ze względu na spadki terenu), a tym samym silnych tendencji wymywania i splukiwania zanieczyszczeń powierzchniowych z terenu do koryt cieków wodnych.

Najbardziej powszechnym źródłem zanieczyszczenia gleby są jak w przypadku wód, ścieki bytowe i z gospodarstw o profilu hodowlanym. Powodują one nadmierną eutrofizację gleb, oraz możliwość skażenia bakteriologicznego. Największa aktywność tego rodzaju zanieczyszczeń występuje w terenach zainwestowanych.

Zagrożeniem dla jakości gleb mogą okazać się zanieczyszczenia komunikacyjne. W sposób istotny zagrażać one mogą glebom w pasie szerokości 6k. 50 m. po obu stronach drogi relacji Nowy Sącz - Krynica. Droga ta jest również źródłem nadmiernego hałasu, oraz przyczyną przerywania ciągów migracyjnych zwierząt.

• Ocena stopnia wyposażenia obszaru aminy w infrastrukturę techniczną w zakresie rządzeń ochrony środowiska przyrodniczego.

Obszar gminy jest praktycznie pozbawiony zorganizowanych, grupowych, gminnych systemów, które zabezpieczają unieszkodliwianie zanieczyszczeń z procesów bytowania, hodowli, czy działalności gospodarczej.

W całej gminie funkcjonuje jedna wysokosprawna indywidualna oczyszczalnia obsługująca obiekty Nadleśnictwa Nawojowa. Ścieki z poszczególnych posesji gromadzone są w zbiornikach „szczelnych” często z nazwy, najczęściej zaś rozsączone do gruntu. Sama forma gromadzenia ścieków w zbiornikach naprawdę szczelnych nie jest również żadną formą unieszkodliwiania ścieków, a jedynie

sposobem na ich przechowywanie i powinna być stosowana wyłącznie w przypadku braku jakichkolwiek innych rozwiązań technicznych.

System grzewczy, w przeważającej mierze, jest uciążliwy dla środowiska przyrodniczego, bo oparty na paleniskach domowych ogrzewanych głównie paliwem stałym (najczęściej nie najlepszej jakości), dla których montowanie urządzeń nie znajduje uzasadnienia.

Gmina nie posiada prawidłowo urządzonego, oficjalnie funkcjonującego składowiska odpadów. Odpady gromadzone są w kontenerach w wywożone poza teren gminy.

Sposób przechowywania odpadów płynnych i ciekłych z hodowli nie daje gwarancji zabezpieczenia środowiska przed nadmierną eutrofizacją i skażeniem bakteriologicznym.

• Ocena stopnia zanieczyszczenia środowiska.

W gminie Łabowa nie prowadzi się obecnie żadnych badań stanu i jakości środowiska. Zaniechano monitoringu technicznego prowadzonego przez instytut Badań Leśnictwa z Warszawy, jak również przerwano (w 1992 r.) prowadzone od 20-tu lat badania jakości wód rzeki Kamienicy. W tej sytuacji ocenę stopnia zagrożenia środowiska traktować należy w kategoriach prognozy.

Badania analityczne prowadzone na 19,6 km rzeki Kamienicy w roku 1992 (są to ostatnie badania rzeki na terenie gminy Łabowa) wykazały, że wody rzeki zanieczyszczone są w stopniu odpowiadającym zaledwie w III klasie czystości, głównie w zakresie skażeń bakteriologicznych, zaś, jeżeli chodzi o skażenia fizykochemiczne II klasie z uwagi na podwyższone pH oraz BZT5, pod względem hydrobiologicznym II klasie. Nie wydaje się aby jakość wód od tego czasu uległa poprawie. Od 1983 r. jakość wód rzeki Kamienicy ulega istotnemu pogorszeniu i odpowiada ona zaledwie III klasie czystości. Od 1986 r. rzeka nie odpowiada już żadnym normom.

Należy się spodziewać, że i inne mniejsze cieki wodne są zanieczyszczone w stopniu nie odpowiadającym zakładanym dla tego obszaru normom. Z całą pewnością cieki przepływające w rejonie terenów zainwestowanych i na pewnym odcinku poniżej tego zainwestowania prowadzą wody o podwyższonych wartościach skażeń bakteriologicznych, związków biogenych (azotu, fosforu), oraz zwiększonego biologicznego zapotrzebowania tlenu.

Poziom zanieczyszczenia wód podziemnych można ocenić wyłącznie w kategoriach prognozy, w oparciu o analizę źródeł zanieczyszczeń i wrażliwości terenu. Zanieczyszczenia te mają lokalny charakter, zależny od koncentracji i aktywności zagrożeń w danym miejscu, przepuszczalności gruntu oraz głębokości zalegania wód. Znaczna część obszaru gminy jest zalesiona, objęta różnymi formami ochrony i pozbawiona jakichkolwiek źródeł zanieczyszczenia. Należy przypuszczać, że na tych obszarach wody podziemne odpowiadają I klasie czystości (najwyższej jakości o naturalnym chemizmie, w pełni odpowiadające wymogom sanitarnym) najwyższej II klasie (wg klasyfikacji A. Maciaszak).

Zanieczyszczenia wód podziemnych ściekami o charakterze bytowym (skażenia bakteriologiczne, związki azotu i fosforu, BZT5) należy spodziewać się w terenie zainwestowanym, zwłaszcza na obszarze o dużej wrażliwości przepuszczalności terenu (charakteryzujących się przenikalnością pionową poniżej 2 lat).

Dotyczy to przede wszystkim rejonu zainwestowania wsi Łabowa, ale również wąskich pasów terenu biegnących wzdłuż ujściowych partii dolin potoków stanowiących dopływy rzeki Kamienicy w kierunku Wsi Czaczów, Składziste, Łabowa, Uhryń.

Na części obszaru gminy objętym granicami parku krajobrazowego, obowiązują dopuszczalne normy zanieczyszczenia powietrza jak dla „obszarów specjalnie chronionych”.

Wg zebranych informacji w Urzędzie Gminy, PSSE z Nowego Sącza i MIS z Nowego Sącza na terenie gminy nie prowadzono badań poziomu zanieczyszczenia atmosfery. Jedyne dostępne badania jakości powietrza prowadzone były na terenie lasów nadleśnictwa Nawojowa. Badania te prowadzone są metodami nieporównywalnymi do norm dopuszczalnych stężeń obowiązujących na terenie kraju. Biorąc pod uwagę określone warunki topoklimatyczne i rodzaj emitatorów, koncentracji zanieczyszczeń spodziewać się można w terenach silnie zainwestowanych, ze skłonnościami do inwestycji termicznych. Największe stężenia mogą występować we wsi Łabowa. Poziom zanieczyszczeń jest

zróznicowany w czasie, wyraźnie dużo wyższy w okresie zimowym (grzewczym). Nie wydaje się jednak żeby poziom zanieczyszczeń na tych obszarach przekraczał wartości progowe.

W paśmie ok. 100 m. wzdłuż drogi relacji Nowy Sącz - Krynica spodziewać się należy koncentracji zanieczyszczeń będących produktami spalania paliw samochodowych.

Do tej pory w kraju brak jest formalnie obowiązujących norm dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń gleb. Funkcjonują tak zwane tymczasowe dopuszczalne graniczne wartości substancji chemicznych i organicznych opracowane przez Instytut Medycyny Wsi z Lublina.

Na terenie gminy nie prowadzono badań jakości gleb. Badania J. Lukaszuk w rejonie Beskidu Sądeckiego wykazują podwyższone nieco wartości takich metali jak kadm czy ołów, trudno je jednak uogólniać na obszar całej gminy. Nie wyklucza się jednak podwyższonych wartości zwłaszcza związków ołowiu w pasie ok. 50 m. od poboczy drogi do Krynicy oraz w rejonie stacji benzynowych.

Z całą pewnością spodziewać się należy eutrofizację gleb w rejonach zainwestowanych o nieuregulowanej gospodarce ściekowej, w rejonie koncentracji gospodarstw o profilu hodowlanym.

Problem erozji i denudacji zaznacza się w rejonie stromych i bardzo stromych stoków, gdzie przeważają spadki powyżej 25% z ubogą szatą roślinną. Stwierdza się tu procesy intensywnego niszczenia stoków przez grawitacyjne zsuwy pokryw glebowych.

Komunikacja, oprócz emisji zanieczyszczeń atmosferycznych, skażenia gleb jest głównym źródłem nadmiernego hałasu na terenie gminy.

Najbardziej oczywistym zagrożeniem antropogenicznym fauny jest przecięcie ich teras migracyjnych ciągami komunikacji drogowej (Witkowski, Kubacki, Gryzłó). Najliczniejsze przypadki kolizji samochodów z większymi ssakami rejestruje się na trasie drogi Krynicy. Brak przepustów sprawia, że w sezonie turystycznym giną setki płazów, zdarza się (jak wykazują obserwacje z innych terenów), że po obu stronach bardziej ruchliwych dróg tworzą się odrębne genetycznie populacje.

Naturalną szatę roślinną obszaru gminy stanowią w 72% lasy. Na przestrzeni lat zmienia się ich skład gatunkowy, maleje udział sosny na korzyść jodły i buka. Zwiększa się średni wiek drzew o 15-20 lat. Stan lasów należy uznać za dobry. Jedynie lasy w rejonie Runka i Hali Łabowskiej zagrożone są czynnikami biotycznymi (komik, grzyby).

Jakkolwiek trudno jest dowieść jednoznacznej zależności między osłabieniem lasów i ich podatnością na zagrożenia biotyczne wskutek nadmiernego zanieczyszczenia powietrza, nie wyklucza się takiej pierwotnej przyczyny zagrożenia.

Z pewną formą przekształceń środowiska roślinnego należy się liczyć w pobliżu najczęściej uczęszczanych szlaków turystycznych. Związane są one z eutrofizacją terenów sąsiadujących z szlakami, synantropizacją środowiska roślinnego, czy wręcz niszczeniem lub uszkodzeniem roślin.

Zmiany w krajobrazie obszaru gminy związane są głównie ze zmianami fizjonomii lasów oraz zmianami w środowisku kulturowym.

Zmiany w środowisku przyrodniczym (np. opisywana wyżej zmiana struktury lasów) trudno jednoznacznie oceniać jako niekorzystne z punktu widzenia krajobrazowego.

W kategoriach zdecydowanie negatywnych rozpatrywać natomiast należy degradację krajobrazu wskutek stosowania form architektonicznych obcych lokalnej tradycji, o charakterze miejskiej zabudowy na niewielkich działkach, dysharmonizującej z otoczeniem.

Niekorzystnym aspektem wpływającym negatywnie na środowisko przyrodnicze, ale przede wszystkim na standard życia i wypoczynku mieszkańców oraz walory estetyczne, jest „przeinwestowanie” niektórych fragmenty gminy. Dotyczy to przede wszystkim Wsi Kamianna, w mniejszym stopniu niektórych partii Łabowej (osiedle mieszkaniowe) oraz Nowej Wsi - polegającym na nadmiernym, jak na warunki wiejskie zagęszczeniu obiektów kubaturowych i infrastruktury technicznej. Stąd istotnym jest określanie minimalnej powierzchni działki budowlanej.

4. PRZYRODNICZE UWARUNKOWANIA ROZWOJU.

Biorąc pod uwagę naturalne zróżnicowanie i wartość środowiska przyrodniczego oraz stopień jego przekształcenia w wyniku działalności społeczno-gospodarczej, na obszarze gminy wyróżniono i określono zasady rozwoju dla następujących stref przyrodniczo-funkcjonalnych:

1. Strefa wybitnie górską, przyrodniczo leśną.

Obejmuje zalesione obszary górskie, położone powyżej 650-700 m. n.p.m., zarówno w obrębie Beskidu Sądeckiego jak i Beskidu Niskiego. W obrębie Beskidu Sądeckiego strefa ta na ogół pokrywa się z zasięgiem PPK. Strefa ta wyróżnia się w skali gminy najbardziej urozmaiconą typowo górską rzeźbą, najbardziej surowymi warunkami klimatycznymi, największymi opadami. Stanowi obszar źródliskowy oraz w całości górną część zlewni Kamienicy Nawojowskiej w jej naturalnych granicach jak również fragment górnej części zlewni Białej Dunajcowej. Odznacza się najwyższymi wskaźnikami gęstości źródeł i gęstości sieci rzecznej. Stanowi obszar węzłowy w przyrodniczej strukturze Beskidów o fundamentalnym znaczeniu dla funkcjonowania przyrody Karpat.

Jest to obszar o dominacji wybitnie przyrodniczych uwarunkowań i generalnie chroniony przed działaniami zakłócającymi funkcjonowanie przyrody. Jest to zarazem obszar dominacji gospodarki leśnej. Jest to również atrakcyjny obszar turystyki pieszej górskiej, a lokalnie narciarstwa turystycznego oraz wypoczynku świątecznego mieszkańców Nowego Sącza. Bazą jest główny karpacki szlak turystyczny wzdłuż grzbietu jaworzyny Krynickiej, szlak wzdłuż grzbietu Margoni-Jaworzyny oraz szlak turystyczny z Łabowej na Łabowską Halę.

Do strefy tej zaliczono również niższe osadnicze wsi Baranowiec, Uhryń, Łosie, Kotów, Kamianna i częściowo Łabowiec, jak również niszowe wsi Rostoka Wielka i Krzyżówka, pomimo iż są to tereny mniej lub bardziej przekształcone. Mają charakter enklaw rolno-osadniczych, wykształconych w wąskich i głębokich dolinach, wśród rozległych kompleksów leśnych. Obszary te mają ograniczone możliwości rozwoju z uwagi na mało korzystne warunki naturalne, jak również znaczną odległość i trudną dostępność. Powinny stopniowo być przekształcone w rejon turystyczno - wypoczynkowe, o małej intensywności zabudowy z warunkowym dopuszczeniem lokalnych, lecz kompleksowo wyposażonych ośrodków rekreacji zimowej.

Możliwa lokalizacja zabudowy letniskowej i pensjonatów oraz specjalizacja wsi na wzór Karniannej. Warunkiem ich rozwoju jest pełne zabezpieczenie środowiska przed degradacją i wyposażenie w urządzenia infrastruktury ekologicznej, jak również eliminacja usług i rzemiosła o charakterze uciążliwym.

W strefie tej za najważniejsze uznać należy funkcje ekologiczne i ochronne, które zagwarantują funkcjonowanie przyrody oraz zachowanie walorów źródliskowo-alimentacyjnych i rekreacyjnych obszaru. Wysoką rangę należy również przypisać leśnictwu i gospodarce leśnej, pod warunkiem że będzie realizowana w harmonii z ekologiczną i ochronną rolą lasów.

W paśmie Jaworzyny Krynickiej strefa pokrywa się z granicami Popradzkiego parku Krajobrazowego, w obszarze którego występują 4 rezerваты przyrody i 1 pomnikowy pomnik przyrody. Znaczny obszar lasów naturalnych o pow. ogólnej ok. 1500 ha zasługuje na podwyższoną ochronę. W paśmie Margoni - Koziego Żebra granica tej strefy na ogół pokrywa się z dolną granicą lasów.

Lasy państwowe mają status lasów ochronnych zagwarantowany w operatach leśnych. W obrębie cennych przyrodniczo starodrzewi gospodarka leśna winna mieć charakter naturalny i pielęgnacyjny, zachowujący rodzime ekotypy i strukturę drzewostanów. W obrębie drzewostanów o obniżonym stopniu zdrowotnym gospodarka leśna mając na uwadze aspekt przyrodniczy i gospodarczy winna zmierzać do przebudowy i modernizacji drzewostanów w nawiązaniu do warunków siedliskowych. Lasy podlegają ustawowemu zakazowi przeznaczania ich na cele nieleśne. Lasy niepaństwowe nie są zaliczane do ochronnych mimo pełnienia tych funkcji w rzeczywistości.

W strefie tej występują największe w skali gminy potrzeby w zakresie zalesień i zadrzewień ochronnych, jak również transformacji gruntów ornych na użytki zielone. Dotyczą głównie stromych, erozyjnych stoków, skarp i osuwisk w Baranowcu, Składzistym, Łabowcu, Łosiu, Ubryniu i Roztoce.

2. Strefa pogórzy, rolno - leśna.

Obejmuje podgórze przylegające do doliny Kamienicy, położone na ogół na wysokości 500-650m, lokalnie 700 m npm, które mają charakter najniższego stopnia gór, jak również dolinę Kamienicy w Nowej Wsi. Wierzchowiny pogórzy są spłaszczone, stoki na ogół dość strome, a doliny dość wąskie i głębokie. Jest to obszar przeważnie rolniczy, z enklawami lasów i zadrzewień, bez zabudowy. Zabudowa skupiona jest w dolinach. Tylko na południowych stokach Pasma Koziego Żebra wkracza w tereny wyżej położone.

Strefa ta prawie w całości znajduje się w otulinie PPK i jest naturalnym przedpołem wybitnie przyrodniczej części PPK.

Wskazane utrzymanie dominacji terenów rolnych wraz z zadrzewieniami. Jest to teren dużych potrzeb w zakresie zwiększenia zadrzewień ochronnych, w szczególności w obrębie wszelkich stronizm. W obrębie wierzchowin wskazana ochrona punktów widokowych i za pośrednictwem dróg polnych włączenie ich do ciągów turystyczno - spacerowych.

Wszelka zabudowa winna koncentrować się w dolinach, w rejonach już zainwestowanych. Ograniczać należy zabudowę zboczy dolin i strefę ekologiczną rzek. Ze względów krajobrazowych i kulturowych zabudowa winna być realizowana na ściśle określonych zasadach odnośnie charakteru i intensywności oraz architektury obiektów, udziału zieleni, itp. Preferować należy budowę luźną, na dużych działkach, realizowaną wraz z zadrzewieniami przyzagrodowymi.

Tereny zainwestowane wymagają wyposażenia w infrastrukturę ekologiczną. W pierwszym rzędzie niezbędne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej i stworzenie warunków dla odbioru i oczyszczenia ścieków z istniejących i noworealizowanych obiektów. Warunkiem rozwoju tego obszaru jest realizacja systemu kanalizacyjnego wraz z wysoko sprawnymi (> 90% redukcji) oczyszczalni ścieków. Preferowane winny być nieuciążliwe źródła energii.

3. Strefa doliny Kamienicy, rolno - osadnicza.

Obejmuje dno doliny i najniższe podgórze, położone na wysokości 400-500 m npm wraz z wylotami bocznych dolin, na odcinku pomiędzy Frycową i Nową Wsią. Jest to obszar o najkorzystniejszych w skali gminy warunkach orograficznych i gruntowo - wodnych. Tu występują większe kompleksy najwartościowszych w skali gminy gruntów ornych zaliczanych do kompleksów zbożowych górskich („8" i „H"). Jest to zarazem rejon najcieplejszy, chociaż jego parametry termiczno - wilgotnościowe modyfikowane są inwersyjnym charakterem samego dna doliny. Jest to również obszar najłatwiej dostępny, gdyż jego osią jest rzeka Kamienica i droga Krajowa Nowy Sącz - Krynica.

W stanie istniejącym jest to obszar najbardziej przekształcony, najintensywniej zabudowany i zagospodarowany. W jego obrębie występują centra wsi, osnute na głównej drodze oraz rozległe obszary rolnicze. Głównym elementem przyrodniczym tej strefy jest rzeka Kamienica i ujściowe odcinki jej dopływów wraz z szeroko wykształconą obudową biologiczną. W jej obrębie występują rozległe kompleksy najcenniejszych w województwie lasów łęgowych, zachowanych w stanie naturalnym.

Z punktu widzenia uwarunkowań przyrodniczych możliwy jest intensywniejszy rozwój tego obszaru, ale pod pewnymi warunkami. Wskazane jest skupienie zabudowy i kształtowanie tzw. nisz osadniczych poszczególnych wsi. Warunkiem koniecznym jest zachowanie strefy ekologicznej rzeki Kamienicy i wykluczenie jej w obrębie trwałej zabudowy kubaturowej. Możliwa jest, w miarę potrzeb, lokalizacja obiektów rekreacyjnych - sportowych typu boiska sportowe, poła namiotowe, miejsca biwakowe itp., bez trwałych zabudowań. Niezbędna jest ochrona cennych drzewostanów łęgowych i utrzymanie koryt rzek w stanie naturalnym.

Tereny osadnicze bezwzględnie wymagają wyposażenia w infrastrukturę ekologiczną. W pierwszym rzędzie niezbędne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej i stworzenie warunków dla odbioru i oczyszczenia ścieków z istniejących i nowo realizowanych obiektów. Warunkiem rozwoju tego obszaru jest realizacja systemu kanalizacyjnego wraz z wysoko sprawną (>90% redukcji) oczyszczalnią ścieków. Preferowane winny być nieuciążliwe źródła energii.

Występowanie w obrębie niezainwestowanych przestrzeni większych kompleksów dobrych gleb wymaga oszczędnej i ekonomicznej polityki w trakcie wyłączenia ich z produkcji rolnej i przeznaczania pod zabudowę.

Konieczne jest zachowanie otwartych przestrzeni rolno - leśno - zadrzewionych, .bez zabudowy, biegnących w poprzek doliny Kamienicy pomiędzy Frycową i Maciejowi, pomiędzy Maciejową i Łabową oraz pomiędzy Łabową i Nową Wsią z uwagi na występowanie tu ciągów ekologicznych, które zapewniają spójność obszarów przyrodniczych w obrębie Beskidów.

5. WNIOSKI.

Analiza warunków środowiska przyrodniczego gminy pozwala na następujące stwierdzenia:

1) Relatywnie najkorzystniejsze warunki rozwoju gminy (tj. warunki orograficzne, klimatyczne, glebowe, gruntowo-wodne itp.) występują w dolinie Kamienicy poniżej Nowej Wsi oraz w obrębie przyległych pogórzy niskich.

W rozwoju tego obszaru uwzględnić należy:

- ❖ Ochronę rzeki Kamienicy wraz z obudową biologiczną, jako ważnego ciągu ekologicznego oraz obszaru łęgu i bytowania różnorodnych gatunków zwierząt i roślin;
- ❖ Konieczność zahamowania tendencji do złączenia zabudowy wzdłuż drogi krajowej Nowy Sącz - Krynica, rezerwując w strefach biegnących poprzecznie do doliny Kamienicy ciągi ekologicznych - otwarte przestrzenie rolno - zadrzewieniowe;
- ❖ Uporządkowanie gospodarki ściekowej i odpadami;
- ❖ Ochronę najlepszych w skali gminy kompleksów glebowo - uprawowych.

2) Przewaga warunków wybitnie górskich i obszarów o dużej wartości przyrodniczej, znacznie ogranicza przestrzenny rozwój gminy i wymaga podporządkowania jej rozwoju funkcjom ochronnym oraz koncentracji działalności społeczno-gospodarczej, głównie w dolinie Kamienicy.

3) Lasy i zadrzewienia zajmują zdecydowaną większość obszaru gminy - 72%. Stwarza to duże możliwości dla ochrony przyrody i leśnictwa, lecz w związku z tym także ograniczenie rozwoju przestrzennego dla dziedzin nie związanych z tymi kierunkami. 4) 71% obszaru gminy wchodzi w skład Popradzkiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny, w którym obowiązują określone rozporządzenia o utworzeniu Parku zasady zagospodarowania. Ograniczenia z tego wynikające dostosowane są do zasad gospodarowania w przyrodniczych obszarach górskich.

5) Położenie większości obszaru gminy w obrębie PPK i jego otuliny jest potwierdzeniem wysokich walorów środowiska przyrodniczego i stanowi główny atut rozwoju rekreacji na jej obszarze. Wymaga zarazem troski o zapewnienie wysokich standardów środowiska.

6) W gminie występują 4 rezerваты przyrody i 3 pomniki przyrody. Znaczne obszary leśne, o pow. ok. 1500 ha w paśmie Jaworzyny Krynickiej, zasługują na podwyższoną ochronę. Do ochrony w formie rezerwatu kwalifikuje się dolna część doliny Uhryńskiego Potoku, a do

ochrony w formie stanowisk dokumentacyjnych kwalifikują się 4 inne fragmenty koryt rzecznych: Kamienicy w Łabowej i Czaczowie oraz Łosiańskiego i Uhryńskiego Potoku.

7) Walory przyrodnicze predysponują obszar gminy do rozwoju funkcji leśnictwa i gospodarki wodnej, rolnictwa ekologicznego, o kierunku hodowli - pastewnym, turystyki górskiej, narciarstwa, wypoczynku pobytowego i świątecznego oraz przetwórstwa rodzimych surowców leśnych i rolnych. Dla zapewnienia harmonijnego funkcjonowania przyrody, jak również optymalnych efektów ekonomicznych, nadrzędną rolę powinny pełnić funkcje ochronne.

8) Źródłowy charakter obszaru oraz położenie w górnej części zlewni Kamienicy Nawojowskiej i Białej Dunajcowej narzuca wysoką rangę gospodarce wodnej, głównie w zakresie ochrony naturalnej retencyjności obszaru oraz ochrony czystości wód.

9) Duża atrakcyjność turystyczna obszaru w związku z charakterem środowiska, jak również występowanie w obrębie szlaków turystycznych, w tym głównego szlaku beskidzkiego na odcinku Pisana Hatna - Runek, umożliwia rozwój w większym stopniu turystyki pieszej i kreowania Łabowej jako ważnego węzła turystycznego pomiędzy Beskidem Sądeckim i Beskidem Niskim.

10) Prawidłowy rozwój obszaru, funkcji tak z znaczeniu lokalnym jak i ponadlokalnym - w wysokiego standardu jakości środowiska warunkuje możliwość prawidłowego rozwoju, szczególnie w rekreacji, ale przede wszystkim stwarza dogodne warunki życia i odnowy sił biologicznych mieszkańców stałych i wczasowiczów.

11) Do stworzenia prawidłowych warunków ochrony środowiska obliguje również położenie gminy w obszarze instytucjonalnej ochrony przyrody (PPK i jego otuliny), zaostrzonych reżimach w zakresie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń atmosferycznych (jak dla obszarów specjalnie chronionych), w strefie ważnej z punktu widzenia hydrologicznego (obszar alimentacji wód, o reżimie jakości na poziomie I klasy czystości). Na części gminy obowiązują dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń atmosferycznych jak dla obszaru specjalnie chronionego.

12) Obszar opracowania odznacza się stosunkową dużą, jak na warunki krajowe, wrażliwością na zanieczyszczenia, co sprawia, że zła polityka lokalizacyjna czy też najmniejsze zaniedbania w gospodarce ściekowej, odpadami, zwiększona emisja zanieczyszczeń atmosferycznych - skutkują w środowisku przyrodniczym znacznie destruktywniej niż w innych rejonach.

Decydują o tym przede wszystkim:

- małe przepływy cieków wodnych, (poza Kamienica), stanowiących odbiorniki ścieków;
- deniwelacje terenu, co w połączeniu z dużą ilością opadów powoduje wymywanie zanieczyszczeń powierzchniowych i splukiwanie ich do koryt cieków wodnych, procesy erozyjne;
- skłonności do inwersji termicznych, sprzyjające koncentracji zanieczyszczeń atmosferycznych na niektórych terenach zainwestowanych;
- większa wrażliwość terenu na przenikanie pionowe w rejonach o dogodnych dla inwestowania warunkach technicznych;
- warunki krajobrazowe związane z ukształtowaniem terenu, eksponujące w przypadku niewłaściwej lokalizacji obiekty dysharmonizujące z otoczeniem.

13) Głównymi antropogenicznymi źródłami zagrożeń dla środowiska przyrodniczego są: mieszkalnictwo, drobna produkcja rzemieślnicza i usługowa oraz rolnictwo.

14) Brak dowodów co do silnych przekształceń i degradacji środowiska przyrodniczego nie świadczy o jego prawidłowym zabezpieczeniu i ochronie na obszarze gminy, a jest wyłącznie dowodem na niewielką ilość źródeł zagrożeń funkcjonujących na terenie gminy Łabowa (ok. 83% powierzchni terenu zajmują lasy, łąki pastwiska, 1,4% tereny osiedleńcze pozbawione w dodatku większych obiektów działalności gospodarczej). Niepokojącym w tej sytuacji jest fakt, że przy tak znikomej ilości zagrożeń, nieliczne badania monitoringowe świadczą o niezadowalającym stanie środowiska (np. wyniki badań jakości wód rzeki Kamienicy prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska z Nowego Sącza).

15) Niezadowalająca jakość środowiska ogranicza możliwości rozwojowe gminy.

Zła jakość wód rzeki Kamienicy i innych cieków sąsiadujących z zabudową powoduje:

- zmniejszenie atrakcyjności rekreacyjnej terenu (woda w rz. Kamienicy na całym odcinku zlokalizowanym na terenie gminy, jak również jak się podejrzewa na niektórych odcinkach potoków nie odpowiada warunkom wykorzystania ich do celów kąpieliskowych);

- ograniczenie możliwości ich wykorzystania do celów pitnych i gospodarczych; - podrożenie kosztów związanych z uzdatnianiem wód.

16) Nie należy pozbawiać terenu gminy jakiegokolwiek monitorowania jakości środowiska oraz obiektów o charakterze uciążliwym. Szczególnie dotyczy to badań jakości wód.

17) Zagwarantowanie odpowiedniego standardu środowiska wiąże się po pierwsze z likwidacją zaniedbań, głównie w zakresie realizacji infrastruktury służącej ochronie środowiska, ale również z realizacją (deklarowanej od lat w różnych dokumentach, lecz nie wdrażanej w życie) polityki ekorozwoju opartej na zasadzie likwidacji uciążliwości u źródła, przyjmowanie proekologicznych technologii produkcji, segregacji odpadów, zmiany czynnika grzewczego na mniej uciążliwy wyprzedzające uzbrajanie terenu w urządzenia ochronne itp.

VII. UWARUNKOWANIA KULTUROWE.

1. CHARAKTERYSTYKA KULTUROWA OBSZARU.

Obszar Gminy Łabowa, położony w Beskidzie Sądeckim, przecina rzeka kamienica Nawojowska. Jej dolina, stosunkowo rozległa, stanowiła najdogodniejszy w tym rejonie teren dla rozwoju osadnictwa.

Doliny bocznych dopływów Kamienicy, o wąskich dnach, stromych stokach i trudnych warunkach dla prowadzenia gospodarki rolnej, nigdy nie były obszarem dużego zainteresowania osadników.

Tereny wzdłuż Kamienicy, powiązane szlakami komunikacyjnymi z Nowym Sączem, będącym od wieków znaczącym ośrodkiem życia administracyjnego i gospodarczego, były intensywniej kolonizowane już w średniowieczu. Potwierdzają to materiały źródłowe odnoszące się do XV w., w których wsie rycerskie pokrywały teren wzdłuż Kamienicy po Łabowa, a w XVI w. istniała już Nowa Wieś.

To osadnictwo ukształtowało się w wyniku rolniczego ruchu kolonizacyjnego, przesuującego się do końca XV w. głównie dolinami rzek. Zderzyło się ono z tzw. wołoską, pasterską falą osadniczą, napływającą od wschodu, wzdłuż Karpat. Osadnicy zwani współcześnie Lemkami, zasiedli teren między Białą a Popradem, czyli również obszar gminy Łabowa, głównie w 2 połowie XVI i 1 połowie XVII w.

Konsekwencją kolonizacji obszaru dwoma odmiennymi falami osadniczymi, jest jego podział pod względem etnograficznym, na część polską i „ruską”. Granica między „ruską” - zachodnią łemkowszczyzną, a obszarem zamieszkałym przez polskich Górali, przebiega - począwszy od Popradu, granicznymi wsiami łemkowskimi: Wierchomlą Wielką, Roztoką Małą, Składzistym, Maciejową, Łabową, Boguszą, Binczarową, Florynką.

Odmienność form, wynikająca z różnic etnicznych zaznaczyła się w sposobie kształtowania przestrzeni, gospodarowaniu, obrzędowości, chociaż sąsiedztwo wpłynęło na wzajemne zapożyczenia i stopniowe zacieranie różnic.

Charakter tradycyjnej zabudowy wsi, był wynikiem przyjętych przy organizacji zespołów osadniczych układów rolnych, uwzględniających ukształtowanie i pokrycie terenu.

Na terenie gminy Łabowa wsie ukształtowane zostały w oparciu o układy łańców leśnych i przyjęły formę łańcuchówek. Siedliska występujące w formie luźnego łańcucha, rozciągnięte wzdłuż potoku, na pierwszej jego niezależowej trasie, tworzą układy czytelne jeszcze dzisiaj, we wszystkich wąskich dolinach potoków spływających do Kamienicy.

W rozległej dolinie tej rzeki, wsie zostały przekształcone na skutek intensywnej zabudowy i zatraciły swój pierwotny kształt.

Charakterystyczną cechą terenów zasiedlanych przez Łemków były budynki związane z ich podstawowym zajęciem - pasterstwem.

W Beskidzie Sądeckim pasterstwo prowadzone było w ich partiach grzbietowych. Związane z wypasem bydła szałasy i szopy, występowały na polanach górskich Barnowca, Roztoki Małej, Łabowca i Uhrynia. Wraz ze zmieniającą się koniunkturą dla pasterstwa, niektóre hale opuszczano, a na innych zaczęto prowadzić gospodarkę uprawową.

Zachowane formy drewnianego budownictwa wiejskiego oraz dotyczące ich materiały dokumentacyjne świadczą o tym, że zarówno na „polskim” jak i „łemkowskim” obszarze występowała zabudowa podobna w typie. Najpowszechniej stosowano zagrody wielobudynkowe, co świadczy o silniejszych wpływach „polskich”, na sposób rozwiązywania siedlisk przez Łemków „sądeckich”, niż rdziennej łemkowszczyzny.

Dość znaczne różnice między wsiami zamieszkałymi przez Górali sądeckich i Łemków rysowały się natomiast w obyczajowości, a zwłaszcza w sferze kultury, co wiązało się z oddziaływaniem na te grupy różnych ośrodków religijnych - Kościoła zachodniego - łacińskiego i wschodniego.

Ta odmienność zaznaczyła się w formach obiektów sakralnych, życiu religijnym, kalendarzu. Obecnie, poza zachowanymi świątyniami katolickimi i prawosławnymi, cmentarzami, nazwami lokalnymi, odmienności związane z obecnością na obszarze dwóch różnych kulturowo grup etnicznych zatarty się.

Jest to wynikiem zarówno długotrwałych procesów ich asymilowania się, a także akcji prześladowczej Łemków przeprowadzonej po II Wojnie Światowej.

Największe spustoszenia w harmonijnie kształtowanej przez wieki przestrzeni, dokonały gwałtowne przemiany cywilizacyjne, zwłaszcza w ostatnim 20-leciu, urbanizacja obszaru i typizacja budownictwa, a w latach 50-tych założenia nowej ewidencji gruntów i zatarcie starych podziałów. Podobnie jak w okresie zasiedlania obszaru, tak i w okresie przemian społeczno - gospodarczych, procesy przekształcania przestrzeni objęły przede wszystkim tereny najdogodniejsze do inwestowania, czyli stosunkowo szeroką i dobrze powiązaną komunikacyjnie z obszarami sąsiednimi - doliną rzeki Kamienicy.

2. OCHRONA KONSERWATORSKA.

Ochrona konserwatorska dziedzictwa kulturowego, wg współcześnie przyjętych kryteriów, dotyczy nie tylko zabytkowych zespołów, pomników historii, architektury, budownictwa tradycyjnego, miejsc pamięci narodowej, ale przede wszystkim krajobrazu kulturowego, wykształconego w przestrzeni, o określonych cechach środowiska przyrodniczego.

Na obszarze gminy Łabowa, historyczny krajobraz kulturowy zachował się w znacznym stopniu głównie na obszarach związanych z dolinami bocznych dopływów rzeki Kamienicy, gdzie tradycyjny sposób gospodarowania kontynuowany jest faktycznie do dziś. Tereny krajobrazów o najwyższych walorach wchodzi w skład Popradzkiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny.

W skali krajobrazu kulturowego ochronie winno podlegać:

- historyczna dyspozycja wsi, wyznaczająca tereny pod zabudowę, tereny upraw, wolne od zabudowy tereny nadrzeczne, lasy;
- plan wsi z siecią drożną, układem działek siedliskowych, usytuowanie obiektów i urządzeń publicznych (kościół, cmentarz);
- rysunek rozłogu pól z drogami gospodarczymi, zadrzewieniami śródpolnymi; - skala i charakter zabudowy;
- mała architektura (kapliczki, krzyże, miejsca pamięci narodowej);
- tereny i obiekty związane z tradycyjnymi zajęciami ludności - pasterstwem (polany, szałas, szopy);

Ochroną krajobrazu kulturowego tak rozumianego, powinny być objęte wsie położone w dolinach dopływów rzeki Kamienicy, zwłaszcza te, które wchodzi w skład Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

Obszar przekształcony, związany z doliną Kamienicy, winien być zagospodarowany przy uwzględnieniu obowiązku ochrony wartości związanych z tożsamością obszaru, w tym głównie:

- zachowanych elementów historycznego planu
- funkcji obszaru, dróg;
- utrzymaniem zasady zabudowy partii dolinnej wsi, z ograniczeniem zainwestowania stoków;
- dominant oraz sylwet obiektów i zespołów.

Obecnie, prawną ochroną konserwatorską na obszarze gminy Łabowa objęte są następujące zespoły i obiekty zabytkowe, oraz obiekty zabytkowe wg ewidencji WKZ (wymienione w załączniku do opracowania).

~~Obiekty te chronione na mocy ustawy o ochronie dóbr kultury i o muzeach, z wyznaczonymi w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Łabowa strefami, nie są zagrożone. Są przede wszystkim użytkowanymi obiektami kultu, posiadającymi wartość muzealną. Ochrona pojedynczych zespołów i obiektów zabytkowych, nie gwarantuje wykorzystania dziedzictwa kulturowego dla harmonijnego rozwoju obszaru, przy utrzymaniu jego tożsamości. Stąd konieczność ochrony wszystkich istotnych elementów krajobrazu kulturowego, w tym głównie zabudowy tradycyjnej i terenów otwartych. Wiąże się to z wymogiem uzgodnienia zamierzeń wobec obiektów sprzed 1945 r., z WKZ.~~

3 UWARUNKOWANIA ROZWOJU.

Atuty wynikające z usytuowania obszaru, poparte walorami krajobrazu przyrodniczego i kulturowego wskazują, że funkcją wiodącą Gminy winna być rekreacja. Zachowanie cech krajobrazu kulturowego, eliminacja degradacji środowiska wymaga prowadzenia zdecydowanej, świadomej polityki przestrzennej i społeczno - gospodarczej. Zagospodarowanie przestrzeni winno uwzględniać dwustrefowy rozwój funkcjonalno-przestrzenny obszaru, zróżnicowany zarówno pod względem intensywności zabudowy jak i form związanych z działalnością społeczno-gospodarczą.

Rozległa dolina Kamienicy, intensywnie zagospodarowana i skupiająca większość funkcji społecznych i gospodarczych gminy, powinna rozwijać się w oparciu o zasady:

- utrzymania historycznych planów wsi, wyznaczających tereny skupionej zabudowy, tereny upraw i tereny leśne oraz przebieg dróg;
- eliminacji funkcji uciążliwych, niespójnych z pożądanym kierunkiem rozwoju i zagospodarowania obszaru;
- kształtowania zabudowy z zachowaniem tradycyjnej skali i formy;
- ochrony zabytkowych zespołów i obiektów z zapewnieniem ich właściwej ekspozycji;
- ochrony ła zespołów wiejskich, czyli stoków użytkowanych rolniczo, o charakterystycznym rozłogu pól.

Wąskie doliny dopływów Kamienicy, o zachowanym harmonijnym krajobrazie kulturowym, zawłaszcza na obszarze objętym PPK i jego otuliną, winny być zagospodarowane w oparciu o zasady ochrony wartości krajobrazu - zasobu gwarantującego rozwój głównych funkcji, w tym rekreacji.

Dotyczą one:

- Przeznaczenia terenów dla funkcji siedliskowej zgodnie z historycznymi założeniami organizacji wsi. Ograniczenia zainwestowania w partiach stokowych i „rozciągania” zabudowy wzdłuż dróg.
- Utrzymania istniejącej tradycyjnej zabudowy i wykorzystania jej również dla funkcji rekreacyjnej. Nowe siedliska powinny być kształtowane w oparciu o tradycję.
- Zachowania ła zespołów, głównie terenów upraw po linię lasów, z rysunkiem podziału pól, drogami, małą architekturą i zielenią.
- Wykorzystania warunków dla prowadzenia gospodarki hodowlanej jako źródła dochodu ludności - producenta zdrowej żywności.
- Ochrony zabytkowych zespołów i obiektów oraz tradycyjnej zabudowy wiejskiej, jako miejsc podnoszących atrakcyjność poznawczą i estetyczną obszaru.

4. WNIOSKI.

1 .Szansą dla rozwoju gospodarczego Gminy Łabowa jest wykorzystanie walorów krajobrazu kulturowego dla rozwoju głównych funkcji obszaru, w ty głównie rekreacji.

2.Zagospodarowanie obszaru, zamierzające do osiągnięcia pożądanego rozwoju społeczno - gospodarczego i ładu przestrzennego musi uwzględniać odmiennosć terenu związanego z doliną Kamienicy i bocznych jej dopływów.

3.Bogactwo dziedzictwa kulturowego obszaru przejawia się głównie w skali wieloprzestrzennej, tj. zachowanym krajobrazie kulturowym, w którym pomniki architektury sakralnej stanowią żyjące muzea sztuki i obyczaju.

VIII. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW PUBLICZNYCH /wynikające głównie z dotychczas obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Łabowa/.

Na terenie gminy Łabowa powinny być wykonywane zadania służące realizacji celów publicznych o znaczeniu ponadlokalnym /związane z polityką przestrzenną państwa, samorządu województwa i powiatu!, a także zadania służące realizacji celów publicznych o znaczeniu lokalnym /jako zadania własne gminy, wynikające z ustawy o samorządzie gminnym/.

Uwarunkowania w zakresie zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych były dotychczas zapisane w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy i wynikają również z planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Wiążą się one z gospodarką wodną, nadrzędnym układem komunikacyjnym oraz serwatorską ochroną przyrody i kultury.

W zakresie gospodarki wodnej, zadaniem służącym realizacji ponadlokalnych celów publicznych była dotycząca planowania budowa zbiornika wodnego „Nawojowa” na rzece Kamienicy.

- W zakresie nadrzędnego układu komunikacyjnego, zadaniami takimi są: przełożenie odcinka drogi krajowej Brzesko - Nowy Sącz - Krynica oraz drogi powiatowej nr 25 341 Czaczów - Barnowiec, w związku z realizacją zbiornika „Nawojowa”.
- Modernizacja drogi krajowej na całej długości do parametrów drogi klasy GP.

W planie dotychczasowym zagospodarowania przestrzennego gminy zabezpieczono również rezerwy terenowe dla realizacji nowego odcinka w ciągu drogi powiatowej nr 25 326 Łabowa - Kamiarma - Polany - Kotów, mającej na celu zmniejszenie nienormatywnych spadków podłużnych. Realizacja tego odcinka jest niezbędna dla usprawnienia powiązania Wsi Kamiannej z ośrodkiem gminnym oraz umożliwianie korzystania z drogi w ciągu całego roku.

Z zakresu konserwatorskiej ochrony przyrody, zadaniami służącymi realizacji ponadlokalnych celów publicznych, są:

- ochrona Popradzkiego Parku Krajobrazowego;
- umożliwienie rozwoju systemu obszarów chronionych.

W zakresie ochrony środowiska kulturowego, zadaniami o charakterze ponadlokalnym, wynikającymi zarówno z planu zagospodarowania jak i prowadzonych studiów, są:

- wdrożenie stref ochrony konserwatorskiej;
- weryfikacja i uzupełnienie rejestru zabytków z objęciem ochroną prawną obiektów i zespołów.

Z analizy wniosków zgłoszonych do „Studium” przez zainteresowane organy i instytucje - sformułować można następujące uwarunkowania, które należy rozważyć przy ostatecznym kształtowaniu ustaleń „Studium”.

1) Marszałek Województwa Małopolskiego przekazał wytyczne do „Studium” powołując się na „Strategię rozwoju województwa małopolskiego” przyjętą przez Sejmik Wojewódzki Uchwałą nr XXIII /250/2000 z dn. 28.08.2000 r. oraz ustalenia „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego” przyjętego przez Sejmik Wojewódzki Uchwałą nr XV /174/03 z dn. 22.12.2003 r.:

- a) Tworzenie lokalnych centrów edukacyjnych (z bibliotekami).
- b) Usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

c) Ochrona i właściwe gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego (ochrona wód, zapobieganie erozji, właściwa gospodarka odpadami, ciepłownictwo ekologiczne, ograniczenie emisji zanieczyszczeń).

d) Podniesienie retencyjności naturalnej i zabezpieczenie przeciwpowodziowe.

e) Zwiększenie lesistości.

f) Zwiększenie obszarów objętych różnymi formami przyrody, w tym opartych o założenia europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 i ECONET - PL. W tej kwestii brak jest jednak sprecyzowanych zamierzeń i wniosków należy traktować jedynie postulatywnie.

g) Stworzenie systemu ochrony krajobrazu kulturowego, w tym propozycja utworzenia „Parku Kulturowego” w Łabowej. Park taki może utworzyć Rada Gminy, lecz warunkiem jest tu określenie szczegółowej granicy „Parku” na podstawie dokumentacji konserwatorsko - krajobrazowej.

h) Rozwój zagospodarowania turystycznego w harmonii z ochroną przyrody. Aktywizacja turystyczna i rekreacyjna nowych terenów.

i) Zapobieganie rozpraszaniu osadnictwa.

j) Ochrona dziedzictwa kulturowego.

k) Rozbudowa i poprawa sprawności systemów infrastruktury technicznej.

l) Modernizacja wszystkich dróg, a w pierwszej kolejności doprowadzenie drogi krajowej do klasy GP, a drogi wojewódzkiej do klasy G.

2) Zakład Energetyczny Kraków S.A.

a) Uwzględnić istniejące sieci elektroenergetyczne oraz zabezpieczyć możliwość rozbudowy sieci s. n. i n. n.

b) Zabezpieczyć rezerwę terenu 0,40 ha na realizację nowej stacji 110/15 kV (po 2007 r.) „GPZ Łabowa”.

3. Małopolski Urząd Wojewódzki - Wydział Środowiska i Rolnictwa (o/Z Nowy Sącz).

a) Uwzględnić utworzenie stref ochronnych dla ujęć wody. Zabezpieczyć strefy ekologiczne cieków oraz tereny zalewowe.

b) Uwzględnić założenie „krajowego programu zwiększenia lesistości” (RM - czerwiec 1995).

c) Prawidłowo rozwiązać gospodarkę odpadami.

d) Właściwie rozwiązać gospodarkę ściekową (zakaz odprowadzania wód nieczyszczonych).

e) W ciepłownictwie preferować paliwa ekologiczne.

f) Uwzględnić zalecenia P.P.K.:

- W kształtowaniu architektury uwzględniać tradycje regionu oraz ochronę krajobrazową.

- Kablowanie linii napowietrznych.

- Zachowanie odległości zabudowy od terenów leśnych oraz cieków. - Zabezpieczenie korytarze ekologiczne.

- Chronienie przed zabudową terenów osuwiskowych i podmokłych. - Określenie wskaźników powierzchni biologicznie czynnej.

4. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad -Oddział Kraków.

Zabezpieczyć możliwość modernizacji drogi krajowej nr 75 (do klasy GP). Do obsługi terenów przylegających do drogi przewidzieć drogi wewnętrzne z wykluczeniem nowych zjazdów.

5. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej.

- Uwzględnić obszary zalewowe, depresyjne i bezodpływowe oraz osuwiskowe.
- Wyznaczyć strefy ochronne wzdłuż cieków (min. 15 m)

6. Karpacka Spółka Gazownictwa w - Tarnowie Zakład Gazowniczy Jasło.

Uwzględnić minimalne odległości gazociągów średniego ciśnienia od budynków i urządzeń.

7. Wojewódzki Konserwator Zabytków.

- a) Uwzględnić problematykę ochrony dziedzictwa kulturowego w odniesieniu do obiektów pojedynczych, zespołów i całości krajobrazu kulturowego.
- b) Wyznaczyć strefy ochrony konserwatorskiej.
- c) Uwzględnić możliwość odkrycia stanowisk archeologicznych.

Uwarunkowania w zakresie zadań służących realizacji lokalnych celów publicznych wiążą się głównie z realizacją infrastruktury technicznej i społecznej, a w szczególności z realizacją: oczyszczalni ścieków, kanalizacji, gospodarki odpadami, dróg gminnych, urządzeń wodociągowych, terenów sportowych i rekreacyjnych, cmentarzy komunalnych i zieleni urządzonej - powinny być zapisane w ustaleniach planów miejscowych.

Z zakresu infrastruktury technicznej, zadaniami służącymi realizacji lokalnych celów publicznych, wynikającymi z przeprowadzonych analiz, są:

- Ujęcie z potoku Czaczowiec dla zbiorczego wodociągu obejmującego wsie Barnowiec i Czaczów;
- Oczyszczalnia dla Wsi Barnowiec i Czaczów we wsi Czaczów;
- Oczyszczalnia i ujęcia wód powierzchniowych na potokach i wód w głębszych dla wsi Kamienna;
- Ujęcie potoku Łabowczańskiego dla zbiorczego wodociągu obejmującego Łabową i Łabowiec;
- Ujęcie z potoku Uhryńskiego dla Uhrynia;
- Oczyszczalnia grupowa w Maciej owej również dla Łabowej oraz druga dla wsi Składziste;
- Oczyszczalnia w Nowej Wsi i oczyszczalnia we wsi Rostoka Wielka (alternatywna);
- Nowe drogi gminne.

IX. MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.

(synteza uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy)

1. MOŻLIWOŚCI I BARIERY ROZWOJU GMINY.

MOŻLIWOŚCI rozwoju gminy wynikają również z:

- Położenia przy drodze krajowej nr 75 Brzesko - Nowy Sącz - Krynica, zapewniającej stosunkowo łatwy dostęp do obszaru gminy Łabowa. Przewidywana jej modernizacja do parametrów klasy GP, prowadzącej m.in. międzynarodowy ruch tranzytowy do przejścia granicznego w Muszynie, wpłynie na zwiększenie dostępności gminy i usprawnienie powiązań z ośrodkami krajowymi oraz Słowacją. Równocześnie, istnieje możliwość lokalizacji urządzeń związanych z obsługą ruchu tranzytowego.

- Położenia gminy w zasięgu oddziaływania dwóch ośrodków - Nowego Sącza i Krynicy. Umożliwia to mieszkańcom gminy, stałym i czasowo przebywającym, korzystnie z usług wyższego rzędu, w tym z lecznictwa uzdrowiskowego w Krynicy. Jest to również szansa na wykorzystanie obszaru gminy dla realizacji obiektów i urządzeń związanych z wypoczynkiem świątecznym, letniskowym oraz mieszkalnictwa.
- Wybitnie górskiego charakteru środowiska z przewagą wysokiej jakości elementów przyrodniczych, co stwarza szczególnie korzystne warunki dla rozwoju funkcji rekreacyjnej, głównie turystyki górskiej, narciarstwa, wypoczynku itp. Atrakcyjność obszaru gminy stwarza możliwość rozwoju w jej obrębie na większą skalę wypoczynku świątecznego, co jednak wymaga uatrakcyjnienia i odpowiedniego zagospodarowania terenu urządzenia sportowo - rekreacyjne.
- Położenia wsi Łabowa w obszarze Beskidu Sądeckiego i Beskidu Niskiego oraz dobrego skumulowania za pośrednictwem drogi krajowej m.in. z Nowym Sączem i Krynica, co umożliwia kształtowanie ważnego węzła turystycznego w centrum Łabowej.
- Położenia gminy w obrębie Popradzkiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny (71% powierzchni gminy leży w PPK), stanowiąc bardzo ważny atut jej rozwoju, gdyż potwierdza wysokie walory przyrodnicze i zapewnia ich utrzymanie, a zarazem stwarza warunki dla rozwoju gminy na zasadach ekologicznych, co może wpłynąć na rozwój dziedzin wymagających wysokiego standardu warunków przyrodniczych. Duży stopień zachowania historycznego krajobrazu kulturowego, dopełnia wartość przyrodniczą obszaru, a zarazem potwierdza zasadność jego funkcjonowania w ramach PPK, stwarzając szansę rozwoju zgodnie ze współczesnymi trendami zagospodarowania terenów atrakcyjnych krajobrazowo.
- Wysokiego stopnia zalesienia i zadrzewienia obszaru - 72%, najwyższego w województwie, co stwarza dalsze możliwości rozwoju leśnictwa oraz pochodnych i pokrewnych dziedzin bazujących na lasach i leśnictwie: rozwój przetwórstwa drzewnego, myślistwa, pszczelarstwa, przeróbki runa leśnego, turystyki i wypoczynku w terenach przyleśnych. Bogactwo płynące z dużego stopnia zalesienia i gospodarki leśnej nie przekłada się do tej pory na ekonomiczne korzyści płynące z leśnictwa dla gminy. Korzystna struktura własnościowa terenów leśnych, z dużym udziałem własności Skarbu Państwa (POŁ), stwarza możliwości właściwego ich zagospodarowania, dostosowanego do funkcji ochrony terenu.
- Stosunkowo mało przekształconego i zdegradowanego środowiska, co stwarza możliwości rozwoju takich dziedzin jak rekreacja czy gospodarka rolna z wykorzystaniem zasad rolnictwa ekologicznego. Może to wpływać na wzrost opłacalności produkcji i rozwój agroturystyki czy ekoturystyki oraz przetwórstwa lokalnego. Gmina ma możliwości stać się zapleczem produkcji żywności wysokiej jakości na potrzeby lecznictwa uzdrowiskowego w Krynicy.
- Tradycji hodowli pstrąga, co stwarza szansę dla rozwoju tej gałęzi produkcji, jako elementu aktywizującego rozwój rekreacji.
- Nie wykorzystanych możliwości produkcyjnych terenów rolnych i niskiego stanu pogłowia zwierząt gospodarskich. Istnieje możliwość wzrostu produkcji zwierzęcej, w tym bydła mlecznego i rzeźnego, owiec oraz rozwoju ubocznych kierunków produkcji takich jak pszczelarstwo czy chów koni dla potrzeb rekreacji.
- Dostępu do zasobnych, o dobrej jakości wód powierzchniowych górskich potoków, pozwalającego na lokalizację ujęć wody powyżej terenów zainwestowanych, zabezpieczenie wymaganych w strefach ochrony sanitarnej ujęć rygorów ochronnych, głównie dzięki obecnemu leśnemu użytkowaniu, grawitacyjną dostawę wody do wodociągów zbiorczych i dzięki temu niższe koszty realizacji.

- Zgazyfikowania przeważającego obszaru gminy i możliwości dalszej gazyfikacji, a przez to podniesienie poziomu życia mieszkańców i pozyskanie ekologicznego czynnika grzewczego.
- Ukształtowania osadnictwa pasmowo wzdłuż dolin rzek i potoków, pozwalającego na realizację grawitacyjnych systemów dostawy wody i doprowadzenia ścieków oraz utworzenia korytarzy infrastrukturalnych, a tym samym ochronę krajobrazu i nie rozpraszanie osadnictwa.
- Elementów infrastruktury ponadlokalnej jak istniejące i projektowe magistrale energetyczne i gazowe, zapewniające zasilanie obszaru gminy.
- Dużego potencjału demograficznego (wysoki przyrost naturalny oraz korzystna struktura wiekowa).

OGRANICZENIAMI rozwoju gminy są:

- Brak potencjału ekonomicznego i znaczne braki w sferze materialnej, ograniczają możliwości rozwoju gospodarczego gminy, są czynnikiem ograniczającym tworzenie nowych miejsc pracy oraz wpływają na niskie dochody ludności. Gmina Łabowa zaliczana jest w skali województwa do strefy o bardzo niskiej aktywizacji gospodarczej.
- Brak wystarczających środków inwestycyjnych przy dużym niedoinwestowaniu gminy, zmuszający do kierowania ich na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb, ogranicza możliwości poprawy poziomu życia mieszkańców oraz rozwój i podniesienie standardu usług.
- Niewielkie własności prywatnej o łańcuchowym układzie własności, rzutuje na rozwój osadnictwa i rozwiązania przestrzenne. Jest również istotną barierą rozwoju gminy.
- Brak dostatecznego uzbrojenia w infrastrukturę techniczną, uniemożliwia prawidłowe zainwestowanie i zagospodarowanie obszaru, a tym samym zniechęca nowych inwestorów do działań na terenie gminy, jak również wpływa na obniżenie jakości środowiska przyrodniczego.
- Rygory związane z ochroną struktur przyrodniczych w strefie wybitnie górskiej, które narzucają konieczność ograniczenia rozwoju osadnictwa w terenach położonych w Bamowcu, Uhryniu, Łosiu, Składzistym, Łabowcu i częściowo w Roztoce Wielkiej.
- Źródłkowy charakter przeważającej części gminy oraz położenie w górnej i środkowej części zlewni Kamienicy Nawojowskiej narzuca wysoką rangę gospodarce wodnej w zakresie ochrony naturalnej retencyjności obszaru, jak również ochrony jakościowej wód oraz wiąże się z dużymi rygorami co do sposobu zainwestowania i użytkowania obszaru.
- Wybitnie górski charakter środowiska przyrodniczego, o przewadze naturalnych barier, takich jak bardzo urozmaicona rzeźba i rozczłonkowanie obszaru, bardzo wysoki stopień zalesienia oraz wysoka ranga przyrodnicza przeważającej części gminy, ogranicza swobodny rozwój obszaru gminy. Powoduje trudności w uzbrojeniu obszarów i wysokie jego koszty, wpływa na niskie parametry techniczne dróg lokalnych i niewielkie możliwości ich modernizacji, ograniczając dostępność obszarów.
- Reżimy ochronne związane z występowaniem na obszarze gminy biocentrów Europejskiej Sieci Ekologicznej ECONET w obrębie zalesionych masywów górskich oraz ciągów i korytarzy ekologicznych pomiędzy nimi, co ogranicza swobodne rozprzestrzenianie się osadnictwa.
- Funkcjonowanie Popradzkiego Parku Krajobrazowego narzuca zasady ograniczające gospodarowanie na terenie gminy, takie jak:
  - dostosowanie działalności gospodarczej do ochrony przyrody;

- zakaz rozwoju dziedzin gospodarczych i inwestycji prowadzących do niekorzystnych zmian ekologicznych i rażąco ingerujących w krajobraz;
  - dostosowanie form zagospodarowania przestrzeni do tradycyjnych, z uwzględnieniem specyfiki etnicznej i etnograficznej.
- Stosunkowa duża wrażliwość na zanieczyszczenia, którą odznacza się obszar opracowania sprawia, że zła polityka lokalizacyjna czy też najmniejsze zaniedbania w gospodarce ściekowej i odpadami, zwiększona emisja zanieczyszczeń atmosferycznych - skutkują w środowisku przyrodniczym znacznie destruktywniej niż w innych rejonach. Decydują o tym przede wszystkim:
    - większa wrażliwość terenu na przenikanie pionowe w rejonach o dogodnych dla inwestowania warunkach technicznych;
    - skłonności do inwersji termicznych, sprzyjające koncentracji zanieczyszczeń atmosferycznych na niektórych terenach zainwestowanych; deniwelacje terenu, co w połączeniu z dużą ilością opadów powoduje wymywanie zanieczyszczeń powierzchniowych i splukiwanie ich do koryt cieków wodnych, procesy erozyjne;
    - małe przepływy cieków wodnych, poza Karnienicą, stanowiących odbiorniki ścieków;
    - warunki krajobrazowe związane z ukształtowaniem terenu, eksponujące w przypadku niewłaściwej lokalizacji obiekty dysharmonizujące z otoczeniem.
  - Niezadowolająca jakość niektórych komponentów środowiska, co ogranicza możliwości rozwojowe gminy. Udokumentowana zła jakość wód rzeki Kamienicy i dopływów powoduje:
    - zmniejszenie atrakcyjności rekreacyjnej terenu (w tym uniemożliwia wykorzystanie wód do celów kąpieliskowych);
    - ograniczenie możliwości gospodarczego wykorzystania wód i podrożenie kosztów związanych z uzdatnianiem wód,
  - Niska jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz warunki górskie ograniczają możliwości w zakresie kierunków produkcji i technologii produkcji rolnej. Wpływają na wysokie koszty produkcji oraz niskie efekty produkcji końcowej, co wpływa na niskie dochody oraz niski poziom życia mieszkańców gminy.
  - Niski poziom wyposażenia w urządzenia obsługi gospodarki rolnej oraz trudności zbytku, ograniczają produkcję towarową.
  - Konieczność zachowania ciągłości kulturowej zarówno w skali planistycznej jak i architektonicznej narzuca konieczność odpowiedniego zagospodarowania obszaru i kształtowania architektury oraz wprowadzenia stosownych rygorów ochronnych
  - Przebieg przez obszar gminy linii 110 kV wpływa na degradację krajobrazu.

2. GŁÓWNE PROBLEMY I KONFLIKTY.

Podstawowe problemy i konflikty wymagające rozwiązania to:

- Duży odsetek ludności rolniczej o niskich dochodach, wysokie bezrobocie oraz niskie dochody mieszkańców gminy, stwarzają w rozwoju i inwestowaniu na obszarze Łabowej. Ożywienie gospodarcze zdeterminowane jest również posiadaną infrastrukturą techniczno - ekonomiczną, społeczną, kapitałem, zasobami pracy oraz kwalifikacjami.

- Duży odsetek ludności w wieku stabilizacji zawodowej i zakładania rodziny, a tym samym zakładania nowych gospodarstw domowych, stwarza problemy wynikające z braku zasobów mieszkaniowych. Wysoki udział młodej populacji należałoby traktować jako atut gospodarczy, jednak w kontekście bezrobocia i wyżu demograficznego młodzieży, może to stanowić problem i zagrożenie, z uwagi na brak pozarolniczych miejsc pracy. Bez uruchomienia odpowiednich mechanizmów i podjęcia działań w sferze gospodarczej gmina nie będzie w stanie rozwiązać problemów związanych z zapewnieniem miejsc pracy.
- Niedostateczne wyposażenie gminy w urządzenia usługowe, wpływa na niski poziom życia ludności oraz złą dostępność do usług podstawowych, a tym samym na stagnację gospodarczą gminy. Konieczność aktywizacji gospodarczej wymaga w związku z tym ogromnych nakładów na realizację usług oraz uruchomienie mechanizmów, które pozwolą na poprawę standardów obsługi ludności zamieszkałej we wsiach odległych od ośrodków usługowych.
- Niezadawalające wyposażenie terenu w urządzenia infrastruktury technicznej ogranicza możliwości rozwoju gminy oraz rzutuje w sposób istotny na jakość środowiska. Taki stan środowiska powoduje obniżanie poziomu jakości życia mieszkańców, jak również możliwość wykorzystania jego zasobów do celów gospodarczych.
- Naciski na rozpraszanie zabudowy, związane ze strukturą własności, podrażają koszty uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną oraz utrudniają jej prawidłowy rozwój, a także uniemożliwiają zachowanie rygorów ochronnych zasobów wody. Dlatego należy ustalić obszary ściśle chronione, wykluczone z zainwestowania oraz obszary korzystne dla rozwoju, dające możliwość pełnego uzbrojenia w infrastrukturę techniczną.
- nierozwiązana docelowo gospodarka opadami wymaga szybkich działań i zaproponowania rozwiązania dostosowanego do charakteru obszaru.
- Sięganie po wody podziemne i źródła do celów zaopatrzenia w wodę, jest sprzeczne z rygorami ochronnymi zasobów wody. Jest to łatwiejsze i tańsze z uwagi na zanieczyszczenie wód powierzchniowych, może jednak doprowadzić do nadmiernego zczepiania tych wód.
- Niskie wpływy podatkowe z gospodarki leśnej i małe korzyści ekonomiczne gminy z tej dziedziny gospodarki, mimo dominacji przestrzennej lasów i pozyskiwania ok. 12 tys. m³ drewna rocznie z lasów państwowych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Krzysztof Skraba

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr LII/343/2018

Rady Gminy Łabowa
z dnia 24 sierpnia 2018 r.

Wójt Gminy Łabowa

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŁABOWA

TEKST JEDNOLITY STUDIUM

Tekst jednolity Studium obejmujący:

- I. Część ogólną
- II. Tekst dla części objętej zmianą Studium
- III. Tekst dla całego obszaru gminy Łabowa

Zmiany studium oznaczono kolorem czerwonym

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

1. „Studium” sporządzono dla obszaru Gminy Łabowa z wyróżnieniem obszaru objętego zmianą studium, tj. terenów położonych w Łosiu zgodnie z Uchwałą Nr XLI/267/2006 z dnia 25 maja 2006 roku oraz terenów położonych w sołectwie Nowa Wieś zgodnie z Uchwałą Nr XIX/119/16 z dnia 15 marca 2016 r.
2. Zakres ustaleń „Studium” obejmuje:
  - a). uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego wynikające z:
    - stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
    - stanu środowiska, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych, wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.
    - stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, warunków i jakości życia mieszkańców oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i ich mienia,
    - występowania obiektów i terenów chronionych,
    - występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalin
    - stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
  - b). Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczenie terenów w tym:
    - kierunki kształtowania środowiska przyrodniczo-kulturowego oraz zasad ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego
    - struktury przestrzennej i polityki w zakresie zasad lokalizacji obszarów osadniczych oraz wymogów urbanistyczno-architektonicznych dla tych obszarów
    - kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji
  - c). Politykę przestrzenną gminy w tym:
    - postulaty do rejestru zadań rządowych
    - postulaty do zadań samorządowych Województwa Małopolskiego i Powiatu Nowosądeckiego
    - politykę w zakresie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

II. OPIS ZMIANY STUDIUM

1. Charakterystyka obszaru objętego zmianą Studium

Obszary objęte zmianą studium położone są we wsi Łosie.

W całości wchodzi w skład Popradzkiego Parku Krajobrazowego, utworzonego na mocy Uchwały Nr 169/XIX/87 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu z dnia 11 września 1987 r. (Dz. Urz. Woj. Nowosądeckiego Nr 18 poz. 193, zm. Nr 20 z 1988 r. poz. 85; Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2001 r. Nr 141 poz. 2086), zmienionej Rozporządzeniem Nr 18/03 Wojewody Małopolskiego z dnia 30 maja 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego Nr 153 poz. 1998), który funkcjonuje zgodnie z Rozporządzeniem Nr 5/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 23 maja 2005 r. w sprawie ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Wojew. Małopolskiego Nr 309, poz. 2238).

Cały obszar opracowania projektowany jest do włączenia w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 pn. „Beskid Sądecki” PLH 120019 - jako obszaru specjalnej ochrony siedlisk zgłoszonego i wyznaczonego, na ogół, w granicach Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

Obszar opracowania położony jest w górnej części wsi Łosie, w zlewni Łosiańskiego potoku. Dostęp do obszaru jest zapewniony drogą powiatową. Do terenu ujęcia wody „Wz” dojazd drogą leśną.

Teren objęty zmianą w oparciu o Uchwałę Nr XIX/119/16 z dnia 15 marca 2016 r. położony jest w całości w granicach Południwomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Część terenu znajduje się w granicach obszaru NATURA 2000 PLB180002 Beskid Niski. Teren położony jest w północnej części sołectwa Nowa Wieś, w dolinie potoku Wiśnicz. Dostępność komunikacyjną terenu zapewnia istniejące powiązanie z drogą krajową nr 75.

2. Zgodnie z obecnym obowiązującym Studium teren objęty zmianą położony jest:

- a/ w całości w Popradzkim Parku Krajobrazowym.
- d / w strefie „I”- wybitnie górskiej przyrodniczo-leśnej o dominacji funkcji ekologicznych, ochronnych i leśnictwa z możliwością koncentracji zabudowy w obrębie istniejących stref osadniczych, z preferencją dla rozwoju turystyki i rekreacji,

- el* częściowo w strefie osadniczej „D” z preferencją rozwoju funkcji turystycznych - wskazanej do przekształcenia w kierunku dominacji zagospodarowania rekreacyjnego; rozwój poprzez modernizacje, adaptacje, zmiany funkcji istniejącego zainwestowania bądź zagospodarowania oraz wprowadzenie nowej zabudowy o wysokim standardzie, przy uwzględnieniu rygorów ochronnych środowiska przyrodniczego, kulturowego i ochrony krajobrazu; obowiązek uporządkowania gospodarki ściekowej i odpadami.
- fi* częściowo w strefie zabudowy ekstensywnej „E” o charakterze osad rolno-leśnych; wskazana adaptacja starych zagród na cele rekreacyjne - rozwój poprzez przekształcenia, adaptacje i uzupełnienia w obrębie istniejących skupisk zabudowy przy uwzględnieniu ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego z ograniczeniem rozwoju ilościowego; obowiązek uporządkowania gospodarki ściekowej i odpadami.
- gj* częściowo w terenach leśnych chronionych przed zainwestowaniem - w wyjątkowych przypadkach można dopuścić do przeznaczenia lasów o niższych walorach przyrodniczych pod zainwestowanie, związane z realizacją inwestycji koniecznych do rozwoju ważnych funkcji gminy np. zdrowia, rekreacji, obiektów infrastruktury technicznej itp.
- hl* w zlewni potoku Łosińskiego, od którego obowiązuje zachowanie strefy obudowy biologicznej - z możliwością wykorzystania tej strefy dla celów rekreacyjnych, urządzenia plaż, ścieżek spacerowych i zdrowia, pól namiotowych, boisk sportowych itp. z zakazem realizacji obiektów kubaturowych. Możliwa jest realizacja obiektów związanych z ujęciami wodociągowymi oraz realizacja małych elektrowni wodnych,
- i/* częściowo w terenach czynnych osuwisk wyłączonych z zabudowy - wskazanych do zalesień i zadrzewień stabilizujących grunt,
- jl* częściowo w terenach predysponowanych do ruchów mas ziemnych niewskazanych do zabudowy z uwagi na niestabilność gruntu, wskazane w pierwszej kolejności do zalesień i zadrzewień; w przypadku koniecznych inwestycji wymagane sporządzenie ekspertyzy geologiczno-inżynierskiej, określającej warunki posadowienia obiektów oraz zabezpieczenia stoków, w wyniku której można się liczyć z możliwością wykluczenia realizacji obiektu,
- k./* przy drodze powiatowej klasy L, oznaczonej symbolem „KDp-L” wskazanej do utrzymania i modernizacji.

realizacji dachów o kącie nachylenia głównych połaci dachowych w przedziale od 25 do 45 stopni . Realizacja inwestycji przy uwzględnieniu rygorów ochronnych środowiska przyrodniczego i ochrony krajobrazu.

- Główne sieci wodociągowe do realizacji.

Ponadto dla obszaru objętego zmianą zachowuje się strefy określone w rozdziale II. punkt 2. wraz z obowiązującymi dla nich ustaleniami zawartymi w tekście Studium uchwalonym uchwałą nr XXIV-163-04 Rady Gminy Łabowa z dnia 3 grudnia 2004 roku, przy uwzględnieniu zmiany ustaleń dla terenów obsługi produkcji w gospodarstwie rolnym z dopuszczeniem mieszkalnictwa towarzyszącego wprowadzonych w rozdziale II punkt 3 .

II. TEKST STUDIUM

/dla całego obszaru gminy/

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP.

II. CELE ROZWOJU GMINY ŁABOWA

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

A. STRUKTURA PRZESTRZENNA OBSZARU GMINY ŁABOWA

1. Obszary do zainwestowania
2. Obszary rozwoju struktury osadniczej
3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
4. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego
5. Obszary wyłączone z zabudowy lub ze ścisłym ograniczeniem
6. Tereny o szczególnych warunkach realizacyjnych
7. Obszary do przekształceń

B. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI

1. w zakresie zaopatrzenia w wodę
2. w zakresie odprowadzania ścieków i usuwania odpadów
3. w zakresie gazownictwa
4. w zakresie elektroenergetyki
5. w zakresie ciepłownictwa
6. w zakresie łączności
7. w zakresie komunikacji

IV. POLITYKA PRZESTRZENNA

1. Polityka w zakresie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
2. Propozycje do ujęcia w rejestrze zadań rządowych

INTEGRALNĄ CZĘŚCIĄ OPRACOWANIA JEST MAPA

„KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ”

W SKALI 1:10000

I. WSTĘP

Studium opracowano na podstawie materiałów:

Dotychczasowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa -opracowanie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.
Wniosków organów właściwych do uzgodnienia i opiniowania projektu studium.
Koncepcji ochrony Popradzkiego Parku Krajobrazowego.
Materiałów do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa *)
Materiałów Statystycznych Urzędu Gminy Łabowa oraz Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu.
Studiów uwarunkowań i projektów planów miejscowych gmin sąsiednich.

*) w tym Opracowania Ekofizjograficznego dla Gminy Łabowa (mgr Joanna Śliwińska i mgr inż. Antoni Szewczyk).

II CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Uwzględniając uwarunkowania rozwoju gminy ustala się, że celem jej rozwoju będzie **tworzenie w Gminie Łabowa terenów rekreacyjnych, w tym ośrodków turystyczno-wypoczynkowych, związanych z wypoczynkiem letnim i zimowym oraz obsługą ruchu turystycznego a także zapewnienie warunków dla zagospodarowania, stosownie do pełnienia przez gminę funkcji rekreacyjnych.**

W związku z tym ustala się, że celami zagospodarowania przestrzennego gminy Łabowa będą:

1. Stworzenie preferencyjnych warunków do inwestowania w terenach korzystnych z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego oraz możliwości uzbrojenia terenów
2. Wyposażenie tras komunikacyjnych i szlaków turystycznych w urządzenia obsługi ruchu turystycznego oraz realizacja parkingów generujących ruch na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego.
3. Likwidacja zagrożeń „u źródła”, mająca na celu ochronę jakości środowiska (w tym poprawę jakości wód powierzchniowych) oraz ochronę przed zainwestowaniem terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo.
4. Wzrost poziomu życia mieszkańców, zapobieganie bezrobociu.
5. Wykorzystanie atutów Popradzkiego Parku Krajobrazowego dla rozwoju funkcji rekreacyjnej, a tym samym całej gminy.

Rozdział III KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

A. STRUKTURA PRZESTRZENNA OBSZARU GMINY ŁABOWA

Uwzględniając położenie gminy Łabowa w obszarze cennym przyrodniczo, mając równocześnie na uwadze kulturowe i infrastrukturalne uwarunkowania rozwoju przyjmuje się, że rozwój przestrzenny gminy Łabowa będzie następował na zasadach zrównoważonego rozwoju przy pełnym poszanowaniu istniejących w tym obszarze wartości przyrodniczych i kulturowych. Przyjmując, że proces przekształcania gminy ukierunkowany będzie głównie na powstanie nowych miejsc pracy w sferach związanych z usługami turystyczno-rekreacyjnymi, rozwojem drobnej przedsiębiorczości oraz działalności rzemieślniczo-produkcyjno-usługowej, ustala się na obszarze gminy Łabowa w oparciu o kryteria przyrodnicze, funkcjonalne, społeczne i historyczne, kierunki zagospodarowania przestrzennego dla wydzielonych stref i obszarów :

(granice stref i obszarów pokazano w sposób orientacyjny -uściślenie nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego)

1. OBSZARY DO ZAINWESTOWANIA -obejmujące tereny zabudowane i potencjalnie rozwojowe, położone w trzech strefach przyrodniczo-funkcjonalnych:

I/. Strefa wybitnie górską przyrodniczo-leśną -obejmująca zalesione obszary górskie, położone powyżej 650-700m.npm., zarówno w obrębie Beskidu Sądeckiego jak i Beskidu Niskiego, stanowiąca obszar węzłowy w przyrodniczej strukturze Beskidów o fundamentalnym znaczeniu dla funkcjonowania przyrody Karpat. W obrębie Beskidu Sądeckiego strefa ta na ogół pokrywa się z zasięgiem PPK. W strefie tej za najważniejsze uznaje się funkcje ekologiczne i ochronne, gwarantujące funkcjonowanie przyrody oraz zachowanie walorów źródłiskowo-alimentacyjnych i rekreacyjnych obszaru. Leśnictwo i gospodarka leśna realizowana w harmonii z ekologiczną i ochronną rolą lasów. Do tej strefy zalicza się również nisze osadnicze wsi Bamowiec, Uhryń, Łosie, Kotów, Kamianna, częściowo Łabowiec, Roztoka Wielka i Krzyżówka. Powinny być one stopniowo przekształcane w rejonu turystyczno-wypoczynkowe o małej intensywności zabudowy z dopuszczeniem

lokalnych, kompleksowo wyposażonych ośrodków rekreacji zimowej. Możliwa jest realizacja urządzeń związanych z obsługą rekreacji i sportów zimowych. Możliwa lokalizacja zabudowy letniskowej i pensjonatowej z dopuszczeniem rozwoju funkcji apiterapii i ziołolecznictwa pod warunkiem zabezpieczenia środowiska jak również eliminacji usług i rzemiosła o charakterze uciążliwym. Regułą rozwiązań planistycznych, architektonicznych winna być kontynuacja tradycji kształtowania zespołów osadniczych i zabudowy, a także ochrona tła będącego wynikiem przekształceń kulturowych obszaru. Ochronie podlegają zespoły i obiekty zabytkowe, a ich ekspozycję zabezpieczają otuliny wyznaczone strefami ochrony konserwatorskiej. Warunkiem rozwoju jest pełne zabezpieczenie środowiska przed degradacją poprzez wyposażenie w systemy i urządzenia infrastruktury ekologicznej, szczególnie w zakresie ochrony wód. Konieczna jest ochrona strefy ekologicznej cieków wodnych i wykluczenie w jej obrębie trwałej zabudowy kubaturowej. Wskazane utrzymanie koryt w stanie naturalnym oraz techniczne umocnienie brzegów w miejscach zagrażających istniejącej zabudowie. Dla obsługi komunikacyjnej terenów utrzymuje się drogi powiatowe i gminne z możliwością ich modernizacji. Nie przewiduje się istotnego rozwoju sieci drogowej.

2/ Strefa pogórzy i zboczy dolin rolno-leśna, obejmująca pogórza przylegające do doliny Kamienicy, położone na ogół na wysokości 500-650m.npm., mające charakter najniższego stopnia gór, jak również dolinę Kamienicy w Nowej Wsi. Są to na ogół spłaszczone wierzchowiny, dość strome stoki oraz głębokie i wąskie doliny. Jest to obszar przeważnie rolniczy z enklawami lasów i zadrzewień, z zabudową skupioną w dolinach, wkraczającą w tereny wyżej położone w rejonie południowych stoków Koziego Żebra. Strefa prawie w całości znajduje się w otulinie PPK. Strefa obejmuje tereny zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej we wsiach: Czaczów, Składziste, płn. część wsi Łabowiec, płd. część wsi Łabowa, Kotów oraz tereny wskazane w tych wsiach do zainwestowania. Utrzymuje się zabudowę o tym charakterze. Ze względów krajobrazowych i kulturowych należy preferować zabudowę luźną, na dużych działkach co najmniej 10 arowych wraz z zadrzewieniami. Zabudowa winna się koncentrować w dolinach i niższych partiach zboczy. Na zboczach wyłącznie w postaci małych zespołów i przysiółków. Konieczne jest zachowanie strefy ekologicznej rzek i potoków i wykluczenie w jej obrębie trwałej zabudowy kubaturowej.

Możliwy jest rozwój rekreacji i turystyki w tym sportów letnich i zimowych i realizacja urządzeń związanych z ich obsługą. W obrębie wartościowych kompleksów gruntów rolnych wymagana jest oszczędna i ekonomiczna polityka związana z wyłączeniem terenów z produkcji rolnej.

Tereny zainwestowane wymagają modernizacji zabudowy i realizacji usług podstawowych, uwzględniając obsługę turystów oraz wyposażenie w infrastrukturę techniczną. Warunkiem rozwoju tego obszaru jest uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez realizację systemów kanalizacyjnych wraz z wysokosprawnymi oczyszczalniami ścieków. Możliwa realizacja zbiorczych i lokalnych systemów gospodarki wodno-ściekowej. Należy preferować ekologiczne źródła energii. Dla obsługi komunikacyjnej utrzymuje się sieć dróg powiatowych z możliwością ich modernizacji oraz realizacji parkingów.

- 3/. Strefa dolinno-osadnicza**, obejmująca dno doliny Kamienicy i najniższe podgórze, położone na wysokości 400-500 m.npm. wraz z wylotami bocznych dolin na odcinku pomiędzy Madejową i Nową Wsią; obszar o najkorzystniejszych w skali gminy warunkach orograficznych i gruntowo-wodnych. W stanie istniejącym jest to obszar najbardziej przekształcony, najintensywniej zabudowany i zagospodarowany. W jego obrębie występują centra wsi Maciejowa, Łabowa i Nowa Wieś zabudowane obiektami mieszkalnymi jednorodziennymi i zagrodowymi, z występującymi obiektami usługowymi oraz tereny użytkowane rolniczo. W terenach tych utrzymuje się istniejące zainwestowanie i jego charakter. Konieczne jest zwiększenie udziału obiektów usługowych i produkcyjnych. Sukcesywnie należy dążyć do modernizacji zabudowy i rozwoju usług, zwłaszcza towarzyszących rekreacji oraz związanych z obsługą drogi krajowej. Są to tereny najkorzystniejsze dla realizacji obiektów i urządzeń związanych z obsługą trasy turystycznej Nowy Sącz-Krynica oraz przejścia granicznego w Muszynie. Zespoły i obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe chronione są ustawowo, a ich ekspozycję winny gwarantować tereny objęte strefami ochrony konserwatorskiej, o ustalonych warunkach ingerencji. Zabudowa tworząca tkanę wsi winna honorować zasady wykształcone i kontynuowane historycznie (skala, formy).
- Konieczne jest zachowanie strefy ekologicznej rzeki Kamienicy i jej dopływów oraz wykluczenie w ich obrębie trwałej zabudowy kubaturowej. Możliwa jest w miarę potrzeb lokalizacja obiektów rekreacyjno -sportowych typu boiska sportowe.pola

namiotowe, miejsca biwakowe itp., bez trwałych zabudowań. Niezbędna jest ochrona cennych drzewostanów łągowych i w miarę możliwości utrzymanie koryt rzek w stanie naturalnym. Przeznaczenie pod zainwestowanie terenów zmeliorowanych, poza uzyskaniem zgody na zmianę użytkowania, wymaga uwzględnienia i odtworzenia w miarę potrzeby systemów melioracyjnych.

Konieczne jest kompleksowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną. W pierwszym rzędzie niezbędne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej z realizacją wysokosprawnej oczyszczalni ścieków, warunkujące rozwój obszaru. Preferować należy nieuciążliwe źródła energii, bądź o zminimalizowanej uciążliwości.

Konieczne jest zachowanie otwartych przestrzeni rolno-leśno-zadrzewieniowych bez zabudowy, biegnących w poprzek doliny Kamienicy pomiędzy Frycową i Maciejową, Maciejową i Łabową oraz pomiędzy Łabową i Nową Wsią z uwagi na występowanie tu ciągów ekologicznych, które zapewniają spójność obszarów przyrodniczych w obrębie Beskidów.

Dla obsługi komunikacyjnej utrzymuje się sieć dróg lokalnych -powiatowych i gminnych z możliwością ich modernizacji i rozbudowy w miarę potrzeb. Dla prawidłowej obsługi terenów położonych wzdłuż drogi krajowej Brzesko -Nowy Sącz -Krynica wskazana jest realizacja dróg zbiorczych.

2. OBSZARY ROZWOJU STRUKTURY OSADNICZEJ

„A” - „Centrum usługowo-mieszkaniowe” do intensywnego rozwoju, obejmujące tereny koncentracji usług centrotwórczych i mieszkalnictwa w centrum wsi Łabowa.

Rozwój poprzez intensyfikację zabudowy, adaptacje, modernizacje i przekształcenia -przy zachowaniu rygorów ochronnych środowiska przyrodniczego, kulturowego i ochrony krajobrazu. Obowiązuje kompleksowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną.

„B” - Strefa osadnicza obejmująca tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej oraz techniczno-produkcyjnej o uciążliwości nie przekraczającej granic własności. Rozwój poprzez intensyfikację zabudowy, adaptacje, modernizacje i zmiany funkcji -przy zachowaniu rygorów ochronnych środowiska przyrodniczego. Obowiązuje kompleksowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną.

- „C” - Strefa osadnicza w obrębie pogórzy i zboczy dolin - do umiarkowanego rozwoju, obejmująca tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej oraz zabudowy techniczno-produkcyjnej o uciążliwości nie przekraczającej granic własności. Wskazane przekształcenia w kierunku dominacji zagospodarowania rekreacyjnego. Rozwój poprzez adaptacje, modernizacje i zmiany funkcji istniejącej zabudowy oraz uzupełnienia przy uwzględnieniu rygorów ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i ochrony krajobrazu. Wskazana adaptacja starych zagród na cele rekreacyjne. Obowiązuje kompleksowe wyposażenie w infrastrukturę techniczną.
- „D” - Strefa osadnicza w strefie górskiej z preferencją rozwoju funkcji turystycznych. Wskazane przekształcenia w kierunku dominacji zagospodarowania rekreacyjnego. Rozwój poprzez modernizacje, adaptacje, zmiany funkcji istniejącego zainwestowania bądź zagospodarowania oraz wprowadzanie nowej zabudowy o wysokim standardzie, przy uwzględnieniu rygorów ochronnych środowiska przyrodniczego, kulturowego i ochrony krajobrazu. Obowiązuje uporządkowanie gospodarki ściekowej i odpadami.
- „E” - strefa zabudowy ekstensywnej o charakterze osad rolno-leśnych. Wskazana adaptacja starych zagród na cele rekreacyjne. Rozwój poprzez przekształcenia, modernizacje, adaptacje i uzupełnienia w obrębie istniejących skupisk zabudowy przy uwzględnieniu ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Ograniczenie rozwoju ilościowego. Obowiązuje uporządkowanie gospodarki ściekowej i odpadami.

UWAGA :

Ustalone kierunki, zagospodarowania przestrzennego w obrębie poszczególnych stref osadniczych należy rozumieć jako główne kierunki rozwoju, które powinny dominować w określonej strefie. Ostateczne przesądzenia, również z uwag i naskalę opracowania będą określone w planach miejscowych.

Na obszarze całej gminy Łabowa:

- 1/. Zachowuje się istniejącą poza wskazanymi w „Studium” terenami osadniczymi, rozproszoną zabudowę zagrodową i uzupełniającą ją jednorodzinną.
- 2/. Ustala się tereny potencjalnego rozwoju usług o sprecyzowanym programie w tym:
  - tereny usług publicznych
  - tereny usług komercyjnych z dopuszczeniem mieszkalnictwa
  - tereny usług turystyki i sportu.
  - tereny obsługi gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej,
  - tereny obsługi komunikacji samochodowej
  - tereny zabudowy produkcyjno-usługowej

Dopuszcza się możliwość lokalizacji tych usług i urządzeń również w innych rejonach w zależności od wynikających potrzeb, pod warunkiem nie naruszenia podstawowych ustaleń „Studium”.

3/. Ustala się rozwój zagospodarowania turystycznego w harmonii z ochroną przyrody poprzez:

- aktywizację turystyczną i rekreacyjną nowych terenów z zachowaniem ich najcenniejszych walorów.
  - zakładanie ścieżek dydaktyczno-turystycznych . popularyzujących lokalną przyrodę . wytyczanie nowych tras i szlaków turystycznych . w tym szlaków dostosowanych dla osób niepełnosprawnych,
  - modernizację . rozbudowę i budowę infrastruktury turystycznej (atrakcje turystyczne i rozrywkowe)
- 4/. Utrzymuje się wszystkie istniejące szlaki turystyczne . dopuszczając w miarę potrzeb ich uzupełnienie oraz modernizację umożliwiającą poszerzenie sposobu ich wykorzystania jako szlaków turystyki kwalifikowanej, jak też ich zagospodarowania elementami małej architektury.
  - 5/. We wszystkich punktach widokowych dopuszcza się lokalizację małej architektury . . wieże i platformy widokowe .

W granicach terenu objętego zmianą Studium sporządzaną w oparciu o Uchwałę Nr XIX/119/16 z dnia 15 marca 2016 r., wprowadza się następujące ustalenia szczegółowe:

Wskazuje się następujące kategorie przeznaczenia terenu

- Teren usługowy U
Przeznaczenie dla usług komercyjnych z zakresu handlu, gastronomii, rzemiosła produkcyjnego i wytwórczego, obsługi ruchu turystycznego.
Wysokość zabudowy do 12 m, intensywność nie więcej, niż 0,6.
- Teren zieleni stanowiący obudowę biologiczną cieków ZE
Przeznaczenie dla zieleni nieurządzonej stanowiącej obudowę biologiczną cieków na gruntach rolnych, zadrzewionych oraz leśnych. Należy doprowadzić do renaturalizacji koryta potoku Wiśnicz. W ramach renaturalizacji potoku przewiduje się realizację minimum dwóch stanowisk podmokłych.
Należy zapewnić ciągłość cieków, możliwość migracji zwierząt i dostępność do wód powierzchniowych. Nie dopuszcza się lokalizowania ogrodzeń oraz realizacji zabudowy.
Utrzymuje się dopuszczoną ustaleniami obowiązującego planu realizację podstawowego uzbrojenia terenu w obrębie gruntów rolnych przy zachowaniu zgodności z przepisami odrębnymi.
- Teren lasów i zadrzewień ZL1
Przeznaczenie dla zadrzewień i zalesień.
Nie dopuszcza się lokalizacji zabudowy.
- Teren gruntów rolnych R
Przeznaczenie dla gospodarki rolnej.
Nie dopuszcza się realizacji zabudowy

W celu zachowania wysokich wartości środowiska przyrodniczego należy przestrzegać zasad ochrony obowiązujących dla obszarów i obiektów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych:

1. Obszar Natura 2000 PLB180002 Beskid Niski;
2. Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Na podstawie materiałów Państwowego Instytutu Geologicznego wykonanych w ramach projektu: „System Osłony Przeciwośuwiskowej SOPO” na terenie objętym zmianą wyróżniono: osuwisko nieaktywne oraz teren zagrożony ruchami osuwiskowymi. W zagospodarowaniu terenu należy stosować rozwiązania konstrukcyjne i technologiczne mające na celu minimalizowanie zagrożeń. Wskazuje się na potrzebę uzupełniania zadrzewień oraz właściwe odwadnianie terenów zagrożonych osuwiskami.

3. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1/. Ochrona konserwatorska dziedzictwa kulturowego wg współcześnie przyjętych kryteriów dotyczy nie tylko zabytkowych zespołów, pomników historii, architektury, budownictwa tradycyjnego, miejsc pamięci narodowej, ale przede wszystkim krajobrazu kulturowego, wykształconego w przestrzeni o określonych cechach środowiska przyrodniczego.

Na obszarze gminy Łabowa historyczny krajobraz kulturowy zachował się w znacznym stopniu głównie na obszarach związanych z dolinami bocznych dopływów rzeki Kamienicy, gdzie tradycyjny sposób gospodarowania kontynuowany jest faktycznie do dziś. Tereny krajobrazów o najwyższych walorach wchodzi w skład Popradzkiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny.

W skali krajobrazu kulturowego ochronie winno podlegać:

- historyczna dyspozycja wsi, wyznaczająca tereny pod zabudowę, tereny upraw, wolne od zabudowy tereny nadrzeczne, lasy;
- plan wsi z siecią drożną, układem działek siedliskowych, usytuowanie obiektów i urządzeń publicznych (kościół, cmentarz);
- rysunek rozłogu pól z drogami gospodarczymi, zadrzewieniami śródpolnymi; skala i charakter zabudowy;
- mała architektura (kapliczki, krzyże, miejsca pamięci narodowej);
- tereny i obiekty związane z tradycyjnymi zajęciami ludności -pasterstwem (polany, szałas, szopy).

Ochroną krajobrazu kulturowego tak rozumianego powinny być objęte wsie położone w dolinach dopływów rzeki Kamienicy zwłaszcza te, które wchodzi w skład Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego, w celu zachowania, ochrony i wykorzystania terenów o wybitnych wartościach historyczno-kulturowych proponuje się utworzenie Parku Kulturowego na terenie wsi Łabowa. Park Kulturowy może utworzyć Rada gminy na podstawie uchwały, po zasięgnięciu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Określenie granic Parku Kulturowego wymaga sporządzenia dokumentacji konserwatorsko – krajobrazowej uwzględniającej wartości kulturowe, stan zachowania obiektów, zespołów i innych

elementów składających się na lokalny krajobraz oraz sytuację własnościową obszaru i pozwalającej na określenie zakazów i ograniczeń dla tych form ochrony..

Obszar przekształcony związany z doliną Kamienicy powinien być zagospodarowany przy uwzględnieniu obowiązku ochrony wartości związanych z tożsamością obszaru, w tym głównie:

- zachowanych elementów historycznego planu -funkcji obszaru, dróg;
- utrzymaniem zasady zabudowy partii dolinnej wsi z ograniczeniem zainwestowania stoków;
- dominant oraz sylwet obiektów i zespołów.

~~Konieczna jest ochrona wszystkich istotnych elementów krajobrazu kulturowego, w tym głównie zabudowy tradycyjnej i terenów otwartych. Wiąże się to z wymogiem uzgodnienia zamierzeń wobec obiektów sprzed 1945 roku z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.~~

W ramach wskaźników dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenów, dla ochrony krajobrazowej i zachowania tradycji budownictwa regionalnego ustala się, że regulacjom w planach miejscowych należy poddać następujące parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- gabaryty zabudowy, która nie powinna przekraczać 2 kondygnacji nadziemnych (w tym jedna w poddaszu), a może być wyższa tylko w przypadku obiektów usługowych i administracyjnych,
- odpowiednie dla gabarytu wysokości budynku do kalenicy,
- kształt i proporcje budynku nawiązujące do tradycji regionu,
- wysokość okapu nad terenem przy utrzymaniu zasady okapów poziomych,
- kształt dachów, w tym zakaz otwierania połaci na przeważającej części długości kalenicy, zakaz łamania spadku dachu i przesuwania kalenicy,
- zachowanie spadku połaci dachu w przedziale 30 - 45°,
- zachowanie tradycyjnego prostokątnego rzutu budynku, lecz także dopuszczanie rozwiązań nowatorskich o wysokich walorach estetycznych,
- zachowanie wskaźnika intensywności zabudowy poniżej 30 %.
- zachowanie wskaźnika biologicznie czynnej części powierzchni działki -zależnie od rodzaju zabudowy -w wielkości od 40 do 70 %

- zachowanie przy nowych podziałach normy obszarowej działki budowlanej od min. 800 m² (przy wolnostojącej zabudowie jednorodzinnej) do 1500-2000 m² przy zabudowie rekreacyjnej i pensjonatowej,
- utrzymanie właściwej szerokości frontu działki oraz określenie zasad kształtowania szerokości frontu obiektu,
- stonowana kolorystyka dachów, dobór materiałów pokrycia dachu, elewacji i ogrodzeń,
- wymagania specjalne w strefach ochrony konserwatorskiej i wzmożonej ochrony krajobrazowej

2/. Obowiązuje ochrona zespołów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków decyzjami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na obszarze gminy Łabowa obowiązek ten dotyczy:

- drewnianego kościoła paraf. pw. Nawiedzenia NMP w Kamiannej - na podstawie decyzji z dnia 27.09.2011 r., Nr **rej. A-1275/M**,
- ~~zespołu~~ dawnej cerkwi p.w. Opieki NPM, obecnie kościół pomocniczy w Łabowej – na podstawie decyzji ~~nr 94/64~~ z dnia 05.09.1964 r., ~~rejestr: KS.A. 294~~, Nr **rej. A-294**,
- dawnej cerkwi w Łosiu p.w. NMP Św. Michała Archanioła, obecnie kościół filialny - na podstawie decyzji ~~KL. V. 3/16/64, 764/68~~ z dnia 05.09.1964 r., ~~rejestr KS. A. 68~~, Nr **rej. A-68**,
- ~~zespołu~~ dawnej cerkwi w Maciejowej p.w. NPM ~~Wniebowziętej~~ Opieki NPM, obecnie kościół filialny - na podstawie decyzji ~~KL. V 3117/64, 765/70~~ z dnia 05.09.1964 r., ~~rejestr: KS.A. 70~~, Nr **rej. A-70**,
- murowanej kapliczki w Nowej Wsi, na podstawie decyzji z dnia 10.03.2011 r., Nr **rej. A-1240/M**.
- ~~zespołu~~ dawnej cerkwi p.w. św. Dymitra, obecnie kościół filialny w Roztoce Wielkiej - na podstawie decyzji ~~nr 772/64~~ z dnia 05.09.1964 r., ~~rejestr: KS.A. 150~~, Nr **rej. A-150**,
- zespołu ~~ehalupy~~ składającego się z budynku mieszkalnego nr 15 i kapliczki w Składzistym na podstawie decyzji ~~nr 243/86~~ z dnia 19.06.1986 r., ~~rejestr: KS.A. 443~~, Nr **rej. A-443**,

3/. **Obowiązuje ochrona obiektów i zespołów zabytkowych nie wpisanych do rejestru zabytków, w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.** Wykaz dóbr kultury zamieszczony jest w tomie I pt. „Uwarunkowania rozwoju” jako załącznik do opracowania. Na obszarze gminy Łabowa należą do nich:

- kościół drewniany w Łabowej,
- cmentarz żydowski w Łabowej,
- kaplica dzwonnica w Uhryniu,
- cerkiew w Kamiannej,
- zabytkowe kapliczki, krzyże przydrożne, budynki mieszkalne, gospodarcze, piwnice itp. ujęte w wykazie dóbr kultury, znajdujących się w ewidencji SOZ.

4/. Dla zespołów i obiektów wymienionych w pkt. 2 oraz kościoła parafialnego w Łabowej, cmentarza żydowskiego w Łabowej i kaplicy – dzwonnicy w Uhryniu wymienionych w pkt. 3 obowiązuje strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” a także strefa ochrony konserwatorskiej „B” (otuliny). W granicach strefy ochrony konserwatorskiej „A” wszelkie prace remontowe, konserwatorskie w obiektach, zmiana sposobu zagospodarowania i użytkowania wymaga uzyskania zezwolenia konserwatorskiego przed podjęciem jakichkolwiek działań. W strefie ochrony konserwatorskiej „B” zmiana zagospodarowania użytkowania terenu wymaga uzgodnienia ze stanowiska konserwatorskiego.

5/. W zakresie ochrony archeologicznej gmina Łabowa dotychczas znajduje się w strefie nie przebadanej metodycznie. Podczas prowadzenia w tym terenie prac ziemnych należy się liczyć z możliwością odkrycia stanowisk archeologicznych, podlegających ochronie prawnej. Zasady ochrony oraz czynności związane z odkryciem stanowisk archeologicznych należy ustalić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6/. Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Wójt Gminy zobowiązany jest do prowadzenia ewidencji dóbr kultury nie wpisanych do rejestru zabytków, a znajdujących się na terenie gminy. Podstawę dla sporządzenia aktualnej ewidencji stanowi ewidencja przekazana przez **Służbę Ochrony Zabytków Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków.**

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz zabytków wskazanych do ochrony uznaje się za otwarty i wymagający okresowej weryfikacji i aktualizacji.

4. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

- 1/. Ustala się, że polityka w zakresie kształtowania środowiska, poza działaniami związanymi z realizacją infrastruktury ekologicznej i realizacją zasady eliminacji zagrożeń „u źródła”, winna uwzględniać również ochronę zachowawczą obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo oraz dostosowanie zasad gospodarowania do wydzielonych w „Studium” stref przyrodniczo - funkcjonalnych.
- 2/. Polityka racjonalnego kształtowania środowiska, prowadzona przez władze samorządowe będzie stwarzać warunki dla:
  - Dostosowania użytkowania obszaru gminy do przeważających na jej terenie warunków środowiska górskiego poprzez zachowanie rozległych przestrzeni leśnych, a w obrębie przestrzeni rolnej - na stokach zwiększenie trwałych użytków zielonych wraz z zadrzewieniami oraz właściwą strukturę upraw,
  - Utrzymania wysokiego stopnia zalesienia oraz zagospodarowania lasów zgodnie z planami urządzeniowymi, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony cennych przyrodniczo fragmentów stanowiących starodrzewia i miejscowe ekotypy gatunków oraz racjonalne ich użytkowanie, dostosowane do ochronnych funkcji lasów.
  - Koncentracji zabudowy z dolinach rzek w rejonach już zainwestowanych i ochrony stoków przed rozpraszaniem osadnictwa oraz ochrony stref ekologicznych rzek.
  - Zachowania otwartych przestrzeni rolno-leśno-zadrzewieniowych bez zabudowy, biegnących w poprzek doliny Kamienicy pomiędzy Frycową i Maciejową, pomiędzy Maciejową i Łabową oraz pomiędzy Łabową i Nową Wsią, z uwagi na występowanie tu wysokiej rangi ciągów ekologicznych, które zapewniają spójność obszarów przyrodniczych pomiędzy Beskidem Sądeckim i Beskidem Niskim.
  - Ochrony wartościowych kompleksów terenów rolnych poprzez oszczędną ekonomiczną politykę w trakcie wyłączenia ich z produkcji rolnej i przeznaczenia pod zabudowę, ochronę przed skażeniami gleb i produktów rolnych różnego pochodzenia, w tym skażenia komunikacyjnego wzdłuż tranzytowych tras.
  - Dostosowania zasad gospodarowania do wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i ochrony krajobrazu poprzez wdrażanie zasad rolnictwa ekologicznego, stosowanie tradycyjnych form nieprzemysłowego i ściółkowego systemu chowu zwierząt, wyeliminowania zabudowy zalesień z terenów o wysokich walorach widokowo-krajobrazowych.

3/. Polityka w stosunku do przyrodniczych obszarów lub obiektów chronionych, prowadzona przez władze samorządowe będzie uwzględniać:

- Kontynuowanie ochrony przyrody poprzez PPK i jego otulinę w istniejących granicach z tendencją włączenia południowych stoków Margoni –koziego Żebra – Tokami do otuliny projektowanego Parku Krajobrazowego Beskidu Niskiego
- Kontynuowanie ochrony w formie obszaru krajobrazu chronionego, obejmującego cały obszar gminy poza Popradzkim Parkiem Krajobrazowym ,
- Kontynuowanie ochrony rezerwatów „Bamowiec”, „Łabowiec”, „Łosie” i „Uhryń” z tendencją poszerzenia rezerwatów: Bamowiec, Łabowiec, Uhryń o dalsze ok. 100 ha. Ponadto wokół rezerwatów pożądane jest utworzenie spajającej otuliny krajobrazowej w formie zespołu przyrodniczo -krajobrazowego.
- Kontynuowanie ochrony pomnikowej: zespołu skał piaskowca w rejonie Wierchu nad Kamieniem, dębu szypułkowego koło Urzędu Gminy w Łabowej, dwóch drzew – jesionu i jawora obok cerkwi w Łabowej
- Zwiększenie obszaru objętego różnorodnymi formami ochrony – proponuje się następujące obszary i obiekty o statusie ochronnym:
  - Wierch nad Kamieniem, północny stok w paśmie Jaworzyny Krynickiej -zespół form osuwiskowych o urozmaiconej rzeźbie,
  - Czaczów, rzeka Kamienica Nawojowska -różnicowane formy erozyjne w dnie i na brzegach rzeki,
  - Góra Kobylarska, zachodni stok w paśmie Jaworzyny Krynickiej – zespół osuwiskowy ścian skalnych, jaskinia pseudokrasowa,
  - Łabowa (centrum). rzeka Kamienica pod mostem -odsłonięcie margli lackich w dnie i na brzegach rzeki,
  - Uhryń, Uhryński Potok -kompleks ławic stromo nachylonych w pozycji odwróconej tektonicznie,
  - Dolina Uhryńskiego Potoku poniżej zabudowań w Uhryniu –głęboko wcięta dolina meandrującego potoku.

Proponuje się włączenie obszarów i obiektów o statusie ochronnym w sieć krajową, opartą o założenia i koncepcję europejskich sieci ekologicznych : ostoji sieci NATURA 2000 (Ostoja siedliskowa SOO, Ostoja ptasia OSO) i sieć ekologiczna EKONET-PL.

4/. Polityka w zakresie kształtowania terenów zieleni urządzonej prowadzona przez samorządowe władze będzie uwzględniać:

- Zasadę realizacji zieleni urządzonej przy obiektach użyteczności publicznej – urzędy, biura, szkoły, zakłady, parkingi, place itp. w formie skwerów, zieleńców i zadrzewień grupowych z urządzeniami typu parkowego.

6. OBSZARY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY LUB ZE ŚCISŁYM OGRANICZENIEM

Obszary wyłączone z zabudowy, obejmujące tereny przyrodniczo najcenniejsze w skali gminy, które powinny być chronione przed zainwestowaniem z uwagi na zapewnienie prawidłowego funkcjonowania przyrody w Beskidach oraz ochronę ekspozycji krajobrazu, do których należą:

- **Tereny rezerwatów przyrody**, obejmujące istniejące i projektowane obszary chronione z ustawy o ochronie przyrody i przepisów wykonawczych do niej. Zajmują w przewadze rezerwatowe obszary leśne i ich poszerzenia, powierzchniowy pomnik przyrody oraz niektóre tereny nieleśne proponowane do ochrony jako rezerwat i stanowiska dokumentacyjne.
- **Tereny lasów**, obejmujące 72% powierzchni gminy, zaliczane są również do obszarów wyłączonych z zabudowy i chronionych przed zainwestowaniem. Pożądane jest uznanie lasów niepaństwowych za ochronne na wzór lasów państwowych, co przyczyniłoby się do ujednoczenia sposobu zagospodarowania i nie spowoduje wyłączenia ich z użytkowania. W wyjątkowych przypadkach można dopuścić do przeznaczenia lasów o niższych walorach przyrodniczych pod zainwestowanie, związane z realizacją inwestycji koniecznych do rozwoju ważnych funkcji gminy np. zdrowia, rekreacji, obiektów infrastruktury technicznej itp. Przeznaczenie lasów na cele nieleśne poprzedzone winno być pełną analizą skutków przyrodniczo- gospodarczych. Z uwagi na potrzebę objęcia różnymi formami ochrony cennych zbiorowisk leśnych i starodrzewi, tworzenia stref ciszy na obszarach leśnych, ostoi zwierziny oraz gospodarkę leśną pożądane jest zagospodarowanie turystyczne niektórych obrzeży lasów, przechwytyjących ruch, chroniące wewnątrz kompleksów leśnych przed penetracją szkodliwą dla ich ekosystemów.

- **Strefa obudowy biologicznej rzek i potoków** obejmująca koryta rzek i potoków, ich terasy zalewowe oraz brzegi i zarośla nadrzeczne. Niezbędne jest uzupełnienie zadrzewień w miejscach, gdzie zostały zniszczone oraz dążenie do utrzymania pełnowartościowych zbiorowisk łągowych drzewiasto-krzewiastych o składzie dostosowanym do siedlisk nadrzecznych i przypotokowych. W części wybitnie górskiej obudowa biologiczna winna pod względem gatunkowym nawiązywać do składu gatunkowego lasów. Dopuszcza się możliwość technicznego umocnienia brzegów. Możliwe jest wykorzystanie tej strefy dla celów rekreacyjnych, urządzenia plaż, ścieżek spacerowych i zdrowia, pól namiotowych, boisk sportowych itp. z zakazem realizacji obiektów kubaturowych. Możliwa jest realizacja obiektów związanych z ujęciami wodociągowymi oraz realizacja małych elektrowni wodnych. Tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi wyłączone są z zabudowy mieszkaniowej.

- **Tereny najcenniejsze krajobrazowo** w skali gminy z zakazem zabudowy i zalesień oraz realizacji nadziemnych urządzeń infrastruktury technicznej. Obejmują spłaszczone, niezalesione wierzchowiny pogórzy i wysoko położone stoki wzdłuż doliny Kamienicy, a także polany grzbietowe. Konieczne jest pozostawienie ich jako terenów otwartych, chronionych przed zainwestowaniem kubaturowym i liniami napowietrznymi oraz zalesianiem. Wskazane do tradycyjnego użytkowania rolniczego z możliwością urządzenia punktów widokowych, miejsc postoju i poprowadzenia szlaków turystycznych. Na terenach wyznaczonych w rysunku Studium pod punkty widokowe dopuszcza się lokalizację małej architektury - wieże i platformy widokowe. Nie mogą one ograniczyć panoramy widokowej. Utrzymuje się istniejące obiekty. Zakaz realizacji nowych obiektów kubaturowych powinien dotyczyć również tworzenia nowych siedlisk związanych z prowadzeniem gospodarstw rolnych i obsługą rolnictwa, co wymaga ustaleń w planach zagospodarowania przestrzennego. Gospodarka rolna winna być prowadzona w oparciu o zasady rolnictwa ekologicznego.

- **Tereny otwarte**, przeważnie rolno-zadrzewieniowe, zapewniające spójność struktur przyrodniczych regionu -korytarze i ciągi ekologiczne. pozostawia się w dotychczasowym użytkowaniu rolno-leśno-zadrzewieniowym. Powinien obowiązywać zakaz realizacji nowych obiektów kubaturowych. Istniejące obiekty utrzymuje się z dopuszczeniem ich rozbudowy i modernizacji, szczególnie pod

katem ochrony środowiska. Gospodarka rolna i leśna winna być realizowana w harmonii z ekologiczną i ochronną rolą lasów i przestrzeni otwartych.

- **Znaczące zespoły zieleni urządzonej** chronione przed zmianą użytkowania, z możliwością realizacji małych parkingów, obiektów małej architektury. Wszelkie działania na szczególnych warunkach określonych w planach zagospodarowania przestrzennego.
- **Tereny czynnych osuwisk** wyłączone z zabudowy. Wskazane zalesianie i zadrzewianie stabilizujące grunt.

6. TERENY O SZCZEGÓLNYCH WARUNKACH REALIZACYJNYCH

- **Tereny predysponowane do ruchów mas ziemnych** niewskazane do zabudowy z uwagi na niestabilność gruntu. Wskazane w pierwszej kolejności do zalesień i zadrzewień. W przypadku koniecznych inwestycji wymagane sporządzenie ekspertyzy geologiczno-inżynierskiej, określającej warunki posadowienia obiektów oraz zabezpieczenia stoków, w wyniku której można się liczyć z możliwością wykluczenia realizacji obiektu.
- **Tereny podmokłe i zmeliorowane** ograniczone do zainwestowania. Realizacja zabudowy na szczególnych warunkach. Ewentualne przeznaczenie pod zainwestowanie terenów zmeliorowanych wymaga uwzględnienia i odtworzenia systemów melioracyjnych, umożliwiających ich prawidłowe funkcjonowanie. W terenach podmokłych obowiązuje opracowanie ekspertyzy hydrologicznej, określającej warunki realizacji obiektu lub wykluczającej jego budowę.
- **Tereny w obrębie ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” oraz ochrony konserwatorskiej „B”** -warunki realizacji zabudowy na warunkach określonych w rozdziale III pn. „Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej” punkt 4.
- **Strefy eksponowanych widokowo wierzchołków.** W terenach zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę obowiązują ograniczenia dotyczące kubatury i wysokości obiektów oraz wymóg wkomponowania budynku w krajobraz i zagospodarowania działek zielenią.
- **Tereny w obrębie stref ochronnych od cmentarzy czynnych** wyłączone z

- zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem zabudowy usługowej i techniczno-produkcyjnej na warunkach szczególnych. Możliwa zabudowa mieszkaniowa w
- odległości 50 do 150 m od cmentarzy pod warunkiem istnienia wodociągu opartego na ujęciach wody zlokalizowanych poza strefą 150 m.

7. OBSZARY DO PRZEKSZTAŁCENI - obejmują tereny zainwestowane, na których przewiduje się zmianę charakteru zagospodarowania i zabudowy. Są to również tereny, na których nie przewiduje się zmiany charakteru zabudowy, gdzie konieczne jest prowadzenie działań związanych z poprawą ładu przestrzennego i estetyki. Wyodrębniono trzy grupy terenów.

- Grunty rolne przeznaczone do zalesień, zadrzewień, zakrzewień w tym tereny osuwisk czynnych i zagrożone ruchami osuwiskowymi, splezywaniem i erozją obejmują strome stoki, skarpy jary. Wybór formy stabilizowania stoków należy uzależnić od potrzeb przyrodniczych jak również od funkcji terenów i walorów krajobrazowo-kulturowych. W terenach rolnych wymagane jest zwiększenie trwałych użytków zielonych oraz dostosowanie agrotechniki i układu upraw oraz przebiegu dróg rolniczych do warunków topograficznych.
- Grunty rolne z dopuszczeniem realizacji urządzeń związanych z obsługą sportów zimowych. Rozwój w oparciu o koncepcje programowo-przestrzenne na ściśle określonych warunkach. Możliwa realizacja wyciągów narciarskich i kolei krzesełkowych w oparciu o trasy wyznaczone w planach miejscowych.
- Grunty leśne z dopuszczeniem realizacji urządzeń związanych z obsługą sportów zimowych (pod warunkiem uzyskania zgody na przeznaczenie lasów na cele nieleśne)
- Tereny działalności produkcyjno-usługowej i tereny mieszkaniowe agresywne w krajobrazie, objęte przekształceniami strukturalnymi w zakresie funkcji, formy i wyposażenia w urządzenia ekologiczne -wymagają uporządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, eliminowania bądź ograniczenia istniejących i potencjalnych konfliktów funkcjonalnych i ekologicznych. Do tych terenów zaliczono tereny d. garbarni oraz osiedla mieszkaniowe w Łabowej i Nowej Wsi, wymagające działań związanych z poprawą ich estetyki i zmniejszenia agresywności w krajobrazie oraz z kompleksowym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną.

B. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI

Podstawowym celem rozwoju infrastruktury technicznej na obszarze gminy Łabowa jest podniesienie poziomu życia mieszkańców, zapewnienie warunków dla prawidłowego rozwoju obszaru oraz poprawa stanu i ochrona środowiska przyrodniczego w całym regionie. Dla osiągnięcia tych celów niezbędna jest rozbudowa istniejących i realizacja nowych systemów infrastruktury technicznej, zapewniających dostawę wody, gazu, energii elektrycznej, odbiór ścieków i odpadów, dobrą łączność telekomunikacyjną i teletransmisyjną. Rozwój i stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną będzie zróżnicowany, dostosowany do ukształtowania terenu, charakteru zainwestowania i obecnego wyposażenia.

W związku z powyższym ustala się następujące kierunki rozwoju infrastruktury technicznej, umożliwiającej prawidłowy rozwój obszarów wymienionych w rozdziale III

1. W zakresie zaopatrzenia w wodę

Dostawa wody -dla terenów najkorzystniejszych do zainwestowania i przeznaczonych dla działalności produkcyjno-usługowej we wsiach Łabowa, Maciejewa i Nowa Wieś oraz dla terenów zainwestowanych w strefie pogórzy i zboczy dolin we wsiach Składziste, Czaczów i Łabowiec -winna odbywać się ze zbiorczych wodociągów. W tym celu należy zmodernizować istniejące ujęcia na potoku Feleczyn oraz realizować nowe ujęcia wód powierzchniowych lub podziemnych, lokalizowanych w terenach pozwalających na zachowanie stref ochrony sanitarnej tych ujęć.

Dostawa wody dla wsi Kamianna będzie również zapewniona z wodociągu zbiorczego. W tym celu należy zmodernizować i rozbudować istniejący wodociąg włączając do sieci

nowe ujęcia źródeł lub wód powierzchniowych. Pozostałe tereny winny być zasilane w wodę z lokalnych wodociągów lub indywidualnych ujęć na zasadach powszechnego korzystania z wód.

Woda do śnieżenia narciarskich tras zjazdowych winna być pobierana z ujęć wód powierzchniowych.

2. W zakresie odprowadzenia ścieków i usuwania odpadów

Uporządkowanie gospodarki ściekowej wymaga realizacji systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków. Odprowadzenie ścieków odbywać się będzie na zbiorcze, pełnosprawne oczyszczalnie zlokalizowane:

- a). w Maciejowej -stanowiącą zbiorczą i główną oczyszczalnię, mającą docelowo przyjąć ścieki z Łabowej, Łabowca, Kotowa, Nowej Wsi, Roztoki Wielkiej, Krzyżówki, Łosia, Barnowca, Czaczowa, Maciejowej i Składzistego,
- b).w Uhryniu, obejmującą zasięgiem tereny osiedleńcze całej wsi Uhryń,
- c). w Kamiannej, obejmującą zasięgiem tereny osiedleńcze całej wsi Kamianna,

Wariantowym rozwiązaniem w stosunku do pkt. a) może być realizacja oczyszczalni:

- w Maciejowej, obejmującej swoim zasięgiem Łabową, Łabowiec, Kotów, Składziste oraz część Maciejowej
- w Roztoce Wielkiej lub w Nowej Wsi obejmującej zasięgiem Roztokę Wielką, Łosie, Krzyżówkę i Nową Wieś.
- dodatkową oczyszczalnię w Maciejowej dla górnej części Maciejowej,
- w Czaczowie dla Czaczowa i Barnowca.

Znacznie oddalona, rozproszona zabudowa powinna być wyposażona we własne, indywidualne urządzenia do utylizacji ścieków. W terenach przewidzianych do obsługi przez zbiorcze systemy kanalizacyjne, do czasu ich realizacji dopuszcza się budowę szczelnych zbiorników wybieralnych na ścieki, z okresowym opróżnianiem i wywozieniem na zbiorczą i lokalne oczyszczalnie. Do czasu ich realizacji wywóz ścieków na najbliższą terenowo oczyszczalnię. Warunki wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych muszą odpowiadać przepisom odrębnym.

Gospodarka odpadami na obszarze gminy Łabowa bazować będzie na ich segregacji, selektywnej zbiórce odpadów nadających się do powtórnego wykorzystania oraz wywożeniu poza obszar gminy zgodnie z zawartymi porozumieniami i prowadzoną polityką gminną.

3. W zakresie gazownictwa

Gaz przewodowy do obszaru gminy będzie dostarczany siecią średniego i niskiego ciśnienia na bazie gazociągu wysokoprężnego relacji Grybów - Krynica, poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe pierwszego stopnia zlokalizowane w Mochnacze i Polanach. Dla prawidłowego zasilania w gaz i pełnego pokrycia potrzeb niezbędna jest modernizacja gazociągu wysokoprężnego, pozwalająca na zwiększenie przepustowości i zastosowanie wyższego ciśnienia. Niezbędna jest również rozbudowa istniejącej sieci rozdzielczej o parametrach pozwalających na stosowanie gazu do celów grzewczych. Wymagane zabezpieczenie stref ochronnych od gazociągów wysokoprężnych i stacji redukcyjno-pomiarowych pierwszego stopnia zgodnie z przepisami szczególnymi. Gaz wykorzystany będzie do celów bytowo-gospodarczych i grzewczych.

4. W zakresie elektroenergetyki

Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywać się będzie nadal od strony GPZ „Gorzków” i „Błonie” w Nowym Sączu oraz GPZ „Grybów”, a energie dostarczana będzie siecią średnich i niskich napięć. W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu, w rejonie Nowej Wsi powinna być zlokalizowana stacja elektroenergetyczna 110/Sn podpięta do istniejącej linii elektroenergetycznej 110 kV Nowy Sącz - Krynica, dla której na zał. graficznym pn. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego wyznacza się rejon jej lokalizacji. Wprowadzenie jej do planu miejscowego i realizacja będzie uzależnione od wynegocjowania warunków w władzami gminy i pozyskania terenu. Prawidłowe zasilanie całego obszaru gminy wymaga modernizacji i rozbudowy sieci rozdzielczej, w tym sukcesywnego przechodzenia na jednolite napięcie 15 kV oraz budowy nowych stacji transformatorowych. Parametry sieci winny uwzględniać stosowanie energii również do celów grzewczych. Zaleca się sukcesywne kablowanie napowietrznych sieci elektroenergetycznych niskiego napięcia.

Na całym obszarze gminy dopuszcza się realizację małych elektrowni wodnych oraz wiatrowych tam, gdzie jest to uzasadnione warunkami fenowymi.

5. W zakresie ciepłownictwa

Docelowo podstawowym źródłem ciepła dla obszaru gminy winny być ekologiczne źródła energii.

Utrzymuje się istniejące kotłownie węglowo-koksowe z możliwością ich sukcesywnej modernizacji pod kątem wymiany czynnika grzewczego. Zaleca się stosowanie ekologicznych czynników grzewczych (gaz, olej opałowy, drewno, energie elektryczna, słoneczna itp.)

6. W zakresie łączności

Dla polepszenia łączności telekomunikacyjnej na obszarze całej gminy należy rozbudować istniejącą sieć telekomunikacyjną, głównie w oparciu o powszechnie stosowane światłowody, zwiększenie pojemności central telefonicznych.

Łączność radiowo-telewizyjna zapewniona będzie nadal przez Telewizyjną Stację Przemiennikową na Jaworzynie Krynickiej.

7. W zakresie komunikacji

Rozwój układu komunikacyjnego winien zmierzać w kierunku modernizacji istniejącego układu drogowego, który jest jedynym systemem transportu na obszarze gminy.

Ustala się, że podstawowy układ drogowy, zapewniający gminie powiązania zewnętrzne będą stanowić:

- droga szybkiego ruchu Brzesko – Nowy Sącz – Muszynka – granica państwa, o znaczeniu międzynarodowym ,
- droga wojewódzka Zborowice – Grybów -Krzyżówka, o znaczeniu regionalnym .

Obsługę obszarów zainwestowanych oraz powiązania wewnętrzne gminy zapewnią drogi lokalne (powiatowe i gminne) w powiązaniu z układem podstawowym.

Funkcjonowanie przyjętego układu komunikacyjnego wymaga modernizacji drogi krajowej nr 75 na odcinku Brzesko – Nowy Sącz – Krzyżówka, związanej z podniesieniem jej parametrów technicznych do wymaganych dla drogi szybkiego ruchu

oraz zbadaniem celowości dobudowy drugiej jezdni. Konieczna jest też modernizacja drogi wojewódzkiej Zborowice - Grybów - Krzyżówka oraz realizacja węzła drogowego w rejonie jej skrzyżowania z drogą szybkiego ruchu.

Dla zapewnienia lepszej dostępności i obsługi terenów zainwestowanych niezbędna jest modernizacja dróg powiatowych i gminnych, związana z poprawą ich parametrów technicznych, korektą przebiegu.

Dla umożliwienia realizacji i modernizacji układu drogowego konieczne jest prowadzenie polityki przestrzennej w tym zakresie. W związku z tym, dla dróg należy rezerwować wolne od zabudowy tereny o odpowiedniej szerokości, niezbędne dla ich prawidłowego funkcjonowania.

Zaleca się rezerwować pasy terenu o szerokości:

- dla drogi szybkiego ruchu klasy GP – 50 m
- dla drogi wojewódzkiej klasy G - 30 m
- dla dróg powiatowych klasy Z - 20 m
- dla dróg powiatowych i gminnych lokalnych - 15 m
- dla dróg gminnych dojazdowych – 15 m (w terenie zabudowy 10 m).

Dla dróg istniejących oraz w przypadkach, w których nie jest możliwe utrzymanie pasa drogowego o zalecanych parametrach, dopuszcza się możliwość zmniejszenia szerokości w dostosowaniu do istniejącego zainwestowania i ukształtowania terenu.

Na obszarze gminy przewiduje się realizację parkingów związanych z obsługą ruchu turystycznego, w większości realizowanych z zapleczem usługowym - sanitariaty, obiekty gastronomiczne itp., oraz parkingów dla obsługi trasy międzynarodowej.

W celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego należy poprawnie lokalizować przejścia dla pieszych, zapewniające dobrą widoczność, realizować zatoki autobusowe z możliwością założenia sygnalizacji świetlnej, zabezpieczyć drogi przed osuwiskami i erozyjną działalnością rzek i potoków.

IV - POLITYKA PRZESTRZENNA

1. w zakresie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Łabowa, polityka w zakresie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego musi uwzględniać obowiązek opracowania planów, wynikający z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Dotyczy to planów dla następujących obszarów:

- a). terenów, które zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995r o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Z 1995r Nr 16 poz.78 z późn. zmianami) wymagają przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne -terenami tymi są:
- tereny gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne klasy I – III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,50 ha – wymaga wcześniejszej zgody Ministra Rolnictwa.
  - tereny gruntów leśnych, stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga wcześniejszej zgody Ministra Ochrony Środowiska. Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, lub upoważnionej przez niego osoby,
  - tereny gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klasy IV jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 1,0 ha, gruntów rolnych klas V i VI stanowiących użytki ekologiczne, a przeznaczonych na cele budowy dróg oraz wszystkie pozostałe grunty leśne wymagają wcześniejszej zgody Wojewody Małopolskiego.
- b). inwestycji ustalonych w „Studium”, których realizacja jest niezbędna dla prawidłowego rozwoju gminy i dlatego powinny znaleźć się w rejestrze zadań rządowych jako obszary, dla których przewiduje się realizację programów. Są to inwestycje z zakresu ponadlokalnej infrastruktury technicznej i komunikacji:
- droga krajowa nr 75 – modernizacja do parametrów drogi szybkiego ruchu na kierunku Brzesko -Nowy Sącz -Muszynka -granica państwa
  - węzeł drogowy (rejon) -realizacja w okresie kierunkowym
  - droga wojewódzka nr 981 -modernizacja

- drogi powiatowe – modernizacja i budowa nowych odcinków w Maciejowej i Kotowie.
  - stacja elektroenergetyczna 110/Sn w rejonie Nowej Wsi – realizacja wraz z włączeniem jej w krajowy system linii wysokiego napięcia 110 kV relacji Nowy Sącz -Krynica.
  - gazociąg wysokoprężny Grybów -Krynica -modernizacja
- c). rejonu Projektowanego Parku Kulturowego w Łabowej – zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego – obejmujący zachowane, regionalne struktury przestrzenne, zabytki i tradycyjny krajobraz kulturowy. Utworzenie i określenie granic wymaga sporządzenia dokumentacji konserwatorsko -krajobrazowej.
- d). innych zadań, które mogą się pojawić w trybie art. 44 lub art. 48 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Realizując wymłemone priorytety proponuje się objąć opracowaniem planów miejscowych:

- w pierwsze kolejności obszar Gminy poza granicami Popradzkiego Parku Krajobrazowego (PPK)
- w drugiej kolejności część Gminy pozostająca w granicach PPK
- w trzeciej kolejności obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – wynikające z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego oraz programów, o których mowa w art. 48 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym -w trybie zmiany planu miejscowego.

2. Propozycje do ujęcia w rejestrze zadań rządowych:

- Droga krajowa nr 75 – modernizacja i przebudowa do parametrów drogi szybkiego ruchu na kierunku Brzesko -Nowy Sącz -Muszynka -granica państwa.
- Rejon węzła drogowego w Krzyżówce
- Gazociąg wysokoprężny Grybów –Krynica –modernizacja pod kątem zwiększenia jego przepustowości.

- Stacja elektroenergetyczna 110/SN w rejonie Nowej Wsi wraz z podłączeniem do sieci wysokiego napięcia - realizacja
- Poszerzenie obszarów objętych ochroną konserwatorską – w oparciu o ustawę o ochronie przyrody, czyli :rezerwatów Łabowiec, Barnowiec, Uhryń.
- Likwidacja rezerwatu przyrody Łosie im. Prof. Czaji,
- Objęcie ochroną konserwatorską – w oparciu o ustawę o ochronie przyrody następujących stanowisk dokumentacyjnych: w potoku Uhryńskim (dwa stanowiska), w Łosieńskim Potoku i w korycie Kamienicy -w Łabowej i Czaczowie.
- Utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Pod Łabowska Hałą” stanowiącego strefę leśną wokół rezerwatów przyrody,
- Włączenie stoków pasma Czerszli Tokarni do otuliny projektowanego Krajobrazowego Parku Beskidu Niskiego,
- Określenie, poza obszarami chronionymi – wymienionymi w „Studium”- zasady ochrony miejsc występowania zbiorowisk i skupisk roślin oraz zwierząt chronionych, które wymagają zachowania.
- Utworzenie Parku Kulturowego w Łabowej -określenie granic wymaga sporządzenia dokumentacji konserwatorsko -krajobrazowej.

W „Studium” nie wykazano obszarów, które wymagałyby przeprowadzenia scalenia lub podziału nieruchomości, dlatego też nie wyznacza się terenów, które z tego powodu wymagałyby opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

„Studium” nie wskazało także obszarów, na których można lokalizować obiekty handlowej o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² dlatego obowiązek sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla takich terenów nie dotyczy gminy Łabowa

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym po uchwaleniu

„Studium” nie ma obowiązku sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego cały obszar gminy w granicach administracyjnych. Kolejność opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinna wynikać z aktualnie występujących potrzeb społecznych. Celowym jednak jest podjęcie w pierwszej kolejności opracowań dotyczących terenów, położonych poza Popradzkim Parkiem Krajobrazowym. W drugiej kolejności dla obszaru gminy położonego w Popradzkim Parku Krajobrazowym.

O kolejności opracowania planów winny decydować władze samorządowe Gminy.

Bilans terenów przeznaczonych do zabudowy

W związku ze zmianą Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która została wprowadzona Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), która weszła w życie 18 listopada 2015 roku, wymagany zakres uwarunkowań uwzględnianych w studium został uzupełniony o zapisy dotyczące konieczności bilansowania terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz warunków wyznaczania nowej zabudowy.

W zasięgu terenów objętych zmianą studium sporządzaną w oparciu o Uchwałę Nr XIX/119/16 z dnia 15 marca 2016 r. wskazano propozycję terenu dla zabudowy usługowej w granicach obrębu Nowa Wieś. Ponieważ nie stwierdzono rezerw terenu dla funkcji usługowej w Nowej Wsi, uzasadnione jest wyznaczenie terenu dla tej funkcji.

Zasady zgodności planów z ustaleniami studium

Z uwagi na wymaganą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym konieczność stwierdzenia przez Radę Gminy, że zapisy projektu planu zagospodarowania przestrzennego nie naruszają ustaleń studium, wskazuje się zasady ustalania zgodności.

Należy dopuścić różnice wynikające ze skali opracowań, różnic pomiędzy podkładami mapowymi, na których są one wykonywane oraz ich indywidualnych charakterów. Studium jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy na podkładzie topograficznym w przyjętej skali 1:10 000, natomiast plany miejscowe stanowią jej doprecyzowanie i uszczegółowienie w skali 1:1 000 lub 1:2 000.

W zasięgu terenu objętego zmianą w oparciu o Uchwałę Nr XIX/119/16 z dnia 15 marca 2016 r. dopuszcza się odstępstwa od ustaleń studium w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie:

- zmiany przeznaczenia terenu oraz warunków zabudowy i zagospodarowania w przypadku ustanowienia obszarów ograniczonego użytkowania,
- konieczności dostosowania granic poszczególnych obszarów ustalonych w Studium do zmian w przepisach odrębnych.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Krzysztof Skraba

Załącznik nr 5 do Uchwały Nr LII/343/2018
Rady Gminy Łabowa
z dnia 24 sierpnia 2018r.

Rozstrzygnięcie Rady Gminy o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Rada Gminy Łabowa, po zapoznaniu się z oświadczeniem Wójta Gminy Łabowa stwierdzającym, że do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa (sporządzanego na podstawie Uchwały Nr XIX/119/16 z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa), nie wpłynęły żadne uwagi w czasie wyłożenia, ani w terminie 21 dni po wyłożeniu, stwierdza brak potrzeby rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 12 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Krzysztof Skraba